

GRADU AMAIERAKO LANA

Poesia itzulpena: jarduera periferiko baten analisisia

Ane Garcia Lopez

GRADUA

ITZULPENGINTZA ETA INTERPRETAZIOA

MAILA

4. MAILA

TUTOREAREN IZENA

NAROA ZUBILLAGA GOMEZ

EZAGUTZA ARLOA

ITZULPENGINTZA ETA INTERPRETAZIOA

SAILA

INGELES ETA ALEMAN FILOLOGIA

LABURPENA

Gradu Amaierako Lan honek orain arte euskarara itzulitako poesiaren gaineko analisi sakon eta osatu bat burutu nahi izan du, etorkizunera begira kontuan hartu beharreko hainbat alderdi azpimarratzeko helburuarekin. Emakumeek poesia itzulpenean duten lekuari hurbiletik begiratu diogu lan honetan, eta genero-ikuspegiak pisu nabarmena izango du, lanaren azken ataletan bereziki.

Gure helburuak lortzeko, analisia hiru multzo handitan banatu dugu, eta atal bakoitzari dagozkion ondorioak ateratzen joan gara: lehen ataletan, poesiaren eta poesia itzulpenaren izaera periferikoa aztertu dugu, eta literatur genero horrek gure polisisteman duen lekua balorazio bat egin dugu Polisistemen Teoria oinarritzat hartuta. Hori osatzeko, NordaNor katalogotik ateratako datuen analisi bat egin dugu, eta orain arte itzulitako lanak behatu ditugu. Bi multzotan aztertu ditugu itzulpenak: monografiak eta monografietatik at argitaratutako itzulpenak (1980tik aurrera). Atal horretatik ateratako ondorioetan, analisisian nabaritu ditugun hutsuneak seinatu eta etorkizunera begira landu beharrekoak proposatu ditugu.

Jarraian, orain arte itzuli denak eta itzuli ez denak euskal poesiaren polisisteman izan duen, daukan eta izan dezakeen eraginari ikusgarritasuna emate aldera, bi eredu zehatz behatu ditugu: Itxaro Borda eta Munduko Poesia Kaierak bilduma. Atal horretan, emakumeek poesia itzulpenean duten presentziak garrantzia berezia du, eta ondorioak genero-ikuspegitik osatu ditugu.

Azkenik, June Jordan idazle estatubatuarren *Poem for Nana* itzuli dugu, jardun praktikoaren bidez aurreko ataletatik erauzitako ondorioak osatzeko. Itzulpen lana egiteko baliatutako informazioa azaldu dugu atal horretan: idazlearen inguruko informazioa, poemaren analisia eta suertatutako zailtasunak. Itzulpena bera ere atal berean topatuko dugu, eta idazle periferiko bat itzultzearen erronkaren inguruko gogoetarekin biribilduko dugu atala.

Lanaren ondorio orokorrek hiru multzo horiek batzen dituzte, atalen arteko harremanak esplizitu eginez eta batak besteagan duen eragina azalduz. Euskarara itzulitako poesiaren inguruko ikuspegi orokor bat eskaintzen saiatu gara: etorkizunerako erronkak, genero-ikuspegia lantzeko proposamenak, orain arte baliagarri suertatu diren formulak (euskarriak eta bildumak, esaterako)... Jardun periferiko bati plaza eskaini nahi dio lan honek, eta helburu hori betetzeko asmoz osatu dugu analisi hau.

AURKIBIDEA

1. Sarrera	3
2. Poesia eta poesia itzulpena: jarduera periferikoak	4
3. Euskaratutako poesiaren analisisa	6
3.1 NordaNor katalogoa	7
3.2 Monografiaren azterketa	8
3.3 Monografietatik at argitaratutako poesia itzulpenak.....	12
3.4 Hirugarren ataleko ondorioak	15
4. Periferiaren periferian: Emakumeak eta poesia itzulpena	18
4.1 Itxaro Borda	18
4.2 Munduko Poesia Kaierak	21
4.3 Laugarren ataleko ondorioak.....	24
5. Periferiaren periferiatik ekarritako poesia: June Jordan	26
5.1 June Jordan.....	26
5.2 Poemaren analisisa.....	27
5.3 Poemaren itzulpena	32
5.4 Bosgarren ataleko ondorioak.....	37
6. Ondorioak	38
7. Bibliografia	40
8. I Eranskina: <i>Poem for Nana</i>	42
9. II Eranskina: Monografiak	46
10. III Eranskina: Monografietatik at argitaratutako itzulpenak	66

1. Sarrera

Gradu Amaierako Lan honek honako helburu hauek ditu: poesia itzuliak euskal literaturan duen eragina aztertzea, orain arte euskarara itzultako poesiaren analisi bat burutzea, horren inguruko balorazio eta gogoeta bat egitea, eta etorkizunera begira kontuan hartu beharreko irizpideak jarraituz, euskarara ekarritako poesiaren sistemari gure ekarpena egitea. Arreta bereziarekin aztertuko dugu emakumeek gure sisteman duten presentzia, periferian gauzatzen den poesia baita, sarri, emakumeena. Poesiarekiko interes pertsonala eta poesia itzulpenari buruzko lanen falta izan dira lan honen abiapuntua, bai eta itzulpena genero-ikuspuntua batetik lantzeko gogoia ere.

Gorago aipatu helburuak betetzeko, lehenik eta behin poesiaren “periferikotasunari” erreparatuko diogu: euskaraz sortutako nahiz euskarara itzultako poesiak literaturaren polisisteman duten lekua aztertuko dugu. Horretarako, Itamar Even-Zoharren “Polysystem Theory” delakoa baliatuko dugu.

Laneko atalik mardulena etorriko da jarraian, analisiarena hain zuzen. Orain arte euskaratutako poesia analizatzeko, NordaNor datu-basetik ateratako informazioa baliatuko dugu. Bi ataletan gauzatuko da analisia: monografiak alde batetik, eta monografietatik at argitaratutako itzulpenak bestetik¹. Atal horretan, hainbat alderdiri erreparatuko diegu; hala nola, jatorrizko testuei, idazleei, itzultzaileei... eta arreta bereziz aztertuko dugu emakumeek zein presentzia eta posizio duten gure itzulpen katalogoan.

Jarraian, aurreko ataleko ondorioak sakontzeko asmoz, bi eredu zehatz ikertuko ditugu: ekimen indibidualez itzuli izan duen Itxaro Borda idazlea eta Munduko Poesia Kaierak bilduma, ekimen kolektiboa.

Lanaren gorputza osatzeko, gure ekarpena egingo diogu euskarara itzultako poesiari, June Jordan poeta estatubatuarraren poema baten itzulpenaz. Esperientzia praktikoak aurreko atalean teorizatutako hainbat alderdi argitzeko balio izango digula espero dugu.

Azkenik, euskarara itzultako poesiak etorkizunean dituen erronkez mintzatuko gara ondorioen atalean. Besteak beste, idazle eta itzultzaileen generoak eta poesia itzulia argitaratzeko euskarriek garrantzia berezia izango dutelako susmoa dugu.

---

¹ 9. eta 10. eranskinetan bildu dugu baliatutako informazio guztia. Horrek nabarmenki luzatu du lana.

2. Poesia eta poesia itzulpena: jarduera periferikoak

Bigarren atal honetan poesiak eta poesia itzuliak euskal literatur sisteman duten lekua aztertuko dugu, ondorengo ataletan azalduko zaizkigun hainbat auzik literatur generoaren beraren izaera periferikoan baitute erroa. Lehenik eta behin, poesiak dituen berezitasunez arituko gara, euskaraz sortzen den poesiaz labur-labur hitz egingo dugu gero, eta literatura itzuliak eta poesia itzuliak horren baitan duen posizioaz hitz egingo dugu jarraian.

Izan ere, zein ezaugarrik bereizten du poesia beste generoetatik? Zergatik dira itzultzaile batzuk poesia itzultzeko beldur? *Literatura Terminoen Hiztegiak*, poesiaren inguruan duen sarreran bertan, argi uzten du ez dagoela definizio zehatzik, baina poesiaren ezaugarri bereizgarri batzuk eskaintzen dizkigu: “esakuntza mailan, poeta bere izenean mintzo da, bere sentimenduak ditu mintzagaitzat hartzen eta erakusten” (Euskaltzaindia,-). Beraz, definizio zehatzik gabe ere ikus dezakegu barneko espresioarekin, poetaren intimitatearekin zerikusi berezia duen literatur generoa dela poesiarena. Bada, ordea, poesia definitzeko itzulpenaz baliatu denik: “Poetry is a memorable speech which is lost in translation” (Frost, 1969).

Badirudi ia harrapatu ezinezko zerbait dela poesia, eta poeten intimitate hori ulertzea ez dela beste generoetan, narratiban esaterako, bezain sinplea. Erabiltzen den hizkuntzak eta hitzek garrantzia berezia dute eta poetaren unibertso poetiko zehatzaren parte dira. Ondorioz, itzultzaileak esfortzu aktibo nabarmena egin behar du poemaren mamira hurbiltzeko edo poetaren asmoak ehizatzen. Eta itzulpen txukunak egitea posible den arren, esan genezake interpretazio hutsa izango dela itzulpena beti.

Poesiaren izaera konplexuaren harira, esan beharra dago mundu mailan poesia ez dela beste generoak bezainbat irakurtzen. Euskal literatura ez da salbuespena zentzu horretan, eta euskaraz sortutako poesiak berak ere ez du zentraltasunik euskal literatur polisisteman. Poetak izan baditugu: Kirmen Uribe, esaterako, itzal handiko idazlea da gurean; eta bere mailako beste asko aipa litezke: hala nola, Jose Luis Otamendi, Joseba Sarrionandia, Itxaro Borda, Amaia Lasa... Eta halere, narratiba guztiz gailentzen zaio poesiari eta gainerako generoei, eta poesia gutxi argitaratu eta are gutxiago irakurtzeko joera areagotu egin dela esan liteke. Izan ere, Otamendik berak esan bezala, “motelegi bizi gara poesia irakurtzeko, entzuteko” (Sarasketa, 2002).

Poesia itzuliari dagokionez, Itamar Even-Zoharrek proposatutako Polisistemen Teoria delakoa baliatuko dugu, genero hori euskal itzulpenaren polisistemaren baitan kokatzeko. Izan ere, Even-Zoharren ustez literatura itzuliak “an integral system within the literary polysystem” osatzen du (Even-Zohar, 1990). Sistema osatu bat den aldetik, zentroa eta periferia izango ditu, beraz, eta bertan ere, “while one section of translated literature may assume a central position, another may remain quite peripheral” (Even-Zohar, 1990). Azken hori litzake poesia itzulpenak gurean hartzen duen lekua: periferiakoa. Hala berresten dute datuek ere: literatura itzuliaren baitan poesia %8 baino ez da (López Gaseni, 2009).

Beraz, esan liteke euskaraz sortutako nahiz euskarara itzultako poesiak polisisteman posizio periferikoa dutela. Halere, horrek ez du esan nahi bata bestea elikatzen ez duenik: euskaraz sortutako poesiaren sistema ahula dela esan liteke, eta horregatik behar direla itzulpenak. Alabaina, guk beste arrazoi sendoago bat ikusten dugu poesia itzulpenaren atzean.

“This dynamics within the polysystem creates turning points, that is to say, historical moments where established models are no longer tenable for a younger generation.” (Even-Zohar, 1990)

Hurrengo ataletan ikusiko dugunez, eredu falta izan da hain zuzen hainbat idazle poesia itzultzera bultzatu dituen (ikus 4. atala): itzultzaileek hutsune bat identifikatu eta itzultzeari ekiten diote. Modu horretan, “foreign features are introduced into the home literature which did not exist there before [...] such as a new poetic language” (Even-Zohar, 1990). Hutsune horiek zein diren identifikatzeko asmoarekin, orain arte euskaratutako poesiaren analisia burutu dugu hirugarren atalean.

3. Euskaratutako poesiaren analisia

Euskal itzulpengintzak izan dituen joera nagusiei jarraiki, poesia ez da ia euskaratu XX. mende arte (itzulpen katalogoan ikus daitekeenez, 3 lan baino ez dira itzuli XX. mendea baino lehen). Areago, poesia itzulpena batez ere 1980tik aurrera garatutako jarduna dela esan liteke. Monografiaren kasuan, adibidez, %81 1980ko hamarkadatik aurrera itzuli da. Horren atzean hainbat faktore topa ditzakegu, euskal itzulpenari modu globalean eragin diotenak: alde batetik, Euskara Batuaren sorrera, 1968ko urrian, erabakigarria izan zen euskararen normalizazio eta normatibizaziorako, eta zentzu askotan itzultzaileen jarduna erraztu eta sustatu zituen; bestetik, Frankoren diktadura jada bukatuta, 1982an onartutako Euskararen Legeak euskararen erabilera sustatzeko bideak ezarri zituen, eta itzulpen jarduna areagotu egin zuen horrek. Azkenik, ezin dugu faktoreen artean aipatu gabe utzi hain zuzen 1980ko hamarkadaren bueltan hasi ziren literatur banden eragina (*Pott, Oh Euzkadi*), hain zuzen ere kanpoko literaturak ekartzeari eta itzulpenari eman zioten garrantziagatik.

Halere, bigarren atalean aipatu bezala, euskal poesiak literatur sisteman posizio periferikoa duen modu berean, poesia itzulpena ere periferian geratu da euskal itzulpenaren sisteman, eta periferian jarraitzen du gaur egun ere. Zentzu horretan, gurea ez da inolako salbuespena, munduko literatur polisistema gehienetan hala gertatzen baita. Hori dela eta, ez da harritzekoa euskaratutako poesia kopurua urria izatea. Ez soilik urria, gaineratu liteke lagin eklektikoa dela, eta “ausazko” hautaketa baten emaitza ia. Horrekin esan nahi da itzultzaileen ekimen indibidualez eta horien gustu eta ideologiaren baldintzapean eraikitako lagina dugula esku artean. Sarrera honi jarraitzen dion analisisian ikus daitekeenez, euskaratutako poesia “desordenatu” samar iritsi zaigu, beraz, XXI. mende honetara.

Gainera, ez dago itzultitakoa bere osotasunean ikertu duen lan akademikorik², eta hortaz, itzultitakoaren gainean gogoeta sakon bat egin eta ondorioak ateratzeko paradarik ere ez dugu izan geurean. Itzultzaileek garrantzi berezia dutenez itzulpenaren genero periferiko honetan, beharrezko iritzi diogu orain arte egindako lanaren inguruko ikuspegi zabal bat eskaintzeari itzultzaileei eta poesia itzulpenaren munduan ibiltzen direnei. Beraz, adierazi nahi genuke analisi xume honen helburu nagusia dela poesia

---

² Aitor Blanco Leozek poesia itzuliaren inguruan egin zuen Master Amaierako Lana (Blanco Leoz, 2015), baina ez zuen euskaratutako lagin osoaren analisisirik egin. Aitzitik, poesia itzultzeari buruzko teoria eta bereziki hitz neurtuaren itzulgarritasunaren inguruko gogoeta landu zituen bere lanean.

itzulpenaren genero periferiko horrek etorkizunean kontuan izan beharko lituzkeen alderdi batzuk nabarmentzea.

3.1 NordaNor katalogoa

Orain arte euskarara itzultako poesia lanen analisi bat egite aldera, EIZIEren NordaNor itzulpenen datu-basera jo dugu, informazio iturririk fidagarri eta osatuena delako. Jakina denez, katalogazioarena inoiz amaitzen ez den lana da, eta zaila da datu guzti-guztiak bere osotasunean biltzea. Hala ere, NordaNor-en bildutako informazioa nahiko osatuta dagoela iruditzen zaigu. Izan ere, datu-basea beste bi ekimenen uztarketatik sortu zen, EIZIEren katalogo zaharkitua eta Itzulbaita elkartu egin zituztenean. Armiarma plataformarekin³ eta ELI katalogoarekin⁴ elkarlanean aritzen da, baina Armiarmari ez bezala, NordaNor katalogoari itzulpenen inguruko datu zehatzak interesatzen zaizkio, eta ez itzulpenen edukia bera eskaintzea.

Oraingoz literatura lanak baino ez ditu biltzen, heldu zein haur eta gazte literaturari dagozkionak. NordaNor-en kudeatzaileetako batek, Bego Montoriok, esan zigunez, katalogoa mamitzen hasteko errazena omen zen literatura. Katalogoaren helburu nagusia datu horiek gizartearen esku ezartzea da, eta kazetari edo irakasleentzat oso baliagarri izan daitekeela uste dute. Beraz, katalogoa ikertzaileentzat baliagarri den arren, ez zen haientzat propio sortu.

NordaNor katalogoak itzultzaileak zein itzulpenak bilatzeko aukera eskaintzen du. Gure kasuan, itzulpenak interesatzen zaizkigunez, bilaketa egiteko hautu hori egin dugu. Itzulpenen kasuan, katalogoak bilaketa egiteko hainbat parametro eskaintzen ditu: jatorrizko titulua, itzulpenaren titulua, egilea, jatorrizko hizkuntza, itzulpenaren hizkuntza, testu mota, argitaletxea, itzultzailea, jatorrizkoaren argitalpen data eta itzulpenaren argitalpen data.

Lana egiten hasi ginenean, bilaketa egin ostean monografiak baino ez zeuden ikusgai. Horregatik, Bego Montorioren bitartez lortu genituen monografietatik at argitaratu diren itzulpenen inguruko informazioa. 2016ko martxo inguruan, ordea, EIZIEk ikusgai jarri zituen bestelako plataformetan argitaratutako itzulpenak ere.

---

³ <http://armiarma.eus/>

⁴ <http://www.ehu.eus/ehg/eli/>

3.2 Monografién azterketa

Gure bilaketa egiteko, “testu mota” atalean “poesia” hautatu dugu, eta “itzulpenaren hizkuntza” atalean “euskara”; modu horretan, 136 emaitza⁵ azaldu ziren lehenengo, denak ala denak monografiak. Halere, 136 lan horietatik hiru antologiak⁶ sorburu hizkuntza ere euskara zutenez, bazter utzi ditugu: 133 lanen itzulpenak ditugu aztergai, beraz.

Monografia itzuliak Excel batera pasa, eta aztertzeke interesatzen zitzaizkigun aspektuak idatzi genituen bertan. Hasieran, monografién ezaugarri ugari ikertu nahi genituen: egilea, egilearen generoa, jatorrizko hizkuntza, jatorrizko libururik ba ote dagoen edo ez, itzulpena jatorrian antologia bat zen edo ez, itzultzailea, itzultzailearen generoa, jatorrizkoaren argitalpen urtea, itzulpenaren argitalpen urtea, argitaletxea, eta monografia bilduma batean argitaratu den ala ez.

Aldiz, ikerketa lana egiten hasi eta ohartu ginen komenigarria zela ezaugarri batzuen azterketa alde batera utzi, eta gure ondorioetarako garrantzitsuenak ziren datuak sakon aztertzea. Hala, honako hauek dira analisi honetan landuko diren alorrak: jatorrizko testua eta antologiak, egileak, itzultzaileak eta generoa.

3.2.1 Jatorrizko testua eta antologiak

133 lan horietatik 61 jatorrizko testuk ez dute izenik, hau da, kasuen %45,8. Horrek bi gauza adieraz ditzake: katalogoak ez duela jatorrizkorik topatu, edo ez dagoela jatorrizkorik. Xede hizkuntzan argitaratutako monografiari erreparatuta, ikus daiteke itzulpenekin antologia bat osatu dela, eta beraz, ondoriozta daiteke ez dagoela jatorrizko libururik bere horretan.

Datu horrekin batera, azpimarratzekoa da izenik gabeko 8 lanek jatorrizko idazle bat baina gehiago dutela. Baliteke jatorrian ere antologiak izatea, baina ia ez bairik gabe ziurta dezakegu probableena dela itzulpen antologia bat osatu izana gai, hizkuntza edo aro baten inguruan. Hori da adibidez, Gerardo Markuletak itzulitako *Antologia: poeta katalan garaikideak* edo *Antologia: zenbait poeta katalan* itzulpenekin gertatzen dena.

---

⁵ 2016/03/17an egindako bilaketa.

⁶ *A ponte das palabras: poesia vasca 1990-2000, Concours de poésie basque a Sare en 1871 [Antologia], Siete poetas vascos [Antologia]*

51 itzulpen dira antologia forman argitaratutakoak. Idazle bakarraren edo idazle bat baino gehiagoren lanek osatutako antologia dela ere, hautu subjektibo baten emaitza dira antologiak, eta kasu horretan, argi geratzen da itzultzailearen lana ez dela soilik hitzak itzultzea, baizik eta zubi-lana egiten duela. Erantzukizun handia izan daiteke hori, euskal poesiaren polisisteman eragin zuzena izan baitezake horrek.

“Gerardo Markuleta paraturiko hau antologia da. Horrek esan nahi du antologia egileak bere gustuko edo bere sokako poetak hartu dituela, bere gustuko poemak itzuli dituela, bere irizpide soilak duela lagun eta gogaide.” (Juaristi, 1995)

3.2.2 Idazleak

Antologietan soilik ageri diren egileak kenduta, eta kontuan izanda lau itzulpenek jatorrizko egile ezezaguna dutela, 101 egile ezberdinen lanak itzuli dira euskarara monografia gisa. Errepikapen gutxi dago, beraz; egile bakoitzeko lan bat ia. Honako hauek dira errepikatzen diren poetak: Virgilio (5 lan), Dante (5 lan), Friedrich Holderlin (3 lan), Charles Bukowski (2 lan), Catulo (2 lan), Charles Baudelaire (2 lan), Felix Maraña (2 lan), Felix Maria Samaniego (2 lan), Gabriel Celaya (2 lan), Jean de La Fontaine (2 lan), San Juan de la Cruz (2 lan), Quinto Horacio (2 lan), Uxio Novoneyra (2 lan), William Shakespeare (2 lan), Homero (2 lan).

Izen horiek ikusita, aipatzekoa da garai ezberdinetakoak izan arren, idazle horietako gehienak kanonaren zakutik ateratakoak direla. Halere, autore horietako bakoitzaren lanetatik egindako itzulpen kopurua ez da proportzionala horietako bakoitzak munduko literatur kanonean duen pisuarekin alderatuta. Esaterako, Shakespearen bi lan baino ez daude itzulita, Uxio Novoneyra ezezagunagoaren pare, eta bi egile horiek mendebaldeko literatura kanonikoan duten itzala ez da berbera.

Fenomeno horren atzean arrazoi nagusi bat dago: poesia itzulpenaren kasuan, itzultzaileek berebiziko garrantzia dutela beti, eta haien hautuek baldintzatuta itzultzen dela egile bat edo beste. Baina noski, itzultzaileak pertsona subjektiboak diren heinean, kanonarekin duten harremana eta harekiko fideltasuna ezberdina dira. Era berean, itzultzaileen testuinguru sozio-historikoak ere badu eraginik itzulgaien hautaketan, eta garaian garaiko joeren isla ere badira; horrexegatik topatu ditzakegu Shakespeare eta Novoneyra euskaratutako poesiaren katalogoan.

“Klasiko handien” kasuan, Virgilio eta Homeroren itzulpenak, esaterako, Ibinagabeitia, Onaindia eta beste hainbat itzultzailek XX. mende erdialdean landu zuten itzulpen “joeraren” emaitza dira. Garai hartakoek klasikoak euskal literatur sistemara ekartzeko beharra ikusi zuten, eta zentzu horretan, esan genezake kanonari hertsiago lotu zitzaizkiola.

Aldiz, 1980ko hamarkadatik aurrera aritu diren hainbat itzultzailek “libreago” jokatu dute kanonarekiko, eta haien iritziz euskaratua beharko lukeena itzuli dute. Esan liteke Even-Zoharrek aipatutako “turning point” (1990) bat eman zela 80ko hamarkada hasieran, eta garaiko idazle gazteek eredu berriak bilatu zituztela kanpoan. Adibiderik garbientako bat Sarrionandia izan liteke.

Beraz, esan genezake euskaratzeko itzulgaiak hautatzeko garaian kanonak baduela pisurik, baldin eta itzultzailearen baitan eraginik badu. Itzultzaileak, ondorioz, kanona baino erabakigarriagoak dira, eta haien lanak euskal polisistema eraldatzen du. Bestalde, aipatzekoa da itzultzaileek garaian garaiko joeren eraginpean lan egiten dutela, eta euskal poesiagintzan ikusten dituzten (edo ikus ditzaketen) hutsuneek ere eragin handia dute poesiaren euskal itzulpenean.

3.2.3 Itzultzaileak

Itzultzaileei dagokienez, guztira 84 itzultzailek itzuli dute poesia monografia euskarara. Horietatik 78 bakarrik aritu dira, eta gainerako 6ak elkarlanean. Guztira, 8 lan itzuli dira elkarlanean. 9 lanetan ezin izan dut itzultzailea nor izan den zehaztu, informazio faltagatik.

Ez da itzultzailerik nabarmentzen bereziki, nahiz eta batzuk emankorragoak izan diren besteen aldean: Juan Angel Etxebarria (7 lan), Koldo Izagirre (6 lan), Josu Landa (5 lan), Gerardo Markuleta (4 lan), Andima Ibinagabeitia (3), Eduardo Gil (3), Joseba Sarrionandia (3), Juan Garzia (2).

Aurrekoarekin lotuta, nabarmentzekoa da itzultzaile emankorrenen artean idazle ugari dagoela. Adibidez, gorago aipatutakoen artean, zortzitik 5 idazleak dira (Izagirre, Markuleta, Sarrionandia, Landa eta Gil). Irudipena daukagu joera hori ez dela beste itzulpen generoetan gertatzen, nahiz eta baieztapen horrek azterketa sakonagorik behar duen.

Era berean, lan bat baino gehiago itzuli dituzten itzultzaileengan nabarmen geratzen da “itzultzaile/idazle” horren joera edo obsesioa: Koldo Izagirrek, esaterako, galegotik 3 lan itzuli ditu, argi dago Gerardo Markuletari poesia katalana gustatzen zaiola... Hala, agerian geratzen da itzultzaile eta itzulgaiaren arteko harremana ez dela batere ausazkoa, harreman intimoa dela, eleberri, saiakera edo antzerki-lan batekiko sortu litekeen harremana baina estuagoa.

3.2.4 Idazle eta itzultzaileen generoa

Lan honetako 4. puntuan sakonago landuko dugun arren, gure laginean bildu ditugun idazle eta itzultzaileen generoari buruz mintzatuko gara azkenik. Bildutako datuen arabera, 133 lanetatik 15ek baino ez dute jatorrizko egile emakumea. Horiez gain, 2 antologiatan ere ageri dira emakumeak, eta 2 lanen kasuan ezin izan dut zehaztu emakumerik ba ote den egileen artean, informazio falta dela medio. Horrek esan nahi du, antologiak kontuan hartu gabe, monografia forman argitaratutako lanen %11,3 direla emakumeek idatzitakoak. Kopuru urria, inondik inora.

Genero-ikuspegitik begiratuta, datu horiek baloratzeko orduan, ezberrik gabe esan dezakegu euskaratutako poesiak kanonaren (eta gizartearen) joera “klasikoak” imitatu dituela: izan ere, emakumeen presentzia eskasa izan da kanonari egiten zaion kritika nagusietako bat. Hala izan da euskal literatur kanonaren kasuan ere: “% 15 inguru gara emakumeak euskal literaturan, ezta hamarretik bi ere.” (Jimenez, 2011) edo “«emakumeen literaturaren booma» delako mitoarekin irudi faltsua zabaldu da, hau da, emakume idazle asko dagoela eta nolabaiteko parekotasunera heldu dela.” (Ubeda, 2014) bezalako esaldiek agerian uzten dute zein den egoera gurean. Horrek ondorioak izan baditu gure literatur sisteman eta itzulpengintzan, hain zuzen ere emakume sortzaileen falta horrek bultzatu baitu itzulpen jarduera kasu batzuetan, baina hori sakonago landuko dugu laugarren puntuan.

Itzultzaileei erreparatuta, egiaztatzen dugu egoera ez dela hobea; aitzitik, emakumeen presentzia oso urria da hainbat eremutan, poesia itzulpena barne. 84 itzultzailetik 4 dira emakumeak. Ez da %5era iristen.

Datu hori harrigarria suertatu zaigu, jakin baitakigu EHUko Itzulpengintza ikasleen artean belaunaldiko mutil kopurua ez dela 10etik igotzen. Noski, aurretiaz ikusi ahal

izan dugunez, poesia itzuli duten asko ez dira itzultzaileak. Halere, datu horrek adieraz lezake euskal itzulpengintza “kanonikoa” oraindik ere oso maskulinoa dela.

3.3 Monografietatik at argitaratutako poesia itzulpenak

Gorago aipatu bezala, lana egiten hasi arte ez genuen izan monografietatik at argitaratutako itzulpenen berri. Lehenengo unean, asmoa monografia horiek soilik aztertzea izan zen arren, analisi osatuago bat egiteko ezinbestekoa iruditu zaigu itzulpen solte horiek, aldizkari edo/eta sarean argitaratutakoak, aztertzea.

Monografiaren gainean egindako azterketan bezala, hautu batzuk egin behar izan ditugu kasu honetan ere. Izan ere, analisiaren bigarren atal honetan 1029 lanez osatutako lagina genuen aztergai. Emaitzen kopuru mardul horren aurrean, iruditu zaigu guztia analizatzen hastea gehiegizkoa zela, horrek denbora eta dedikazio gehiegi eskatuko bailuke. Hala ere, datu-base osoaren analisia ikerlan interesgarria izan liteke tesi baterako.

Gure lanerako gehien interesatzen zaiguna azken urteotan itzulitako poesia denez, eta gure ikerlanari bereziki poesia garaikidea interesatzen zaionez, zilegi iruditu zaigu lagina mugatzea. Ondorioz, monografia moduan argitaratutako poesia itzulia bere osotasunean aztertzeaz gain, 1980tik aurrera monografia ez den formatuetan argitaratu den poesia izango dut ikergai honako atal honetan.

1980 urtetik aurrerako itzulpenak soilik kontuan hartuta, 691 itzulpen ditugu aztertzeko⁷. Aipatzekoa da, monografietan ez bezala, kasu honetan itzulpenak hiru multzo handitan banatzen direla duten euskarriaren arabera: liburuetan argitaratutako txatalak, webguneetan argitaratutakoak eta aldizkarietan argitaratutako itzulpenak ditugu.

Atal honetan, beraz, aurreko atalean aztertu ditugun datuei erreparatzeaz gain, hiru euskarri horien arteko banaketa ere ikertuko dugu.

3.3.1 Euskarria

Aipatu bezala, hiru dira monografietatik at argitaratutako poemek dituzten euskarriak. Euskarrien gaia garrantzitsua da euskarara ekarritako poesiaz ari garenean,

---

⁷ 2016/03/23an Josu Landak emailez bidalitako Excel batean bildutako datuak.

izan ere, “batzuetan lotuta doaz genero eta euskarriak, genero batzuk aldizkarietan edo webguneetan gehiago argitaratu baitira, poesia kasu.” (Manterola, 2011)

Gure laginean, 286 itzulpen aldizkarietan argitaratu dira 1980tik aurrera. Historikoki, XX. mendearen ia bukaerara arte aldizkariak berebiziko garrantzia izan dute euskal literaturan, eta hainbat itzulpen argitaratzeko plaza izan dira. Halaber, garrantzia berezia izan dute poesia itzulpenaren kasuan: “Poesia lanen itzulpenak, bereziki, paperezko aldizkarietan zein web orrietan argitaratu izan dira.” (Manterola, 2011). Orotara, 42 aldizkarik argitaratu dituzte itzulpenak (*Maiatz*, *Hegats* edo *Senex* besteak beste), eta azken 10 urteotan, euskarri horren erabilerak beherantz egin du nabarmen, web bidezko euskarrien gorakada dela medio.

304 itzulpen txatal moduan argitaratu dira beste liburu batzuetan. Liburu horietako batzuk soilik poesia itzuliez osatuta daude, beste batzuetan itzulpen solteak ageri ziren testu baten lagungarri. Guztira, 14 liburutan argitaratu dira txatalok, helburu ezberdinekin.

Euskarri mota horren erabileran, Joseba Sarrionandiak garrantzia berezia du. Izan ere, hiru liburu osatu ditu soilik poema itzuliekin (hainbat sasiitzulpenekin batera): *Izkiriaturik aurkitu ditudan ene poemak*, *Hezurrezko Xirulak* eta *Alkohola Poemak*. Luigi Anselmik ere *Bertzerenak* argitaratu zuen formatu horretan, Koldo Izagirreraren hainbat poema itzuli agertu ziren *Ahalegina* liburuan eta Hedoi Etxarteren *Ihes ederra* irudi-eleberria hainbat poema itzulik osatzen dute. Izagirre, Anselmi eta Sarrionandiaren kasuan, esan genezake antologia guztiz pertsonalak direla osatu dituztenak, eta susmatzen dugu itzulpen horiek burutzearen helburua ez dela horien argitalpena izan; aitzitik, erreferentzia gosez edo idazle-abilezia “entrenatzeagatik” egindako itzulpenak izan litezke. Etxarteren lanak, bere aldetik, poesia itzulia baliatzen du eleberria osatzeko, eta beste hainbat elementurekin nahasten du.

Halere, aipatzekoa da formatu horretan argitaratzea ez dagoela edonoren esku; idazle-itzultzaile horiek badute aurretiaz izenik euskal literaturan, eta, beraz, haiek itzulitakoarekin osatutako liburuek nolabaiteko oihartzuna izango dutela jakin badakite.

Horrez gain, hezkuntzarako ere itzuli dira poemak, hala nola, Literatura Unibertsaleko eskuliburu-entzako eta Lur Entziklopedia Tematikorako. Logikoaenez,

irakasgaiekin zerikusia duten poetak itzultzen dira kasu horietan, hau da, kanonikoenak: Pessoa, Dante, Kavafis, Brecht...

Azkenik, EIZIEk ere bere itzulpen antologietan hainbat poema argitaratu ditu txatal moduan.

Webguneetan argitaratutako poemei dagokienez, oraingoz 101 poema biltzen ditu katalogoak. Hiru euskarrien artean poema gutxien dituen da, baina aipatzekoa da gehientsuenak azken 5 urteetan argitaratuak izan direla. Teknologia berrien eraginaren adierazgarri da hori zalantzarik gabe, eta euskarri horren erabilerak gorantz egingo duela aurreikusten dugu, hainbat arrazoi direla medio: ekonomikoagoa da, zabaltzen erraza eta edonork argitara dezake online.

Armiarma.eus webgunea nabarmentzen da ezbairik gabe, baina ezin aipatu gabe utzi Hitzen Uberan, Volgako Batelariak edo Elearazi blogak⁸.

3.3.2 Jatorrizko testua

Analisiaren bigarren atal honetan sarri poema solteez ari garenez, lan zailagoa da sailkapen orokorra egitea. Ezin dugu jakin nondik atera dituen itzultzaile bakoitzak poemak, eta beraz, ezin dugu joera nagusirik antzeman. Idazleen inguruan mintzatzea errazago suertatuko zaigu. Gainera, zaila da jatorrizko testua zein hizkuntzatan dagoen eta itzultzaileak zein hizkuntzatik itzuli duen bereiztea, zubi-hizkuntzak era askotan erabili baitira. Aiora Jakaren tesian, esaterako, ondorioztatzen zen Sarrionandiak ez zuela, jakina, hainbeste hizkuntzatatik zuzenean itzuli, zubi-hizkuntzak erabili zituela (Jaka, 2012).

3.3.3 Idazleak

Guztira 343 idazle itzuli dira monografietatik at. Monografien aldean, esan genezake hemen poeta “ezezagun” gehiago dagoela. Horren atzean dagoen arrazoia formatua izan liteke: monografia moduan argitaratzen den itzulpena saldu egin behar da gero, eta jatorrizko idazlearen izena ezezaguna bada zaila izango da hori. Monografietatik at argitaratuko denez, itzultzaileak berak ez du “irakurleengan” eta literatur merkatuan pentsatu beharrik izango, eta libreago egingo du itzulgaiaren hautua.

---

⁸ Esan beharra dago, Elearazi blogak edukia paperera pasa zuela eta liburu gisa argitaratu zutela.

Halere, oraindik ere kanonikoen presentzia nabarmena da: Shakespeare, Heinrich Heine, Wolfgang Goethe, Hermann Hesse, Horazio, Victor Hugo, Pablo Neruda, Ezra Pound, Reiner Maria Rilke... Berrikuntza bat dago atal honetan ere: kantak ageri dira: Bob Dylan, Lluís Llach, Atahualpa Yupanki, Paul McCartney...

3.3.4 Itzultzaileak

130 itzultzaile inguru aritu dira poesia itzultzen. Asko aurreko atalean azaldu dira, eta izen ezagunak dira; beste batzuk berriz, berriak dira. Esan liteke idazle-itzultzaileen presentzia hemen handiagoa ere badela, eta poesia argitaratutako idazle gazteak ageri dira (Hedoi Etxarte bera, Oier Guillan, Kirmen Uribe, Gotzon Barandiaran...). Monografia osoa itzultzea lan handia da, eta akaso errazago suertatzen da gustuko poema bat itzuli eta armiarma.eus-en argitaratzea.

3.3.5 Generoa

Genero-ikuspegitik egindako analisiari dagokionez, monografietatik at kopuruak apur bat aldatzen diren arren, ez dugu erabateko aldaketarik topatu hemen. 691 itzulpenetatik 70 dira emakumeek idatzitako poemak: itzulpen lagin osoaren %10,13 da hori. 343 idazletik 46 dira emakumeak: kopuru osoaren %13,4.

Itzultzaileei erreparatuta, ehunekoek apur bat egiten dute gora. Guztira, 65 lan emakumeek itzuli dituzte (batzuek elkarlanean). Edonola ere, hasiera batean 21 emakume itzultzaile aritu dira poemak itzultzen, itzultzaile kopuru osoaren %16,15.

Gure aurreikuspenak bestelakoak ziren arren (kanonarekiko lotura gutxiago dagoela monografietatik at, itzultzaileek askatasun gehiago dutela itzulgaia hautatzeko...), genero kontuak ez dira asko aldatu analisiaren lehenengo ataletik hona. Gainera, atal honetan ateratako kopuruak euskal literaturan aritzen diren emakumeen ehunekora hurbiltzen dira, hau da, %15aren bueltan dabilta.

3.4 Hirugarren ataleko ondorioak

Lehenik, esan liteke euskaratutako poesiaren kasuan, itzulgaia eta itzultzailea banaezinak direla; hau da, euskaratutako poesiaren lagina aurrean dugun hori izatea itzultzaileek egindako hautu pertsonalen ondorio da, hein handi batean. Horrez gain, esan liteke kanonaren eragina egon badagoela, baina eragin hori mugatua dela, eta itzultzaileak bizi duen errealitatearen arabera.

Itzultzailearen profilari dagokionez, orokorrean gizonezkoek itzulitako poesia ateratzen da argitara gurean. Gainera, itzultzaile asko poeta ere badirela aipatu behar dugu. Susmoa dugu, poesia itzultzea haiek euskaraz idazten dutenean sumatzen dituzten hutsuneak betetzeko modu bat dela; izan ere, ziur asko poetak berak dira euskal poesiaren sistemarekin eta haren beharrekin harremanetan daudenak. Haien abilezia literarioa lantzeko ariketa izan liteke itzulpena. Edonola ere, fenomeno hori poesia itzulpenean bereziki gertatzen delako inpresioa dugu; eleberrien kasuan, adibidez, ez da horrenbeste idazle-itzultzaile aritzen.

Euskarriari dagokienez, monografietatik at itzulitako poesiak argi uzten du ekimen indibidualetatik abiatuta itzuli dela poesia gehien, eta ekimen horien indarra biltzeko euskarriak egon badauden arren (armiarma, Munduko Poesia Kaierak...), oraindik ere ez dira nahikoa. Teknologia aurrerapenak direla medio, Internet baliabide ezin hobea dugu halako itzulpenak argitaratu eta zabaltzeko, eta blogak oso baliagarri suerta litezke. Izan ere, aurrean dugun laginaren heterogeneotasuna eta eklektizismoa positiboa da, hutsuneak eduki badituen arren, euskal kulturara askotariko poesia ekartzea bermatzen duelako. Era berean, mundu editorialari lotuta ez dauden euskarriek periferiako literatura itzultzea mesedetzen dute.

Azkenik, genero kontuei dagokienez, aipatzekoa da bi atalen arteko aldea ez dela aurreikusitakoa bezain nabarmena izan. Hain zuzen ere, idazle eta itzultzaileen generoari erreparatzean hauteman daiteke gehien kanonaren itzal luzea gurean. Ehunekoek azaltzen duten errealitatea ez dator bat euskal itzultzaileen errealitatearekin. EHUUn, esaterako, 50 ikasle inguru graduatzen dira urtero, eta normalean gizonezkoen kopurua 5-10 artekoa da. Beraz, arrazoia ez da emakumezko itzultzaileen falta.

Aitzitik, ehuneko horien atzean gure gizarteari estrukturaliki eragiten dioten hainbat arrazoi daudelako ustea dugu. Lehena eta ukaezinena da euskal poesiaren itzulpena ere heteropatriarkatuaren isla dela: alde batetik, kanonak batez ere gizonak aintzatesteko duen joera imitatzen du; bestetik, literaturan eta haren inguruko jardunean, itzulpenean adibidez, gizonezkoek duten espazioa askoz ere handiagoa izan dadin ahalbidetzen du gizarte-eredu horrek. Ondorioz, emakumeen literatura eta haien itzulpen jarduna periferiko bihurtzen da. Euskal literaturan aritzen den emakumezkoen kopurua, itzultzen den emakume kopurua eta itzultzaileen kopurua antzekoak izatea oso esanguratsua da, zentzu horretan.

Amaitzeko, esan liteke poesiaren euskal itzulpenak baduela zer hausnartu eta etorkizunera begira erronka dezente izan badituela. Euskarriek eta genero-ikuspegia txertazeak garrantzia izango dutela ere aurreikusten dugu.

4. Periferiaren periferian: Emakumeak eta poesia itzulpena

Poesia idaztea periferikoa bada, are periferikoagoa da hura itzultzea, eta are gehiago itzultzen dugun hori sistemaren periferiatik ekarri behar baldin badugu gurera. Hirugarren atalean, etorkizunera begira landu beharreko hiru alderdi azpimarratu ditugu ondorioak biribiltzeko: poesia itzulpena ekimen indibidual gisa, generoa eta itzulpenaren inguruko erronkak, eta itzulpenak argitaratzeko euskarrien garrantzia.

Laugarren atal honetan, hiru kontzeptu horietan sakonduko dugu bi eredu zehatzen bitartez: Itxaro Borda idazle eta (hein batean) itzultzailea, eta Munduko Poesia Kaierak bilduma. Bi eredu horien hautaketa guztiz pertsonala izan da, baina inola ere ez ausazkoa; hain zuzen ere, interesatzen zaizkigun alderdiak lantzeko aproposak direlako hautatu ditugu.

Alde batetik, Borda oso egokia iruditu zaigu, gure analisiaren emaitzek azaleratu duten errealitatearen oso bestelakoa delako: emakumea da, idazlea eta itzultzailea, emakumeen poesia ugari itzuli du, lesbiana da, Iparraldekoa... Hau da, euskal gizartearen hegemoniatik aldentzen da, eta, hala ere, esan genezake, periferiatik aritzen den idazle kanonikoa dela.

Bestalde, Munduko Poesia Kaierak bilduma ere aztertuko dugu (haren hastapenak, funtzionamendua, helburuak...); izan ere, indibidualki egiten den jarduna, hau da, poesia itzultzea, euskarri bakarrean batzeko saiakera dela esan liteke. Beraz, Beñat Sarasola bildumaren zuzendariarekin izandako elkarrizketa azalduko dugu.

4.1 Itxaro Borda

Gorago aipatu bezala, Itxaro Bordak euskal literaturaren eta euskal gizartearen hainbat ezaugarriekin hautsi du. Besteak beste, emakume, lesbiana eta iparraldekoa den aldetik, hainbat poematan “frontera edo mugako pertsonaia legez kokatzen eta erakusten du bere burua” (Atutxa, 2010); beraz, esan liteke periferiatik aritu zaigula Borda sarri. Hark egindako itzulpenei dagokienez ere, hautatutako autoreak periferiakoak izan dira askotan (Maria Merçe Marçal, esaterako). Bordak berak idatzitakoaren eta hark egindako itzulpenen arteko harremana hobeto ulertzeko, bereiz aztertuko ditugu haren bi alderdi horiek (idazlearena eta itzultzailearena). Bordaren poesia itzulpenaren atzean dauden arrazoiak ikusi eta itzulpen horiek literatur sistemari izan lezaketen inpaktua aztertuko dugu atal honetan.

4.1.1 Itxaro Borda idazle

“She is the most prolific creative writer of the French Basque Country; she stands out as the most prolific woman writer of Basque literature. Yet she remains utterly marginal to both the general public and most contemporary accounts of Basque literature.” (Gabilondo, 2000)

Nola liteke gure idazle esanguratsuenetako bat sistemaren periferian egotea? Atutxaren honako hitzok adierazten duten bezala, Bordak berak kokatzen du bere burua mugan, periferian: bai gizartearenean, bai literatur sistemarenean ere. Gehitu liteke, euskal gizartearen arau hegemonikoen isla den heinean, literatur sistemak berak uzten duela bazter idazlea, hain zuzen ere arau horiei egokitzen ez zaielako. Halere, idazkien bitartez arau horiek hausten edo gutxienez arau horiek egon badirela erakusten saiatzen da Borda, nazio berri bat taxutzeko.

“Mugalerro bat planteatzen zaigu: poemako ahotsa ez da haiek. Haiek eliza, militarrek, zementuzko sistemak, apaiz eta emakume kanonikoen euskal Herria. Eta binomioaren alde ilunean zehar nortasun baten bilaketarekin egiten dugu topo. Bordaren obra poetiko osoa zeharkatzen duen identitatearen bilaketa, zeinak ez dien nazionalismo hegemonikoen aginduei, nahitaezko heterosexualtasunari edota genero hierarkiei erantzuten.” (Atutxa, 2010)

Identitate literario baten bilaketa horretan, Gabilondok “melancholic migrant” (2000) izendatu zuen Borda, eta honakoa gehitu zuen: “melancholic migrancy (...) defies nationalism's articulation of "home" while it produces an alternative "nation" that is situated both locally and globally through cultural hybridation.” (Gabilondo, 2000). Ondorioz, Itxaro Bordaren identitate literarioaren bilaketak zerikusi zuzena du itzulpenarekin, eta haren identitatea osatzeko itzuli duela ere esan liteke. Esan dugun moduan, erdigunekoak ez diren autoreak euskaratu ditu Bordak, eta horren atzean Gabilondok aipatzen duen “nazio” edo “kultura alternatibo” hori sortzeko saiakera egon liteke.

Esan liteke, beraz, euskal literaturan topatu ez dituen erreferentziak erdaretan topatu eta ekarri egin zituela Bordak, hibridazio kultural horren baitan.

4.1.2 Itxaro Borda itzultzaile

“Publikoki onartua ez den hizkuntza batean izkribatzeak, bortxaz itzultzaile bilakatzen gaitu.” (Borda, 2001)

Kasu horretan hizkuntzaz ari den arren, esan liteke bere izaera periferikoak, hau da, euskal literatur sistemaren arauetatik at ibiltzeak (nazionalismo eredu jakinetatik at, heteroarauetik eta hegoaldearen gailentasunetik at) bihurtu duela Borda sarri itzultzaile. Itzulpenak euskal idazleen “bakardade kulturala erlatibizatzen” zuela zioen (Borda, 2001), eta gaineratu liteke, bere kasuan, bakardade kultural hori ez dela soilik hizkuntza gutxituan idazteagatik sortu; aitzitik, norma zurrunez araututako gizartearen barruan normatik kanpo bizitzea ere “bakardade kulturala” izan liteke, eta, beraz, itzulpena horri aurre egiteko tresna. Gauzak horrela, bakardade hori arinduko zioten erreferentziak ekarri izan dizkigu Bordak.

“(…) aise ikus daiteke Itxaro Bordak bere gustu eta balioekin bat datozen autoreen lanak itzuli ohi dituela, mendeetan zehar Euskal Herriko eta Mendebaldeko literaturen kanonetan lekurik apenas izan duten testuak, besteak beste emakumeenak, hizkuntza gutxituetan idazten duten autoreenak, Mendebaldeko literatur kanonetik aparte samar dauden literaturetako idazleenak, emakumetasunaz, feminismoaz eta lesbianismoaz dihardutenak...” (Jaka, 2015)

Beraz, Bordak bere identitate literarioa osatzeko eta emakume, lesbiana, iparraldeko... izanik sentitzen zuen bakardade kulturala erlatibizatzeke itzuli izan duela esan genezake. Ekimen indibidualez itzuli du, bere identitateak literaturan sumatzen zituen hutsuneak beteko zituen erreferentziak hautatu eta gure polisistemara ekarriz. Even-Zoharrek aipatzen zuen “lack of repertoire” (1990) horri aurre egiteko baliatu du Bordak itzulpena:

“Euskal literatura eta euskal itzulpengintza mende luzez elite boteredun katoliko eta patriarkal baten gidaritzapean egon direla jakitun, Bordak itzulpena darabil elite horrek ezarritako kanonaren aurka egin eta duela gutxi arte euskaraz irakur ezin zitezkeen autore, obra eta gaiak euskal irakurleari eskaintzeko.” (Jaka, 2015)

Gaineratu liteke, “lack of repertoire” hori ez duela soilik literaturan identifikatu; aitzitik, gizartea eraldatzeko beharra ere ikusi du Bordak, eta eraldaketa hori itzulpenaren bidez egin du, hein batean.

4.2 Munduko Poesia Kaierak

Aurreko atalean ateratako ondorioetan areago sakontze aldera, 2014an abiatu zen Munduko Poesia Kaierak egitasmoaren atzean zer dagoen jakitea ezinbestekoa iruditu zaigu. Izan ere, etorkizunera begira poesia itzulia argitaratzeko euskarriak garrantzia berezia izan lezakeela aurreikusi dugu ondorioetan, eta Munduko Poesia Kaierak da euskarara itzultitako poesia argitaratzen duen bilduma bakarra.

4.2.1 Bildumaren ingurukoak

Munduko Poesia Kaierak Susa argitaletxeak abiarazitako proiektua da, eta Beñat Sarasola du zuzendari. Urtero sei ale argitaratzen ditu bildumak, hiru udaberrian eta hiru udazkenean. 2016ko martxoan argitaratutako aleekin, beraz, 15 argitaratu dira guztira.

Orain arte euskaratutako autoreak honako hauek izan dira: Aime Cesaire (Martinika), Maria Merçe Marçal (Katalunia), Georg Trakl (Austria), Miguel Hernández (Espainia), Carlos Drummond de Andrade (Brasil), Emily Dickinson (AEB), Gabriel Ferrater (Katalunia), Sophia de Mello (Portugal), Anne Sexton (AEB), Jorge de Sena (Portugal), Eugenio Montale (Italia), Ingeborg Bachmann (Austria), Audre Lorde (AEB), Angel González (Espainia) eta Paul Celan (Errumania-Alemania).

Jatorri ezberdinetako idazleak dira, baina mendebaldekoak gehien-gehienak (jatorrizko hizkuntzei erreparatuta batez ere), eta herrialde bat baino gehiago errepikatzen da. Idazleen generoari dagokionez, euskaratutako poesia baino orekatuago dago bilduma: 15etik 6 autore dira emakumeak.

Jatorri ezberdinetako idazleak dira denak, eta ez soilik herrialdeari dagokionez: batzuk sistemaren erdigunetik datozkigu (Emily Dickinson, esaterako), eta beste batzuk kanonaren periferiatik (Maria Merçe Marçal).

Itzultzaileak, berriz, honako hauek: Anjel Lertxundi, Angel Erro, Josu Landa, Iñigo Roque, Nagore Tolosa, Itxaro Borda, Harkaitz Cano, Xabier Montoia, Gerardo Markuleta, Danele Sarriugarte, Rikardo Arregi, Haritz Galarraga, Koldo Izagirre, Iñigo Aranbarri eta Anton Garikano.

Itzultzaileen txatala idazleena baino interesgarriagoa iruditu zait nire ikerketa lanari begira: hasteko, nabarmentzekoa da gehienak idazleak direla edo momenturen batean

sormenezko lanen bat plazaratu dutela. Halaber, generoari erreparatuta, 3 itzultzaile emakume baino ez ditugu topatzen. Beraz, desoreka hori oraindik ere mantendu egiten da 2014an abiarazitako bilduma horretan.

4.2.2 Beñat Sarasolarekin elkarriketa

Bildumaren inguruko azterketa laburra egin ostean, Beñat Sarasolarengana jo dugu hainbat alderdiren inguruan sortutako zalantzak argitze aldera. Harekin bildu, eta honako puntu hauen inguruan egin genizkion galderak:

- *MPKren sorrera eta helburuak.*
- *Kanonaren pisua bilduman eta periferiak hartzen duen espazioa.*
- *Itzultzaile eta idazleen generoa.*
- *Bildumaren eklektikotasuna.*
- *Itzultzaileen hautaketa eta itzultzaileen idazle izaera.*
- *Itzulgaien hautaketa.*

Sarasolaren erantzunak bildu ditut jarraian:

Koldo Izagirrereren “XX. mendeko poesia kaierak” izan zuen inspirazio iturri MPK bildumak. Izagirrerenean, 40 aletan beste hainbeste euskal poetaren lanak bildu ziren, eta horiek kaleratu ostean amaitu zuten lana. Aitzitik, haren hastapenetatik MPKren asmoa mugarik izango ez zuen bilduma iraunkor eta egonkorra egitea izan da; ale kopuru jakina, beraz, ez da muga.

Bildumak harpidetzen bitartez funtzionatzen du. 300 aleko tiradak egiten dira, eta gutxi gora behera erdia harpidedunei bidaltzen zaie. Harpidedunek ordaintzen dituzte kostu editorialak, dendetan ez baitira ale asko saltzen. Harpidedunei esker da, beraz, bilduma hau posible.

Helburu nagusia corpus poetiko itzulia osatzea izan da. Corpus horren parte izango diren autoreak hautatzeko irizpideak ez dira oso murriztaileak: XIX. mende erdialdetik aurrerako autoreak izango zirela hautatu zen, ahalik eta tradizio literario ezberdinenetakoak izango zirela, eta (haien tradizio literarioan gutxienez) kanonikoak. Beste baldintza bat ere bada: autoreak hila behar du.

Halere, kanona irekitzeko saiakera ere egin du bildumak, hori baitzen beste helburuetako bat. Hau da, ez du kanona mendebaldeko gizon zuriez osatutako corpus gisa ulertzen. Gauzak horrela, Emily Dickinson eta Audre Lorde, esaterako, batera daude bilduma honetan. Bata, poesia amerikarrean kanonikoenen artean dago; bestea, kritika feministari esker berreskuratu du kanonak, duela gutxi.

Sarasolaren ustetan, ordea, MPK ez da periferiako edo bazter-bazterreko poesia itzultzeko plaza. Hau da, bere ustetan autoreak ezaguna izan behar du bere tradizio literarioan gutxienez. “Ez badugu oraindik X euskaraz, bilduma honetan ezin gara hasi ez dakit nongo autore ezezagunak itzultzen” (Garcia, 2016). Horretarako, beste espazio batzuk sortu beharko lirateke, beraz.

Sarasola eta MPKren inguruan dabilzanak kontziente dira bildumaren indar kanonizatzaileaz. Euskaratutako poesia hain urria izanik, eta are gutxiago bilduma berean bildutako poesia itzulia, jakin badakite euskal polisistemara ekartzen den edozerk oihartzuna izango duela, bai eta eragina ere. Sarasolak dioenez, balitekehemendik pixka batera bildumak poeta gazteengan izan duen eragina ikustea (Garcia, 2016).

Itzultzaileen hautaketa eta lanari dagokionez, Sarasolak dio hasiera batean Susaren inguruko lagunengana jo zutela, bai baitzekiten hainbatek bazutela zerbait itzulia: lehenengo aleetan, beraz, indibidualki lan egin zuten itzultzaileei haien lana argitaratzeko medioak eman zizkieten (Borda, Garikano, Aranbarri).

Hortik aurrera, itzultzaile posibleren batengana hurbildu izan da Sarasola pertsonalki, eta normalean itzultzaileari berari eskatzen dio idazlea proposatzeko. “Poesia itzulpena oso oso pertsonala da, eta beraz, itzultzaileak gustuko izan behar du” (Garcia, 2016). Enkargua ordaintzeko aurrekonturik ez dagoela eta, “militantzia poetikoagatik” itzultzen du itzultzaileak; beraz, ulertzekoa da itzulgaia hautatzen uztea. Gainera, antologia bera itzultzaileak osatzen du.

Itzultzaile gehienek idazle izaerari dagokionez, Sarasolak argudiatzen du itzultzaile diren asko ez direla poesiarekin ausartzen. Narratiban ez bezala, non itzultzaileak diren orokorrean itzulpen lana egiten dutenak, poesiaren kasuan nahiko ohikoa da idazleak topatzea (ikusi 3. atala). Baliteke idazleek entrenamendu gisa erabiltzea itzulpena, edo Itxaro Bordak esan zuen moduan euskaraz topatu ez dituen erreferentziak edukitzeko

(ikusi 4.1 atala). Euskarri finko eta sendo batean bilduta egon arren, ekimen indibiduala izaten jarraituko luke, beraz, poesia itzulpenak zentzu horretan.

Emakumezko itzultzaileen presentzia eskasari dagokionez, Sarasolak dio ohartzen direla desorekaz. Proiektuaren hasieran Susaren inguruko jendearengana jo zuten, eta gehienak gizonezkoak ei dira. Ondorioz, “naturalena” gizonezkoengana jotzea izan zela dio. Gaineratu du euskal itzultzaile “kanoniko” gehienak gizonezkoak direla, eta horrek ere izan lezakeela eraginik. Euskal mundu editoriala eta itzulpena oso maskulinoak dira oraindik ere.

Halere, belaunaldi berrietan emakume gehiago daudela dio, eta emakume horiek aukeratzen dituzten idazleak berdintsuak direla: emakume idazleak, aldarrikatzaileak, kultur-egoera gutxitukoak (beltzak, adibidez). Itzultzaileen eraginak, zentzu horretan, bildumari aniztasuna ematen diola azaldu du, eta itzultzaileen aukeren eskutik helduko dela aldaketa, bai eta kanonikotasun klasiko eta maskulinitik aldentzea ere.

Itzultzaile berri eta gazteentzako plaza gisa ere ikusten du Sarasolak bilduma. “Susaren poesia bilduma poeta gazteak argitaratzeko lekua izan da, itzultzaile berrientzako ere izan liteke MPK” (Garcia, 2016).

4.3 Laugarren ataleko ondorioak

Hirugarren puntuko analisisa sakonago ulertzea zen puntu honetan azaldu ditugun bi ereduak aztertzearen xedea.

Periferiaren periferiatik aritzen den Borda aztertu ostean, argi eta garbi ikus daiteke ekimen indibidualez itzultzea ariketa literario hutsa baino gehiago dela. Idazlea periferian dagoenean, haren errealitate eta identitate-literarioaren antzekoak bilatuko ditu beste hizkuntzetan, erreferentziak behar dituelako. Bordaren kasuan, haren emakume izaera da, besteak beste, euskal literatura maskulino eta heteroarautu baten gunetik at kokatzen duena. Ondorioz, argi geratzen da poesiaren euskal itzulpenaren laginean emakumeen kopurua urria izateak baduela eraginik idazle batzuen jardunean. Bordaren kasuan, esaterako, itzultzera bultzatu du horrek. Halere, ez genuke pentsatu behar beste sistemetako idazle periferikoak ez itzultzeak gure sistemaren periferian dauden idazleei soil-soilik eragiten dienik, hau da, gure kasuan, emakume gutxi itzultzeak ez die soilik emakumeei eragiten; aitzitik, gure ustea da itzultzen ez denak ere bermatzen duela polisitemaren zentroan dauden idazle horiek beren lekuari eustea.

Beraz, gizarte patriarkalaren eredia poesia itzulpenean erreproduzitzeak sistema horren baitan dauden guztiengan du eragina, zuzenean nahiz zeharka.

Bestalde, Munduko Poesia Kaierak bildumaren azterketatik hainbat ondorio atera litezke: alde batetik, oso ekimen positiboa da, nolabaiteko “isolamenduan” egiten den jarduerari euskarri finko eta iraunkorra eskaintzen diolako. Halako bilduma osatu bat gurean edukitzea oso mesedegarria da euskal literaturarako, eta eragin nabarmena izango duela aurreikusten dugu.

Bestalde, bilduman emakumeek (idazle zein itzultzaileek) duten presentziari erreparatuta, eta nahiz eta desoreka gutxitzeko ahaleginak egin, uste dugu nahiko arriskutsua dela genero-kontuetan egin beharreko aldaketa hori itzultzaileen esku uztea, eta desoreka sistema maskulino bati egoztea. Itxaro Bordarena bezalako ekimenak txalogarriak diren arren, eta euskal literaturan ezbairik gabe eragina duten arren, generoarena kontuan izan beharreko irizpidea izan beharko litzateke bildumarentzat, are gehiago jakinda haren ahalmen kanonizatzailea handia dela. Halere, bilduma batek ez du sistema errotik aldatzeko ahalmenik, eta positiboagoa litzateke halako euskarri gehiago sortzea (Interneten, aldizkarietan...), desoreka hori aktiboki gutxitzeko.

5. Periferiaren periferiatik ekarritako poesia: June Jordan

Hirugarren eta laugarren puntuetan egindako analisiaren ostean, zilegi iruditu zaigu euskaratutako poesiari gure ekarpen txikia egitea. Hala, June Jordan idazle estatubatuarra itzultzea erabaki dugu, haren literatur sistemaren periferiatik gurera ekartzea. Hautaketa guztiz pertsonala izan da, itzultzaileak gure sistemaren hutsuneak xumeki betetzeko egindako saiakera. Jarraian, itzulpen lanaren nondik norakoak azalduko ditugu.

5.1 June Jordan

June Millicent Jordan (1936-2002) New York hiriko Harlem auzoan jaio zen, guraso Jamaikarren altzoan. Bost urte zituela Brooklynera joan ziren bizitzera, eta bertan hazi zen Jordan. Goiz ernatu zitzaion poesia idazteko nahia, 7 urterekin. Etxeko giroa ez zen beti samurra izan: aitak nolabaiteko tratu txarrak ematen zizkion, eta amak bere buruaz beste egin zuen oraindik nerabea zela.

Aktibista sutsua izan zen Jordan bizitza osoan: feminista, *civil rights movement*eko kide, gerra eta arrazakeriaren aurkako mugimenduko partaide, eta gay eta lesbianen eskubideen aldekoa (bere burua bisexualtzat jotzen zuen). Haren lanek bizi zuen errealitate gordina salatu eta aldatzeko ahalegina egiten dute; hala, arrazakeria, matxismoa, indarkeria, kolonialismoa eta bortxaketak sarri ageri dira Jordanen poemetan. Beraz, hainbat arrazoiengatik izan zen Jordan periferikoa, baina argi dago haren bizi-baldintzek zerikusi zuzena izan zutela. Gaur egun, feminismoaren teoriari egindako ekarpena handia izan zela uste da, eta erreferente bat da AEBn.

1969an argitaratu zuen lehen lana, *Who Look at Me* haurrentzako poesia-liburua; haren atzetik beste 25 saiakera- eta poesia-lan: besteak beste, *Soldiers: A Poet's Childhood* memoriak, *Passion* edo *Kissing God Goodbye* poema liburuak, eta *Some of Us Did Not Die* saiakera bilduma.

Californiako Unibertsitateko irakasle izan zen Berkeley-n, eta bularreko minbiziak jota hil zen bertan, 2002an.

Haren lanak beste hizkuntzetara itzuli diren arren, kosta egin zaigu informazio hori topatzea. Index Translationum-en adibidez, ez dator itzulpen bakar bat ere. Ondorioz, biblioteka nazionaletara jota jakin dugu haren liburu bana itzuli dela espainolera

(*Dificultades técnicas: ensayos políticos*) eta alemanera (*Abschiedskuß für Gott*). Horrez gain, Argentinako *Harlem: los blues de la historia. 56 poemas, un siglo de poesía* antologian ere ageri da Jordan. Frantziako biblioteka nazionalan ez zaigu lan itzulirik azaldu. June Jordanen web orrian⁹ begiratuta, haren hainbat poema bengalerara ere itzuli direla ikusi dugu. Beraz, ikusten denez, ez da munduko hizkuntza nagusienetara ere asko itzuli, eta beraz, beste hizkuntzako itzulpenen erreferentziarik ere ez dugu.

Euskarara Jordanen poema bakarra itzuli da: *Poem About My Rights*. Ane Garciak, lan honen egileak, itzuli zuen 2015eko Literaturian egin zen poesia azpitutatzeko tailerrera. Armiarmaren “Literatur Emailuak” atalean dago ikusgai bideoa itzulpenarekin¹⁰.

5.2 Poemaren analisia

Passion (1980) liburitik ateratakoa da *Poem for Nana*. Liburu berean Jordanen beste poema ezagun batzuk ere aurki ditzakegu: *Poem for South African Women* edo *Poem About My Rights*, esaterako. Poemen izenburuek jada salatu egiten dute Jordanen eta haren poesiaren izaera aldarrikatzailea (*Poem About Police Violence*, *Poem of Personal Greeting to Fidel*, *A Song of Sojourner Truth* edo *Rape Is Not a Poem*). Liburuaren hitzaurrean literatura kanonikoa kritikatu eta Walt Whitmanen irudia goraipatzen du, haren bidetik segitu nahi duela esanaz.

5.2.1 Egitura

Esku artean dugun poema 9 ataletan banatuta dago. Atal bakoitzak luzera ezberdina du eta gai ezberdinak jorratzen ditu. Halere, zatien arteko loturak sarri nahiko sotilak izan arren, osotasunaren parte bezala ulertu behar ditugu, eta lotura horiek euskarara ekartzean islatzen saiatu. Izan ere, Jordanek errealitate poliedriko bat aurkezten digu zatietako bakoitzean: indibiduoaren ikuspuntutik unibertsaltasunera garamatza etengabe.

---

⁹ <http://www.junejordan.com/>

¹⁰ <http://www.armiarma.eus/emailuok/?p=8187>

5.2.2 Gaiak eta erreferentzia kulturalak

June Jordanez mintzatu garenean, adierazi dugu haren lanak aldarrikatzaileak izan ohi direla. *Poem for Nana* ez da inolako salbuespena: gai orokorrak lantzen ditu poema honetan, eta salaketa zehatzak ere ageri dira. Ondorioz, erreferentzia kultural ugariarekin egiten dugu topo. Hona hemen poemak ageri diren gaien zerrenda:

- AEBko mendebaldearen mitoa eta konkista. Identitateak: Cowboy ikonikoa (“all this filmstrip territory/all this cowboy sagaland:/not/ a single Indian/ in sight”) vs. indiarren egiazkotasuna/purutasuna (“the people of the sacred trees/ and rivers precious to the stars that told/ old stories to the night”).
- Nazioarteko politika eta ekologia (“40,000 gallons gushing up poison/from the deepest seabeds/ every hour/ 40,000 gallons/ while/ experts international/ while/ new pollutants/ swallow the unfathomable”)
- Jatorriz bertakoak ziren biztanleen sarraskia. Jazoera zehatzen salaketa: Anna Mae Pictou Aquash¹¹ eta Trail of Broken Treaties¹² (“Anna Mae Pictou Aquash/ slain on the Trail of Broken Treaties/ bullet lodged in her brain/hands/ and fingertips dismembered”)
- Emakume izaera: esperientzia indibiduala (“I am a woman searching for her savagery/ even if it’s doomed”), eta ahizpatasun edo kolektiboaren beharra (“as when I accept my sister dead/ when there should be/a fluid holiness/ of spirits wrapped wound the world/ redeemed by women/ whispering communion”).

---

¹¹ Anna Mae Pictou Aquash (1945-1975) Canadako *First Nations* delakoetako aktibista izan zen. 1960an Bostonera lekualdatu eta *American Indian Movement*eko kide izatera pasa zen. Hainbat protestatan parte hartu ostean, 1975ko abenduan desagertu eta hiru hilabete geroago hilda agertu zen Hego Dakotako erreserba batean. Badirudi exekutatu egin zutela.

¹² 1972ko udazkenean Estatu Batuak zeharkatu zituen protesta. *American Indian* eta *First Nations* erakundeek antolatu zuten, eta indiarrek zituzten arazoan gainean arreta erakartzea zen helburua. Inoizko indiarren bilkurarik handiena izan zen.

5.2.3 Estiloa

Jordanen beste hainbat poema irakurri ondoren¹³, esan daiteke oso estilo partikularra duela idazleak. Hasteko, ez darabil ia puntuazio markarik (bi puntuak eta galdera-ikurrak bai, baina komak eta puntuak ez dira ia ageri), eta horrek zailtasunak eman dizkigu testua ulertzeko, baina batez ere itzulpen unitateak identifikatzeko. Hona hemen adibide bat:

“Memory should agitate
the pierced bone crack
of one in pushed-back horror
pushed-back pain
as when I call out looking for my face
among the wounded coins
to toss about
or out
entirely
the legends of Geronimo
of Pocahontas
now become a squat
pedestrian cement inside the tomb
of all my trust”

Ondorioz, testua behin eta berriz irakurri beste erremediorik ez dugu, kontzeptu eta elementu sintaktiko bakoitzak gainerakoekin duen harremana ulertu edo susmatu arte. Kasu batzuetan, ia ezinezkoa da hainbat elementu beregainak diren edo ez argi eta garbi ikustea. Honako kasu honetan, esaterako, ezin dugu jakin erlatibozko esaldi baten aurrean gauden ala ez:

“(…)and fingertips dismembered

who won the only peace
that cannot pass
from mouth to mouth”

---

¹³ *Passion* liburuko hainbat poematan ere ikus daiteke Jordanen estiloa halakoa dela. Adibidez, *Poem for South African Women* edo *Poem About My Rights*.

Horrez gain, aipagarria da Jordanek esaldien edo ahapaldien egiturak errepikatzeke duen joera. Hitz bakarra txertatuz 2 edo 3 ahapaldi lotzen ditu:

“Memory should agitate
the pierced bone crack
of one in pushed-back horror
pushed-back pain
as when I call out looking for my face
among the wounded coins
to toss about
or out
entirely
the legends of Geronimo
of Pocahontas
now become a squat
pedestrian cement inside the tomb
of all my trust

as when I feel you isolate
among the hungers of the trees
a trembling
hidden tinder so long unsolicited
by flame

as when I accept my sister dead
when there should be
a fluid holiness

Azkenik, esan behar da Jordanek esaldi oso luzeak erabiltzen dituela, ingelesak eskaintzen dituen baliabideak (erlatibozko esaldiak, preposizioak) baliatuz. Galdera erretorikoak ere ageri dira (“*where are the indians?*”).

Oro har, esan genezake hizkuntza indartsua eraikitzen duela Jordanek elementu horien konbinazioarekin. Irakurleari diskurtso sakon eta boteretsua iristen zaio.

5.2.4 Poesia itzultzeak eragindako zailtasunak

Atal honetan, izandako zailtasunak baino ez ditut aipatuko. Nahi beste sakondu liteke arazo bakoitzean, baina lan honek bestelako helburuak ditu. Jordanen estilo bereziaz gain, alde batetik ingelesak berezko dituen hainbat ezaugarri itzulpena zaildu

digute, eta bestetik, euskaraz hizkera poetiko baliokidea sortu beharrak ere beste era batera lan egitera bultzatu gaitu.

Hasteko, ingelesa hitz monosilabo ugari dituen hizkuntza da, eta horrek erritmoan du eragina: hizkuntza trinkoa da, silaba gutxi asko esaten du. Euskarak, ordea, hitz luzeak ditu orokorrean, eta beraz, erritmo bizi eta trinko horri eustea zaildu digu.

Bereziki zaila iruditu zaigu ingelesezko lokailuak edo esaldien arteko loturak erreproduzitzea. Ingelesez, lokailu edo partikula horiek ez diote esaldiari eragiten, ez dituzte esaldiko hitzak eraldatzen (“**as when** I accept my sister dead”). Aldiz, euskaraz esaldi osoa lokailu horren mendeko bihurtzen da (“nire ahizpa hilda hartzen **dudanean lez**”). Poemaren analisisan aipatu bezala, egitura hori hiru aldiz agertzen da, eta euskaraz aditza deklinatu behar horrek lausotu egiten du ingelesez argi geratu den egituren errepikapen hori.

Phrasal verbs delakoek ere eman digute buruhauste bat edo beste: bi kasutan, idazleak aditz bera darabil eta preposizioa aldatzen du (*follow after* eta *follow into*, *toss about* eta *toss out*). Poesia itzultzerakoan, kontuan izan behar dugu ez dagoela ausazko hitzik, hitz bakoitza eta horren konnotazioak zerbaitengatik hautatu dituela idazleak. Kasu horretan, preposizioek esanahi aldaketa sotila dakarte, baina bi esanahi ezberdin direla markatu beharko dugu euskaraz, eta ingelesez duten erro berbera nolabait islatu.

Euskaraz genero markarik gabeko izenordainak edukitzea ere arazo izan da kasu batean, Anna Mae Pictouri buruzko pasartean hain zuzen. Geroago nori buruz ari garen argi gera dadin saiatu gara, izenordainak ingelesez ematen digun informazioa konpentsatzeko.

Azkenik, erlatibozko esaldiek emandako arazoak aipatuko ditugu. Esaldi mota hori euskarara itzultzea beti izaten da arazotsua, eta kasu honetan ere hala izan da. Hitzen ingelesezko hurrenkera mantendu edo ez, hori izan da zalantza nagusia. Kasu batzuetan, Jordanen idazkera nahasi samarra suertatzen da eta gure hautuak esaldiei zentzua ematearen aldekoak izan dira.

5.3 Poemaren itzulpena

Poem for Nana

Zer egingo dugu
ez daukagunean inor
hiltzeko?

*

40 000 petrolio galoi bor-bor
ozeanora
baina ni
hegi honen gailurrean eserita
Pazifikoaren gainean
loreen kolorea egiaztatzen
Kaliforniako mitxoleten laranja
beroak hartu nau
eta nire golkorako diot

Non dira indiarrek?

filmeen lurralde zabalean
cowboy saga-lurraldean
Indiar
bakar bat
ere ez
begi bistan

40.000 galoik pozoina bor-borrean
itsasoaren sakonenetik

orduro

40.000 galoi

artean

nazioarteko adituak

artean

kontaminatzaile berriak

neurtu ezin dena irensten

halere:

Indiarrik ez.

tinko begiratzen dut ingurura

itsasoaren leiho ditudan

arrosa eta mitxoleta eta hegitik haratago

so egiten diot

akiduraz amore emanda

susmobako

ia hutsal datzan

Pazifiko zabalari

Nire basatasunaren bila nabilen emakumea naiz

alferrik izan arren

Non dira Indiarrak?

*

Bele Sudur

Hartz Txiki

Neska Lirain

Altze Beltz

Azeri Sabel

Zuhaitz sakratu eta izarpeko

ibai preziatuen jendea

gauari istorio zaharrak kontatzen zizkion jendea

nola hartuko dugu guk zuen bidea?

mara-mara

elurra sutondoaren aurretik

eta gizonak bufaloak ditu

anai

nola jarraituko dugu zuen bidetik?

*

Buruz behera aurkitu zuten

dantzan behar zuen lekuan

txorien

hegaldia

isiltzen duten

itzalezko danborren doinuan

Geldi aurkitu zuten bere gorputza

izotzak

deuseztatu ziola bizitza

nire bizitza garrak hartuta suntsitzeko

Anna Mae Pictou Aquash

Trail of Broken Treaties-en erahila

bala bat buru/eskuetan sartuta

eta hatzak sakabanatuta

nork irabazi du

ahoz aho pasa ezin den

bake bakarra

*

Memoriak hautsi arte astindu beharko luke

norberaren hezur zulatua ukatutako ikaraz

ukatutako minaz

zauritutako txanponetan

nire aurpegia aurkitu nahirik

oihu egin dudanean lez

botatzeko

bueltatzeko

osorik

Geronimo eta

Pocahontasen kondairak

okupak dira orain

espaloietako porlana

nire konfiantza guztiaren zerraldoaren barruan

zuhaitzen goseen artean ezkutatuta

isolatuta sumatu zaitudanean lez
suak luzaroan
eskatu gabeko pizgarri
dardari

Nire ahizpa hilda jaso dudanean lez
elkartasuna xuxurlatzen duten
emakumeek askatutako
munduko espirituen
santutasun emari behar zuenaren orde.

*

Zure bizkarrezurrari segika topatu dut nire bidea

Zure bihotza banaezina nire egiazko asmoagandik
guk
behartu genuen ilargia arratsera makur zedin
esan zenuenean, “Ez,
ez dut zure eskua
askatuko.”

*

Orain alde guztietara eramango nauen itsasaldi baten bila nabil urpean

sakonean
Pazifiko leunak hondatzen du
lurraren gerriko more
hunkiezina

*

Iaz Hegoafrikako Justizia Ministroak
esan zuen Gobernuaren Aurkako Istiluak
Mundu Mailako Moda baten parte zirela
Ezarritako Ordena Kultural eta Politikoa
Eraisteko

*

Hala bedi!

5.4 Bosgarren ataleko ondorioak

Itzulpen lan hau burutzea ezinbestekoa iruditu zaigu gure lana borobiltzeko, hainbat arrazoiengatik. Hasteko, esperientzia pertsonalak hirugarren eta laugarren atalean sortu zaizkigun susmo batzuk geure azalean egiaztatzeko balio izan digu. Poesia ekimen indibidualetatik abiatuta itzultzen dela esan dugu, eta itzulpen ariketa egiten ari ginela ikusi ahal izan dugu poesia, poeta eta poemekiko norberak duen lotura guztiz pertsonala dela. Behar-beharrezkoa da poema gustatu eta harekin nolabait “identifikatzea” itzulpen lan ona egiteko. Horrekin batera, ondorioztatu dugu norberaren abilezia poetikoa lantzeko ariketa paregabea dela poesia itzultzea, eta beraz, poeta askok itzulpena horretarako baliatzea ez litzake harritzekoa.

Itzulpen lanari berari dagokionez, ingeles>euskara konbinazioarekin lan egitean sortu ohi diren arazoez gain, poemaren estilo konkretuari arreta jartzen saiatu gara, eta Jordanen estilo pertsonala euskaraz ematen. Horretarako, oso lagungarri egin zaigu Jordanen beste lanak irakurri eta haren inguruan zertxobait ikertzea.

Poeta hau ez dago apenas itzulita, baina June Jordan itzuli ahal izateko oso lagungarri suertatu zaigu euskarazko hainbat emakume poetaren lanak irakurtzea, Amaia Lasa eta Itxaro Bordarenak, esaterako (1984, 2010). Halere, gure iritziz, beste literatur itzulpen batzuk burutzean baina erreferentzia gutxiagorekin lan egiten da poesia itzulpenean, generoaren posizio periferikoa dela medio. Are gehiago itzuli beharreko autore periferikoa bada, gure kasuan bezala; horrelakoetan hizkuntza poetiko hori sortu egin behar izaten du itzultzaileak.

6. Ondorioak

Aurreko atal bakoitzean ondorio zehatzagoak ateratzen joan garenez, ondorio nagusi hauetan aurreko atalek bata bestearekin duten harremanari dagozkion ondorioetan zentratuko gara.

Hasteko, poesia itzulpenaren “osasun egoerari” dagokionez, esan liteke, 1980ko hamarkadatik honako ibilbidean, euskaratutako poesia ez dagoela momenturik txarrean. Besteak beste, Munduko Poesia Kaierak bildumari esker, esan liteke nolabaiteko sona lortu duela poesia itzuliak gurean: liburuak argitaratzen direnean egunkarietan agertzen da, liburuen inguruko errezitalak egiten dira... Zentzu horretan, bilduma horrek erakusten du poesia itzulia argitaratzeko euskarrien hautaketa erabakigarria dela, itzulpenen hedapena bermatzeko.

Periferian egiten den jarduera bati halako plaza eskaintzea oso positiboa da, eta orain arte gurean ezezagunak ziren hainbat idazle aurkeztu dizkigu. Gainera, bildumak poesiaren polisistemaren zentrorra hurbildu du itzulpena, eta “it participates actively in shaping the center of the polysystem” (Even-Zohar, 1990); botere kanonizatzailea hartu du, beraz.

Katalogotik ateratako laginaren analisiak argi utzi du poesia itzulpena jarduera periferikoa dela. Hasteko, gutxi argitaratu eta itzultzen delako poesia, eta bigarrenik, zer itzuli den ikusita, modu ausazkoan egin izan den jarduna delako. Halaber, kasu honetan idazleen presentziak ere zeresan handia ematen du, idazle-itzultzaileen kopurua ez baita horren handia beste literatur genero batzuetan. Badirudi testuarekiko lotura edo identifikazio hori handiagoa dela poesian, eta akaso horregatik itzultzen dutela idazle gehiagok. Poesia itzultzen pertsona asko aritu direla-eta, lagin eklektiko eta plurala iritsi zaigu gaur egunera; beraz, eta hori ere oso positiboa da, periferiari ere utzi diogu txoko bat gurean.

Halere, periferiaz ari garela, esan behar da emakumeek polisistemaren barruan hartzen duten leku urria esanguratsua dela, baita kezkarria ere. Euskal literaturan dabilzan emakume kopurua eta poesia itzuliaren bueltan dabilzanena antzekoa da, %5-%15 artekoa. Beraz, arazoa estrukturala dela esan genezake; hau da, gure polisistema bera bizi garen gizarte heteropatriarkalaren baitan dagoenez, poesia itzuliak ere eredu horiek erreproduzitzen dituela.

Haatik, Itxaro Bordak urratutako bidetik jarraitzea komeni zaigu belaunaldi berriei. Izan ere, hein handi batean 1980ko hamarkada hasieran Bordak identifikatu zuen “turning point” (Even-Zohar, 1990) horretan jarraitzen dugu, genero-ikuspegi batetik begiratuta bederen. Poeta gazteoi aurreko ereduak ez digute balio: ez gizarte-ereduak, ez eta literatur eredu klasikoak ere. Periferiatik ekin beharko genuke, atzerriko idazle periferikoak gurera ekarri eta eredu berriak geurean txertatu; poesia ereduak eraldatzeaz gain, gai berriak gizarteratuko genituzke horrela.

Poesia itzultzeari dagokionez, gure iritziz erreferentzia falta oso nabarmena da literatur genero hau itzultzerakoan; are gehiago idazle periferiko bat itzultzen ari bagara (June Jordanen kasuan bezala). Gainera, nolabaiteko isolamenduan egiten den ariketa dela eta, ez dago itzultzeko modu zuzenik edo jakinik: nahiko instintiboki egiten den jarduna da poesia itzulpena.

Ondorioekin amaitzeko, esan nahiko genuke euskarara itzultitako poesiak baduela erronkarik etorkizunera begira: hasteko, itzulpenak argitaratzeko euskarrien analisi bat egitea komenigarri uste dugu. Gaur egun, Internet ezin tresna egokiagoa litzake plataforma berriak sortzeko; izan ere, gure iritziz, euskarri bat baino gehiago edukitzeak aniztasuna mesedetuko luke. Horrez gain, katalogoaren analisia burutu ostean, uste dugu argi geratzen dela gizartearen alor honetan ere genero-ikuspegia txertatzea ezinbestekoa izango dela. Kanonikotasun klasikotik aldendu eta ahots berriak ezagutzeko plaza ere badelako poesia, eta periferiaren periferian emakumezko ahots asko daudelako zain.

7. Bibliografia

- Atutxa, I. (2010). "Itxaro Borda bestaldetik: mugaldeko identitate baten sorrera". In I. Egaña (arg.) *Desira desordenatuak: queer irakurketak (euskal) literaturaz*. Donostia: Utriusque Vasconiae. 231-248. or.
- Borda, I. (1984). *Hogoigarren mendeko emakumeak idazle: antologia eta ohar zenbait*. Donostia: Txertoa.
- Borda, I. (2001). "Traditore ala?". *Hegats* 29, 25-29. or.
- Borda, I. (2010). "Itxaro Bordaren poema hautatuak". *Senez* 40, 1-26. or.
- Euskaltzaindia, (-). *Literatura Terminoen Hiztegia*.
<http://www.euskaltzaindia.eus/index.php?option=com_xslt&view=frontpage&layout=lth_list&Itemid=474&search=1&lang=eu>
- Even-Zohar, I. (1990). "The Position of Translated Literature within the Literary Polysystem". *Poetics Today* 11:1, 45-51 or.
- Frost, R. (1969). *Dryden and the Art of Translation*. Yale: University Press.
- Gabilondo, J. (2000). "Itxaro Borda: Melancholic Migrancy and the Writing of a National Lesbian Self." *Anuario del Seminario de Filología Vasca Julio de Urquijo: International journal of Basque linguistics and philology*. Bol.:34, zk.:2. (291-314. Or.)
- Garcia, A. (2016). Beñat Sarasolarekin elkarrizketa.
- Jaka, A. (2015). "Itxaro Borda, bortxaz itzultzaile". In Fernandez, B. eta Salaburu, P. (arg.) *Ibon Sarasola, gorazarre*. UPV/EHU.
- Jaka, A. (2012). *Itzulpenari buruzko gogoeta eta itzulpen-praktika Joseba Sarrionandiaren lanetan*. Euskaltzaindia.
- Jimenez, I. (2011). "Dena da emakumea euskal literaturan". *Gara*.
<<http://gara.naiz.eus/paperezkoa/20111119/304375/eu/Dena-emakumea-euskal-literaturan>>
Azken kontsulta-data: 2016/05/23
- Juaristi, F. (1995). "Hitzaurrea" in *Antologia: zenbait poeta katala*. Bizkaia: Ibaizabal Argitaletxea. 14. or.
- López Gaseni, M. (2009). "Euskal itzulpenen inbentarioa eta azterketa (1976-2008)", *Senez: itzulpen aldizkaria*. 37. zk. 299-311. or.

Manterola, E. (2011). *Euskal literatura beste hizkuntza batzuetara itzulia. Bernardo Atxagaren lanen itzulpen moten arteko aldaketa*. Gasteiz: EHU.

Sarasketa, A. (2002). “Poesiaren ondoeza”. *Euskaldunon Egunkaria. Begia gehigarria*.
<http://eibz.educacion.navarra.es/creibzw/baliabideak/ega/azterketak/irak_2002_01.htm>

Azken kontsulta-data: 2016/05/29

Ubeda, G. (2014). “Zein toki du emakumeak euskal literaturan?”. *Argia*.

<<http://www.argia.eus/albistea/zein-toki-du-emakumeak-euskal-literaturan>> Azken kontsulta-
data: 2016/05/25

8. I Eranskina: *Poem for Nana*

Poem for Nana

What will we do
when there is nobody left
to kill?

*

40,000 gallons of oil gushing into
the ocean
But I
sit on top this mountainside above
the Pacific
checking out the flowers
the California poppies orange
as I meet myself in heat

I'm wondering
where's the Indians?

all this filmstrip territory
all this cowboy sagaland:
not
a single Indian
in sight

40,000 gallons gushing up poison
from the deepest seabeds
every hour

40,000 gallons
while
experts international
while
new pollutants
swallow the unfathomable
still:

no Indians

I'm staring hard around me
past the pinks the poppies and the precipice
that let me see the wide Pacific
unsuspecting
even trivial
by virtue of its vast surrender

I am a woman searching for her savagery
even if it's doomed

Where are the Indians?

*

Crow Nose
Little Bear
Slim Girl
Black Elk
Fox Belly

the people of the sacred trees
and rivers precious to the stars that told
old stories to the night

how do we follow after you?

falling
snow before the firelight
and buffalo as brothers
to the man

how do we follow into that?

*

They found her facedown
where she would be dancing
to the shadow drums that humble
birds to silent

flight

They found her body held
its life dispelled
by ice
my life burns to destroy

Anna Mae Pictou Aquash
slain on The Trail of Broken Treaties
bullet lodged in her brain/hands
and fingertips dismembered

who won the only peace
that cannot pass
from mouth to mouth

*

Memory should agitate
the pierced bone crack
of one in pushed-back horror
pushed-back pain
as when I call out looking for my face
among the wounded coins
to toss about
or out
entirely
the legends of Geronimo
of Pocahontas
now become a squat
pedestrian cement inside the tomb
of all my trust

as when I feel you isolate
among the hungers of the trees
a trembling
hidden tinder so long unsolicited
by flame

as when I accept my sister dead
when there should be

a fluid holiness
of spirits wrapped around the world
redeemed by women
whispering communion

*

I find my way by following your spine

Your heart indivisible from my real wish
we
compelled the moon into the evening when
you said, “No,
I will not let go
of your hand.”

*

Now I am diving for a tide to take me everywhere

Below
the soft Pacific spoils
a purple girdling of the globe
impregnable

*

Last year the South African Minister of Justice
described Anti-Government Disturbances as
Part of a Worldwide Trend toward the
Breakdown of Established Political and Cultural
Orders

*

God knows I hope he's right.

9. II Eranskina: Monografiak

I.E.: Informaziorik ez.

G: Gizonezkoa

E: Emakumea

Titulua	Egilea	Sexua (Eg)	Jat. hizkuntza	Itzultzailea	Sexua (Itz)	Itzulpen titulua	Jat. urtea	Jat. Herrialde	Itzul. Urtea	Bilduma
I.E.	I.E.	I.E.	Gaztelania	I.E	I.E.	Ahotsa, hitzak, hizkuntzak: euskal olerki antologia. Voz, palabras, lenguas: Antología de poesía vasca. Voix, mots, langues: Anthologie de la poésie basque. Voice, words, languages: anthology of basque poetry.	I.E	EH	2010	

I.E.	I.E.	G+E	Katalana	I.E	I.E.	Antoloxía poética = Poesia antologia = Antología poética : (1990-2003) : Galeusca.	I.E	EH	2004	
I.E.	Friedrich Holderlin	G	Alemana	I.E	I.E.	Olerki guztiak	I.E	I.E.	2012	
I.E.	German Echevarria	G	Gaztelania	I.E	I.E.	Oroitzapen lirikoa (1964-2002)	I.E	I.E.	2003	GEEP
I.E.	Javier Viar	G	Gaztelania	I.E	I.E.	Hiria uhaskan (1970-2002)	I.E	I.E.	2003	GEEP
Fuego lento	Jorge Gonzalez Aranguren	G	Gaztelania	I.E	I.E.	Fuego lento / Gar mantsoa	I.E	EH	1989	GEEP
En los márgenes del cielo	Marisa Gutierrez Cabriada	E	Gaztelania	I.E	I.E.	Zerueren mugetan / En los márgenes del cielo	I.E	I.E.	1987	
Les exilés des sept	Michel Courougnon	G	Frantsesa	I.E	I.E.	Zazpietako desterratuak / Los exiliados de las	1977	EH	1977	

						siete / Les exiles des sept				
I.E.	Santo Juan de la Cruz	G	Gaztelania	I.E	I.E.	Idazlan autatuak	I.E	Espainia	1992	
Poesíes franciscano- moragallianes : i d'altres que potser no en són prou... : conventuáls, diverses, polítiques	Joaquin Cases Carbo	G	Katalana	Agustin Zumalabe	G	Poesíes franciscano- moragallianes... oraingoa ta laistergerokoa	1934	I.E.	1934	
Ars amatoria	Ovidio	G	Latina	Andima Ibinagabeitia	G	Ovidiusen Maita- bidea	K.a 2 - K.o	Erroma	1994	
Bucolicas; Georgicas	Virgilio	G	Grekerá	Andima Ibinagabeitia	G	Bergiliren Unai- eta Alor-kanta	I.E	Grezia	1992	
Bucolica; Georgica; Eneida	Virgilio	G	Latina	Andima Ibinagabeitia; Santiago Onaindia	G	: Idazlanak osorik: Unai- Kantak; eta Alor Kantak. Enearena	K.a.	I.E.	1966	
I.E.	Konstantinos	G	Grekerá	Andolin	G	Poema antologia	I.E	Egipto	1995	

	Kavafis			Eguzkitza						
Historias fingidas y verdaderas	Blas de Otero	G	Gaztelania	Andrés Urrutia	G	Istorioak, alegiazkoak nahiz egiazkoak	1970	Espainia	2016	
I.E.	Emily Dickinson	E	Ingelesa	Angel Erro	G	Poesia kaiera	I.E	AEB	2014	MPK
I.E.	Eugenio Montale	G	Italiera	Angel Lertxundi	G	Poesia kaiera	I.E	Italia	2015	MPK
I.E.	Georg Trakl	G	Alemana	Anton Garikano	G	Poesia kaiera	I.E	Austria	2014	MPK
I.E.	Gabriel Ferrater	G	Katalana	Aritz Galarraga	G	Poesia kaiera	I.E	Katalunia	2015	MPK
Pura coincidencia	Itziar Minguez	E	Gaztelania	Aritz Gorrotxategi	G	Kointzidentzia hutsa	2010	Espainia	2010	
Fables	Jean de La Fontaine	G	Frantsesa	Artxu	G	La Fontainaren Aleghia berheziak neurt-hitzez franzesetik uskarara itzuliak	1668	Frantzia	1848	
I.E.	I.E.	G	Gaztelania	Bernardo Estornes Lasa	G	Cantar de Roncesvalles y otros poemas navarros		EH	1979	

I.E.	Audre Lorde	E	Ingelesa	Danele Sarrugarte	E	Poesia kaiera	I.E	AEB	2016	MPK
Hyperion oder Der Eremit in Griechenland	Friedrich Holderlin	G	Alemana	Eduardo Gil Bera	G	Hyperion	1797	Alemania	2001	
I.E.	Friedrich Holderlin	G	Alemana	Eduardo Gil Bera	G	Poemak	I.E	Alemania	2001	
L'Allegria	Giuseppe Ungaretti	G	Italiera	Eduardo Gil Bera	G	Poza	1931	Egipto	1992	
Divina Commedia: Inferno	Dante	G	Italiera	Emmanuel Intxauspe	G	Danteren comediaren lehen zatia	1308	Italia	1892	
Les bucoliques	Cocteau, Jean; Rostand, Maurice	G	Frantsesa	Felipe Juaristi	G	Euskal bukolikoak	1912	Frantzia	2010	
Bruma y conciencia	Fernando Aramburu Irigoyen	G	Gaztelania	Felipe Juaristi; Patziku Perurena	G	Bruma y conciencia / Lanbroa eta kontzientzia	1990	EH	1993	GEEP
Dört Hapishaneden [From the	Nazim Hikmet	G	Turkiera	Gabriel Aresti	G	Lau gartzelak	1966	I.E.	1971	

Four Prisons]?										
Iliáda	Homero	G	Grekerá	Gaizka Barandiaran	G	Iliasena	K.a. V	I.E.	1956	
Iliáda	Homero	G	Grekerá	Gaizka Barandiaran	G	Iliasena: Iliada Euzkeraz	I.E	I.E.	1954	
I.E.	Angel Gonzalez	G	Gaztelania	Gerardo Markuleta	G	Poesia Kaiera	I.E	I.E.	2016	MPK
I.E.	Carner, Josep; Riba, Carles; Foix, J.V.; Salvat-Papasseit, Joan; Quart, Pere; Espriu, Salvador; Vinyoli, Joan; Ferrater, Gabriel; Andrés i Estellés, Vincent	G	Katalana	Gerardo Markuleta	G	Antologia: Poeta katalan garaikideak [Antologia]	1997	Katalunia	2014	
I.E.	Carner, Josep; Riba, Carles; Foix, J.V.; Salvat-Papasseit, Joan; Quart,	G	Katalana	Gerardo Markuleta	G	Antologia: Zenbait poeta katalan [Antologia]	1980	Katalunia	1997	

	Pere; Espriu, Salvador; Vinyoli, Joan; Ferrater, Gabriel; Andrés i Estellés, Vincent									
I.E.	Vicent Andres i Estelles	G	Katalana	Gerardo Markuleta	G	Estelles euskaraz	I.E	Katalunia	2013	
Nimbus	Xose Maria Diaz Castro	G	Galegoa	Gerardo Markuleta	G	Argi-koroak	1961	Galizia	2014	
I.E.	Anne Sexton	E	Ingelesa	Harkaitz Cano	G	Poesia kaiera	I.E	AEB	2015	MPK
El Cantar de Kixmi: : poema mitológico vasco	Bernardo Estornes Lasa	G	Gaztelania	Ignacio Goikoetxea Olaondo	G	Kismi-ren kantua El Cantar de Kixmi	I.E	EH	1982	
I.E.	Luis de Leon, Juan de la Cruz,	G	Gaztelania	Ignacio Goikoetxea Olaondo	G	Musika ixilla = Música callada : Fray Luis Leon eta Donibane Gurutzen olerkirik	I.E	Espainia	1963	

						onenak, erderaz eta euskeraz Gaztel'k autatuak eta itzuliak				
Soles	Javier Aguirre Gandarias	G	Gaztelania	Inazio Mujika Iraola	G	Eguzkiak /Soles	1991	EH	1991	GEEP
I.E.	Ho Chi Minh	G	Vietnamera	Iñaki Aramaio	G	Gartzelako egunkaria	I.E.	Vietnam	1985	
I.E.	Aime Cesaire	G	Frantsesa	Iñigo Aranbarri	G	Poesia kaiera	I.E.	Martinika	2014	MPK
Ariel	Sylvia Plath	E	Ingelesa	Iñigo Astiz	G	Ariel eta beste poema batzuk	1965	AEB	2013	
I.E.	Fernando Pessoa	G	Portugesa	Iñigo Roque	G	Poemak pluralean	I.E.	I.E.	2012	
I.E.	Sophia de Mello	E	Portugesa	Iñigo Roque	G	Poesia kaiera	I.E.	Portugal	2015	MPK
Bucolica	Virgilio	G	Latina	Iñigo Ruiz Arzallus	G	Bukolikak. Georgikak	K.a. 41	Erroma	1998	GEEP
I.E.	Maria Merce	E	Katalana	Itxaro Borda	E	Poesia kaiera	I.E.	Katalunia	2014	MPK

	Marçal									
I.E.	Julia Otxoa (antologiaren egilea?)	E	Gaztelania	J.I. Lasa; Jose Manuel Lopez; Patziku Perurena	G	Emakume olerkariak / Poetas vascas	I.E	EH	1990	
Petits poèmes en prose	Charles Baudelaire	G	Frantsesa	Jean Baptiste Orpustan	G	Poema xipiak lauxoan	1869	Frantzia	2007	
I.E.	Jean de Sponde	G	Frantsesa	Jean Baptiste Orpustan	G	Ezponda (1557-1595): bersu eta hamalaurkunak , herioaz, maitasunaz, eta bertze olerki zenbait	I.E	EH	1995	
I.E.	Miguel Unamuno	G	Gaztelania	Jean Louis Davant	G	Exilioaren sonetoak	I.E	I.E.	2013	
Fábulas en verso castellano para el uso del Real Seminario	Felix Maria Samaniego	G	Gaztelania	Jesus Egea	G	Alegiak = Fábulas [Antología]	1781	EH	1979	

Bascongado										
I.E.	Michel Hubert Lepicouche	G	Frantsesa	Jesus Mari Olaizola "Txiliku"	G	Mallarmeren betazalak	I.E.	I.E.	1997	
I.E.	Estepan Urkiaga	G	Gaztelania	Jon Arzallus	G	Antología poética vasca: [frankismoaren biktimei eta askatasunaren aldeko borrokariei omenaldia: A los 50 años de Gernika]		EH	1987	
Divina Commedia: Paradiso	Dante	G	Italiera	Jose Antonio Agirre Begiristain	G	Jainko antzerkia: paradisia	1304	Italia	2003	
Divina Commedia: Purgatorio	Dante	G	Italiera	Jose Antonio Agirre Begiristain	G	Jainko antzerkia: purgatorioa	1304	Italia	2002	
I.E.	Luis Diaz Viana	G	Gaztelania	Jose Luis Padron	G	Aterpe paganoa	I.E.	I.E.	2000	
Veinte poemas de amor y una canción desesperada	Pablo Neruda	G	Gaztelania	Jose Luis Padron	G	Amodiozko hogeit hamar poema eta kanta bat bakar-mindua	1924	Txile	2004	

I.E.	Heinrich Heine	G	Alemana	Joseba Arregi	G	Heine'ren olerkiak	I.E	Alemania	1927	
Orígenes	Gabriel Celaya	G	Gaztelania	Joseba Barriola; Felipe Juaristi	G	Orígenes / Hastapenak	I.E	EH	1990	GEEP
Palabra perdida	Carlos Aurtenetxe	G	Gaztelania	Joseba Barriola; Felipe Juaristi; Pedro Martin Zabaleta	G	Galdutako hitza / Palabra perdida (1977-1989)	I.E	EH	1990	GEEP
I.E.	Mario Angel Marrodan	G	Gaztelania	Joseba Gotzon Gomez Varela	G	Eusko olerkiak	I.E	EH	2002	
I.E.	Manuel Bandeira	G	Portugesa	Joseba Sarrionandia	G	Antologia	I.E	Brasil	1999	
The Rime of the Ancyent Marinere	S.T. Coleridge	G	Ingelesa	Joseba Sarrionandia	G	Marinel zaharraren balada	1798	Ingalaterra	1995	
I.E.	T.S. Eliot	G	Ingelesa	Joseba Sarrionandia, Jon Juaristi, Gabriel Aresti	G	Eliot euskaraz	I.E	AEB	1983	

Anales de Trotomrotro	Felix Maraña	G	Gaztelania	Josu Landa	G	Anales de Trotomrotro. Trotomrotroren Ipurdikoak	1981	EH	1981	
Ave Sombra	Fernando Aramburucopulos	G	Gaztelania	Josu Landa	G	Ave sombra / itzal hegazti	1981	EH	1981	
Muerte sin fin	Jose Gorostiza	G	Gaztelania	Josu Landa	G	Amaiatu bako poemak	1939	I.E.	2009	
I.E.	Miguel Hernandez	G	Gaztelania	Josu Landa	G	Poesia kaiera	I.E	Espainia	2014	MPK
Piedra de sol	Octavio Paz	G	Gaztelania	Josu Landa	G	Piedra de sol /Eguzki harria	1957	Mexiko	1997	
I.E.	Charles Bukowski	G	Ingelesa	Josu Lartategi	G	Poema antologia	I.E	Alemania	1997	
Poesía última de amor e enfermidade	Lois Pereiro	G	Galegoa	Joxemari Sestorain	G	Akaberako poesia amodioaz eta gaitzaz	1995	Galizia	2013	
Estimada Marta	Miquel Marti i Pol	G	Katalana	Joxemari Sestorain	G	Marta Maitea	1978	Katalunia	2011	

Anakpeon	Anakreonte	G	Grekerera	Juan Angel Etxebarria	G	Anakpeon (greko-euskaraz)	I.E	Grezia	1987	
I.E.	Catulo	G	Latina	Juan Angel Etxebarria	G	Katulo	I.E	Erroma	1989	
I.E.	Catulo	G	Grekerera	Juan Angel Etxebarria	G	Olerkiak	I.E	I.E.	1989	
I.E.	Costa i Llobera, M.; Maragall, J.; Verdager, J.	G	Katalana	Juan Angel Etxebarria	G	Catalunya'ko olerkariak	I.E	Katalunia	1967	
Soliloquios	Lope de Vega	G	Gaztelania	Juan Angel Etxebarria	G	Bakar-autuak	1612	Espainia	1966	
I.E.	Marcus Valerius Martialis	G	Latina	Juan Angel Etxebarria	G	Martial'en ziri-bertsoak	I.E	I.E.	1965	
I.E.	Quinto Horacio	G	Latina	Juan Angel Etxebarria	G	Quintus Horatius Flaccus. Olerkiak	I.E	Erroma	1988	
I.E.	Safo	E	Grekerera	Juan Angel Etxebarria	G	Sapho (Olerkiak)	I.E	Grezia	1989	

I.E.	William Shakespeare	G	Ingelesa	Juan Garzia	G	Soneto hautatuak	I.E	Ingalaterra	1995	
Shakespeare's Sonnets	William Shakespeare	G	Ingelesa	Juan Garzia	G	Sonetoak. Zeru horren infernuak	I.E	Ingalaterra	2014	
Poeta en Nueva York	Federico García Lorca	G	Gaztelania	Juan Luis Zabala	G	Poeta New Yorken	1930	Espainia	2003	
I.E.	Tomas Tranströmer	G	Suediera	Juan Mari Agirreurreta	G	Bizientzat eta hilentzat - Poema guztiak 1954-2004	I.E	Suedia	2012	
I.E.	I.E.	I.E.	Gaztelania	Juan Mari Etxebarria	G	Españi'ko olerkariak euskeraz	I.E	Espainia	1969	
Emblemas	Clara Janes	E	Gaztelania	Juan Mari Lekuona	G	Enblemak	1991	Katalunia	2010	
Casa de Misericòrdia	Joan Margarit	G	Katalana	Juan Ramon Makuso	G	Miserikordia etxea	2007	I.E.	2009	
Ataduras de noche y arena	Felix Marañá	G	Gaztelania	Juan San Martin	G	Hondar eta gaezko loturak / Ataduras de	1980	EH	1980	

						noche y arena				
I.E.	W.H. Auden	G	Ingelesa	Juanjo Olasagarre	G	Poemak	I.E	Ingalaterra	1994	
I.E.	Suzanne Aytaberro	E	Frantsesa	Junes Casenave Harigile	G	Santa Grazi ene bortia / Sainte Engrace ma montagne	I.E	I.E.	1979	
Bucolica	Virgilio	G	Latina	Kesara Miangolarra Aberasturi	G	Virgilio'ren Artzain-abestijak	K.a.	I.E.	1912	
Fábulas	Felix Maria Samaniego	G	Gaztelania	Koldo Biguri	G	Alegiak /Fábulas	1781	EH	2003	
I.E.	Carlos Drummond de Andrade	G	Portugesesa	Koldo Izagirre	G	Poesia kaiera	I.E	Brasil	2014	MPK
I.E.	Joan Salvat-Papasseit	G	Katalana	Koldo Izagirre	G	Antologia	I.E	Katalunia	1995	
I.E.	Manuel Maria	G	Galegoa	Koldo Izagirre	G	Antoloxia homenaxe	I.E	I.E.	2005	
Os Eidos	Uxio Novoneyra	G	Galegoa	Koldo Izagirre	G	Bazterrak / Os	1955	Galizia	1988	

						Eidos I				
Os Eidos	Uxio Novoneyra	G	Galegoa	Koldo Izagirre	G	Bazterrak / Os Eidos II	1974	Galizia	1988	
I.E.	Vladimir Maiakovski	G	Errusiera	Koldo Izagirre	G	Poemak	I.E	Errusia	1993	
Parnaso colombiano	Hainbat	G + E	Gaztelania	Lino Akesolo; Xabier Artola; Ignacio Goikoetxea Olaondo; Sabin Muniategi; Santiago Onaindia	G	Parnaso colombiano en euzkera / Kolonbiar olerti-txorta euzkeraz	1886	Colombia	1968	
Introducción a la Tierra	Eduardo Apodaca	G	Gaztelania	Luigi Anselmi	G	Lurrerako atarigisa / Introducción a la Tierra	1991	EH	1991	GEEP
I.E.	Francisco Quevedo	G	Gaztelania	Lukas Dorronsoro	G	Sonetoak	I.E	Espainia	2008	
L o dider de	Bernard Manciet	G	Okzitaniarra	Luzien Etxezaharreta	G	Gernikarena	2001	I.E.	2005	

Guernica										
Brasero phreatique	Serge Arrieta	G	Frantsesa	Luzien Etxezaharreta	G	Su karrak / Brasero phreatique	I.E	Frantzia	1990	
Bucolica	Virgilio	G	Latina	Luzio Arregi	G	Melibeo ta Titiroren arteko alkar-izketa	K.a. I	I.E.	1923	
Véspera de água	Eugenio de Andrade	G	Portugesa	Maite Gonzalez Esnal	E	Uraren bezpera	1973	Portugal	1990	Sirena. Poesia
Gaviota	Gabriel Celaya, S. Koch	G	Gaztelania	Maite Gonzalez Esnal; Felipe Juaristi; Mikel Lasa; Patziku Perurena	G + E	Gaviota	I.E	EH	1987	
Fables	Jean de La Fontaine	G	Frantsesa	Martin Goihetxe	G	Fableac edo aleguiazc	1668	I.E.	1852	
I.E.	Ernestina de Champourcin	E	Gaztelania	Mikel Azkarraga	G	Poesia antologia. Antología poética	I.E	I.E.	2005	

I.E.	Arthur Rimbaud	G	Frantsesa	Mikel Lasa	G	Poemak	I.E	Frantzia	1993	
Septuagenaria n Stew	Charles Bukowski	G	Ingelesa	Mikel Olano	G	Infernuko hesteetan	1990	Alemania	2008	
I.E.	Ingeborg Bachmann	E	Alemana	Nagore Tolosa	E	Poesia kaiera	I.E	Alemania	2015	MPK
Le Poème du haschisch	Charles Baudelaire	G	Frantsesa	Oier Alonso	G	Haxixaren poema	1858	Frantzia	1998	
Mirèio	Frederic Mistral	G	Okzitania	Orixe	G	Mireio	1859	I.E.	1930	
The Prophet	Khalil Gibran	G	Ingelesa	Patxi Ezkiaga	G	Profeta	1923	AEB	2008	
Bengaleraz?	Rabindranath Tagore	G	Bengalera	Patxi Ezkiaga	G	Gitanjali: eskaintza kantikak	1910	India	2008	
Cielos segados	Francisco Jose Irazoki	G	Gaztelania	Patziku Perurena	G	Cielos segados / Zeru segaz jotakoak	I.E	EH	1992	GEEP
Otra ribera	Iñaki Ezkerra Greño	G	Gaztelania	Pedro Martin Zabaleta	G	Bestaldeko ibaiertza / Otra ribera (1978-1998)	1999	Euskal Herria	1999	GEEP

I.E.	Bai Li	G	Txinera	Pello Otxoteko	G	Urrutira bidaia	I.E	Txina	2005	
I.E.	Jorge de Sena	G	Portugesa	Rikardo Arregi	G	Poesia kaiera	I.E	Brasil	2015	MPK
Retrato interior del 77	Jose I. Gurrutxaga	G	Gaztelania	Rikardo Badiola	G	77.eko barne erretratua	1978	Espainia	1978	
Las Esmeraldas del duida	Andrés Athilano	G	Gaztelania	Sabin Muniategi	G	Duida'ren arribitxiak	1972	I.E.	1973	
Divina Commedia: Inferno	Dante	G	Italiera	Santiago Onaindia	G	Jainko antzerkia. Infernua	1304	Italia	2001	
Commedia	Dante	G	Italiera	Santiago Onaindia	G	Jainko-antzerkia	1321	Italia	1985	
I.E.	Gurutz Donibane	G	Gaztelania	Santiago Onaindia	G	Donibane Gurutz, olerkari	I.E	EH	1990	
Poemas inacabados	Luis Arostegi Ganboa	G	Gaztelania	Santiago Onaindia	G	Amaitu bako poemak	I.E	I.E.	1969	
Carmina	Quinto Horacio	G	Latina	Santiago Onaindia	G	Odak eta Epodoak	-23	Erroma	1992	
Martín Fierro	Jose Hernandez	G	Gaztelania	Txomin	G	Matxin Burdin	1872	I.E.	1972	

				Jakakortajaren a						
I.E.	Karmelo Iribarren	G	Gaztelania	Xabier Etxart	G	Gainontzekoa, kontuak dira	I.E	EH	2000	
Leaves of grass	Walt Whitman	G	Ingelesa	Xabier Galarreta	G	Belar-hostoak	1855	AEB	2003	
I.E.	Ezra Pound	G	Ingelesa	Xabier Kaltzakorta	G	Cathay	I.E	AEB	1988	
Un cor, dos pobles	Ferran i Mora, Eulalia	E	Katalana	Xabier Kintana	G	Bi herri, bihotz bat / Un cor dos Pobles	I.E	Katalunia	1979	

10. III Eranskina: Monografietatik at argitaratutako itzulpenak

Oharra: Atal honetan, 1980tik aurrerako itzulpenak baino ez dira bildu.

egilea	titulua	itzultzailea	argitaletxea	urtea	bilduma	jat_titulua	jat_herria	euskarria
Nerval, Gerard de	Bizi izan da, bein alai...	Luis Arostegi	Karmel-209	1994				aldizkaria
Panero, Juan Luis	Eta bapatean gaua	Gerardo Markuleta	Egan	1991		Y de pronto anochece		aldizkaria
Larkin, Philip	Poema-2	Juanjo Olasagarre	Volgako Batelariak	2005				web
Novo, Olga	Lau poema	Iñigo Aranbarri	armiarma.eus	2009				web
Pavese, Cesare	T.ri bi olerki	Migel Anjel Unanua	Hegats-41	2008		Due poesie a T.	Italia	aldizkaria
Poe, Edgar Allan	Zaineri sonetoa	Mikel Antza	Susa, 4	1982		To Zante	Ingalaterra	aldizkaria
Bai, Li	Ilargi pean edaten ari	Joseba Sarrionandia	Alkohola poemak	1984	Pamiela			txatala
Bai, Li	Ardoa	Joseba	Alkohola poemak	1984	Pamiela			txatala

		Sarrionandia						
Fu, Du	Kantorea	Joseba Sarrionandia	Alkohola poemak	1984	Pamiela			txatala
Villon, François	Balada eta otoitza	Joseba Sarrionandia	Alkohola poemak	1984	Pamiela	Ballade et oraison		txatala
Aguirre Gandarias, Javier	Taberna	Pedro Diaz de Ultzurrun	Alkohola poemak	1984	Pamiela	Taberna	Euskal Herria	txatala
Aguirre Gandarias, Javier	Godaketak	Pedro Diaz de Ultzurrun	Alkohola poemak	1984	Pamiela	Los vasos	Euskal Herria	txatala
Benn, Gottfried	Restaurant	Kaekus	Alkohola poemak	1984	Pamiela	Restaurant		txatala
Blake, William	Demasiaren bideak...		Alkohola poemak	1984	Pamiela			txatala
Cardarelli, Vincenzo	Omar Kayyami	Juan Martin Elexpuru	Alkohola poemak	1984	Pamiela	A Omar Kayyam		txatala
Burns, Robert	Willie Brew'd a peck o'maut		Alkohola poemak	1984	Pamiela			txatala
Cowley, Abraham	Edaten		Alkohola poemak	1984	Pamiela			txatala

Thomas, Dylan	This bread I break		Alkohola poemak	1984	Pamiela	This bread I break	Gales	txatala
Lowry, Malcolm	Pentsatzeko astirik gabe		Alkohola poemak	1984	Pamiela		Ingalaterra	txatala
Kavafis, Konstantinos	23 eta 24 urtetako gazteak		Alkohola poemak	1984	Pamiela		Egipto	txatala
Lowry, Malcolm	Pentsatzeko astirik gabe		Alkohola poemak	1984	Pamiela		Ingalaterra	txatala
Lowry, Malcolm	Hordiaren otoitza		Alkohola poemak	1984	Pamiela		Ingalaterra	txatala
Miloszcz, Czeslaw	Hildakoak euri aintzinako...	Tere Irastortza	Alkohola poemak	1984	Pamiela			txatala
Miloszcz, Czeslaw	Iristean, gris ala berde...	Tere Irastortza	Alkohola poemak	1984	Pamiela			txatala
Miloszcz, Czeslaw	N.N.tzako testigantza		Maiatz, 9	1985				aldizkaria
Pavese, Cesare	Aintzinako disziplina	Juan Martin Elexpuru	Alkohola poemak	1984	Pamiela	Disciplina antica	Italia	txatala
Jandl, Ernst	Gutizien dendan	Luigi Anselmi	Bertzerenak	2006	Pamiela			txatala

Jandl, Ernst	Arima	Luigi Anselmi	Bertzerenak	2006	Pamiela			txatala
Gorostiza, Jose	Itsasargia	Luigi Anselmi	Bertzerenak	2006	Pamiela			txatala
Gorostiza, Jose	Ipurtargiak	Luigi Anselmi	Bertzerenak	2006	Pamiela			txatala
Pavese, Cesare	Klar eta hutsik...	Luigi Anselmi	Bertzerenak	2006	Pamiela		Italia	txatala
Lowell, Robert	Ezkontzaren nahigabeez mintzo	Luigi Anselmi	Bertzerenak	2006	Pamiela			txatala
Verlaine, Paul	Larrazkeneko kanta	Luigi Anselmi	Bertzerenak	2006	Pamiela			txatala
Quasimodo, Salvatore	Eta supituki gaua heldu da	Luigi Anselmi	Bertzerenak	2006	Pamiela			txatala
Heaney, Seamus	Basaran pattarra	Luigi Anselmi	Bertzerenak	2006	Pamiela			txatala
Larkin, Philip	Dirua	Luigi Anselmi	Bertzerenak	2006	Pamiela			txatala
Aguirre Gandarias, Javier	Harria	Luigi Anselmi	Bertzerenak	2006	Pamiela		Euskal Herria	txatala

Sanchez Ostiz, Miguel	Itzalen behatokia	Luigi Anselmi	Bertzerenak	2006	Pamiela			txatala
Walcott, Derek	Mundu berriaren karta	Luigi Anselmi	Bertzerenak	2006	Pamiela			txatala
Walcott, Derek	Che	Luigi Anselmi	Bertzerenak	2006	Pamiela			txatala
Martzial, M. Valerio	Epigrammaton	Luigi Anselmi	Bertzerenak	2006	Pamiela			txatala
Lowell, Robert	Mahoma	Luigi Anselmi	Bertzerenak	2006	Pamiela			txatala
Goytisolo, Jose Agustin	Halakoxeak dituzue	Luigi Anselmi	Bertzerenak	2006	Pamiela			txatala
Vallejo, Cesar	Harri beltza zuriaren gainean	Luigi Anselmi	Bertzerenak	2006	Pamiela	Piedra negra sobre piedra blanca		txatala
Tennyson, Alfred	Errotariaren alaba	Luigi Anselmi	Bertzerenak	2006	Pamiela			txatala
Jones, Bobi	Bilboko hilerria	Luigi Anselmi	Bertzerenak	2006	Pamiela			txatala
Dickinson, Emily	Edertasunagatik hil nintzen...	Luigi Anselmi	Bertzerenak	2006	Pamiela			txatala

Dalton, Roque	Hau anarkista nerabe batek erran zidan behin	Luigi Anselmi	Bertzerenak	2006	Pamiela			txatala
Pacheco, Jose Emilio	Traduttore, traditore	Luigi Anselmi	Bertzerenak	2006	Pamiela	Traduttore, traditore		txatala
Khayyam, Omar	Robayyat	Luigi Anselmi	Bertzerenak	2006	Pamiela			txatala
Stevenson, Robert Louis	Zeru zabal, izartsuren azpian...	Luigi Anselmi	Bertzerenak	2006	Pamiela		Ingalaterra	txatala
Katulo, Gaio Valerio	Bizi gaitezen, lesbia, eta maita...	Luigi Anselmi	Bertzerenak	2006	Pamiela			txatala
Katulo, Gaio Valerio	Gibeletik emanen dizuet era orobat ahotik...	Luigi Anselmi	Bertzerenak	2006	Pamiela			txatala
Katulo, Gaio Valerio	Maitaleak dio ez dela inoiz...	Luigi Anselmi	Bertzerenak	2006	Pamiela			txatala
Cernuda, Luis	Hirekin	Luigi Anselmi	Bertzerenak	2006	Pamiela			txatala

Yeats, William Butler	Edateko kanta	Luigi Anselmi	Bertzerenak	2006	Pamiela	A Drinking Song		txatala
Virgilio	Edateko kanta	Luigi Anselmi	Bertzerenak	2006	Pamiela	A Drinking Song	Grezia	txatala
Yeats, William Butler	Aireko-zain batek herioa aitzinetik dakusa	Luigi Anselmi	Bertzerenak	2006	Pamiela	An Irish Airman Foresees His Death		txatala
Hölderlin, Friedrich	Mundu honetako plazerrak	Luigi Anselmi	Bertzerenak	2006	Pamiela			txatala
Hölderlin, Friedrich	(Bi zati)	Luigi Anselmi	Bertzerenak	2006	Pamiela			txatala
Borges, Jorge Luis	Snorri Sturluson	Luigi Anselmi	Bertzerenak	2006	Pamiela		Argentina	txatala
Borges, Jorge Luis	Islandia	Luigi Anselmi	Bertzerenak	2006	Pamiela		Argentina	txatala
Pound, Ezra	Aintzirako irla	Luigi Anselmi	Bertzerenak	2006	Pamiela		AEB	txatala
Pound, Ezra	Causa	Luigi Anselmi	Bertzerenak	2006	Pamiela		AEB	txatala
Pound, Ezra	Neska bat	Luigi Anselmi	Bertzerenak	2006	Pamiela		AEB	txatala

Pound, Ezra	Txapitela	Luigi Anselmi	Bertzerenak	2006	Pamiela		AEB	txatala
Pound, Ezra	Hilartitza	Luigi Anselmi	Bertzerenak	2006	Pamiela		AEB	txatala
Day-Lewis, Cecil	Bolondresa	Luigi Anselmi	Bertzerenak	2006	Pamiela			txatala
Pessoa, Fernando	Eguberria	Luigi Anselmi	Bertzerenak	2006	Pamiela		Portugal	txatala
Pessoa, Fernando	(Hiru zati)	Luigi Anselmi	Bertzerenak	2006	Pamiela		Portugal	txatala
Bai, Li	Zeru atariko mendia	Luigi Anselmi	Bertzerenak	2006	Pamiela			txatala
Zongyuan, Liu	Iparraldeko mugan diren...	Luigi Anselmi	Bertzerenak	2006	Pamiela			txatala
Gil de Biedma, Jaime	Astelehena	Luigi Anselmi	Bertzerenak	2006	Pamiela			txatala
Apollinaire, Guillaume	Mirabeau zuria	Luigi Anselmi	Bertzerenak	2006	Pamiela			txatala
Apollinaire, Guillaume	A la sante	Luigi Anselmi	Bertzerenak	2006	Pamiela			txatala

Shakespeare, William	CXXX. sonetoa	Luigi Anselmi	Bertzerenak	2006	Pamiela		Ingalaterra	txatala
Vian, Boris	Desertorea	Koldo Izagirre	armiarma.eus	2009		Le déserteur	Frantzia	web
Vian, Boris	Gizon bat bidez bilutsik doa	Sabin Muniategi	Olerti	1982			Frantzia	aldizkaria
Larkin, Philip	Poemak-1	Juanjo Olasagarre	Volgako Batelariak	2005				web
Pavese, Cesare	Lurra eta heriotza	M.A. Unanua	Hegats-41	2008		La Terra e la Morte	Italia	aldizkaria
Celaya, Gabriel	Etengabeko eztanda		Karmel	1984			Euskal Herria	aldizkaria
Celaya, Gabriel	Gizatasuna		Karmel	1984			Euskal Herria	aldizkaria
Celaya, Gabriel	Lillurakizuna		Karmel	1982			Euskal Herria	aldizkaria
Pavese, Cesare	Last blues, to be read some day	Itxaro Borda	Maiatz-11	1986			Italia	aldizkaria
Pavese, Cesare	Heriotza etorriko da eta zure begiak	Itxaro Borda	Maiatz-11	1986		Verrà la morte e avrà i tuoi occhi	Italia	aldizkaria

	ukanen ditu							
Pavese, Cesare	Lan egiteak nekatzen du	Itxaro Borda	Maiatz-11	1986			Italia	aldizkaria
Pavese, Cesare	Teilatuen paradisu	Itxaro Borda	Maiatz-11	1986			Italia	aldizkaria
Pavese, Cesare	Gaueko atseginak	Itxaro Borda	Maiatz-11	1986			Italia	aldizkaria
Pessoa, Fernando	Inscription X	Joseba Sarrionandia	Zantzoa-1	1996			Portugal	aldizkaria
Petofi, Sandor	Europa berriz ere isilik dago	Joseba Sarrionandia	Vladimir-7	1998				aldizkaria
Piñan, Berta	Despedida	Itxaro Borda	Maiatz-22	1994				aldizkaria
Piñan, Berta	Iragarki	Itxaro Borda	Maiatz-22	1994				aldizkaria
Piñan, Berta	1990ko uztailak 10	Itxaro Borda	Maiatz-22	1994				aldizkaria
Piñan, Berta	In memoriam	Itxaro Borda	Maiatz-22	1994				aldizkaria
Piñan, Berta	A brasileira	Itxaro Borda	Maiatz-22	1994				aldizkaria
Piñan, Berta	Hiria II	Itxaro Borda	Maiatz-22	1994				aldizkaria

Piñan, Berta	Ohiturak	Itxaro Borda	Maiatz-22	1994				aldizkaria
Esprui, Salvador	Hiru poema	Jose Mari Pastor	Argia	1985				aldizkaria
Yeats, William Butler	Bigarren etorrera	Andolin Eguzkitza	Mazantini-4	1993		The Second Coming		aldizkaria
Yeats, William Butler	Zaharra zarenean	Andolin Eguzkitza	Xaguxarra-1	1980		When You Are Old		aldizkaria
Lukrezio Karo, Tinto	Zauri ezkutua	Joseba Sarrionandia	Izkiriaturik aurkitu ditudan ene poemak	1985	Pamiela			txatala
Enio, Kinto	Jainkoak	Joseba Sarrionandia	Izkiriaturik aurkitu ditudan ene poemak	1985	Pamiela			txatala
Katulo, Gaio Valerio	Heriotzaren aurka	Joseba Sarrionandia	Izkiriaturik aurkitu ditudan ene poemak	1985	Pamiela			txatala
Petronio, Gaio Arbiter	Adiskidetasuna	Joseba Sarrionandia	Izkiriaturik aurkitu ditudan ene poemak	1985	Pamiela			txatala
Martzial, M. Valerio	Chione	Joseba Sarrionandia	Izkiriaturik aurkitu ditudan ene poemak	1985	Pamiela			txatala
Horazio,	Carpe diem	Joseba	Izkiriaturik aurkitu	1985	Pamiela			txatala

Kinto Flako		Sarrionandia	ditudan ene poemak					
Fu, Du	Udaberri eskena	Joseba Sarrionandia	Izkiriaturik aurkitu ditudan ene poemak	1985	Pamiela			txatala
Khayyam, Omar	Noiz sortu nintzen ni?	Joseba Sarrionandia	Izkiriaturik aurkitu ditudan ene poemak	1985	Pamiela			txatala
Vogelweide, Walther von der	Liliak belar artean ernetzen direnean	Joseba Sarrionandia	Izkiriaturik aurkitu ditudan ene poemak	1985	Pamiela			txatala
Melville, Herman	Billy urkabeen	Joseba Sarrionandia	Izkiriaturik aurkitu ditudan ene poemak	1985	Pamiela		AEB	txatala
Baudelaire, Charles	Iluntzea	Joseba Sarrionandia	Izkiriaturik aurkitu ditudan ene poemak	1985	Pamiela		Frantzia	txatala
Rilke, Rainer Maria	Udazkeneko eguna	Joseba Sarrionandia	Izkiriaturik aurkitu ditudan ene poemak	1985	Pamiela		Txekia	txatala
Pessoa, Fernando	Inscription I	Joseba Sarrionandia	Izkiriaturik aurkitu ditudan ene poemak	1985	Pamiela		Portugal	txatala
Apollinaire, Guillaume	Infanteriako soldaduen eskaera	Joseba Sarrionandia	Izkiriaturik aurkitu ditudan ene poemak	1985	Pamiela			txatala
Kavafis,	Beren hastapena	Joseba	Izkiriaturik aurkitu	1985	Pamiela		Egipto	txatala

Konstantinos		Sarrionandia	ditudan ene poemak					
Blaga, Lucian	Hiru aurpegi	Joseba Sarrionandia	Izkiriaturik aurkitu ditudan ene poemak	1985	Pamiela	Trei fete		txatala
Yeats, William Butler	Gurpila	Joseba Sarrionandia	Izkiriaturik aurkitu ditudan ene poemak	1985	Pamiela	The Wheel		txatala
Arp, Jean	Izenik gabeko bestiariora	Joseba Sarrionandia	Izkiriaturik aurkitu ditudan ene poemak	1985	Pamiela			txatala
Auden, W.H.	Forma fin bat ikus dezazuenean	Joseba Sarrionandia	Izkiriaturik aurkitu ditudan ene poemak	1985	Pamiela		Ingalaterra	txatala
Pavese, Cesare	Helduren dun heriotza eta heure begiak ukanen dizkin	Joseba Sarrionandia	Izkiriaturik aurkitu ditudan ene poemak	1985	Pamiela	Verrà la morte e avrà i tuoi occhi	Italia	txatala
Thomas, Dylan	Heriotzak ez du irabaziko	Joseba Sarrionandia	Izkiriaturik aurkitu ditudan ene poemak	1985	Pamiela		Gales	txatala
Holan, Vladimir	Espaloian	Joseba Sarrionandia	Izkiriaturik aurkitu ditudan ene poemak	1985	Pamiela			txatala
Henri, Adrian	Zu gabe	Joseba	Izkiriaturik aurkitu	1985	Pamiela			txatala

		Sarrionandia	ditudan ene poemak					
Billard, Christine	Horma zati bat	Joseba Sarrionandia	Izkiriaturik aurkitu ditudan ene poemak	1985	Pamiela			txatala
Sands, Bobby	Haro modernoak	Joseba Sarrionandia	Izkiriaturik aurkitu ditudan ene poemak	1985	Pamiela		Irlanda	txatala
Andrade, Eugenio de	Zureztat nituen larrosak hazi	Joseba Sarrionandia	Izkiriaturik aurkitu ditudan ene poemak	1985	Pamiela		Portugal	txatala
Filodemo, Gadarako	Enkontrua	Joseba Sarrionandia	Hezurrezko xirulak	1991	Elkar			txatala
Agatias Eskolastikoa	Neskatila ondo zainduen negarkanta	Joseba Sarrionandia	Hezurrezko xirulak	1991	Elkar			txatala
Paulo Silentiarioa	Ile horaila	Joseba Sarrionandia	Hezurrezko xirulak	1991	Elkar			txatala
Wei, Wang	Gehieneko plazentzia	Joseba Sarrionandia	Hezurrezko xirulak	1991	Elkar			txatala
Chretien de Troyes	Complainte des tisseuses de soie	Joseba Sarrionandia	Hezurrezko xirulak	1991	Elkar			txatala
Spenser, Edmund	Haretan izkiriatu nuen	Joseba Sarrionandia	Hezurrezko xirulak	1991	Elkar			txatala

Donne, John	Filosofia berria	Joseba Sarrionandia	Hezurrezko xirulak	1991	Elkar	An Anatomy of The World...		txatala
Marvell, Andrew	Amorante lotsatiari	Joseba Sarrionandia	Hezurrezko xirulak	1991	Elkar			txatala
Huong, Ho Xuan	Ezkongabe haurduna	Joseba Sarrionandia	Hezurrezko xirulak	1991	Elkar			txatala
Goethe, Wolfgang	Prometheus	Joseba Sarrionandia	Hezurrezko xirulak	1991	Elkar		Alemania	txatala
Heine, Heinrich	Filosofia	Joseba Sarrionandia	Hezurrezko xirulak	1991	Elkar			txatala
Puxkin, Alexandr	Bohemiar kanta	Joseba Sarrionandia	Hezurrezko xirulak	1991	Elkar			txatala
Petofi, Sandor	Europa berriz ere isilik dago	Joseba Sarrionandia	Hezurrezko xirulak	1991	Elkar			txatala
Lermontov, Mikhail	Bela izara	Joseba Sarrionandia	Hezurrezko xirulak	1991	Elkar			txatala
Mqhayi, Samuel Edward Krune	Laudoriozko poema	Joseba Sarrionandia	Hezurrezko xirulak	1991	Elkar			txatala

Vanzetti, Bartolomeo	Luzaroan mintzatu naiz ene buruaz	Joseba Sarrionandia	Hezurrezko xirulak	1991	Elkar			txatala
Jozsef, Attila	Presoen aldeko eskaria	Joseba Sarrionandia	Hezurrezko xirulak	1991	Elkar			txatala
Brecht, Bertolt	Etorkizuneko jendeari	Joseba Sarrionandia	Hezurrezko xirulak	1991	Elkar		Alemania	txatala
Turtiainen, Arvo	Amoranteari agurra	Joseba Sarrionandia	Hezurrezko xirulak	1991	Elkar			txatala
Vallejo, Cesar	XII. poema	Joseba Sarrionandia	Hezurrezko xirulak	1991	Elkar	Masa		txatala
Kassak, Lajos	Bilbao-Southampton	Joseba Sarrionandia	Hezurrezko xirulak	1991	Elkar			txatala
Quasimodo, Salvatore	Gutuna	Joseba Sarrionandia	Hezurrezko xirulak	1991	Elkar			txatala
Yunque, Alvaro	Handia izanen naizenean	Joseba Sarrionandia	Hezurrezko xirulak	1991	Elkar			txatala
Pound, Ezra	What thou lovest well remains...	Joseba Sarrionandia	Hezurrezko xirulak	1991	Elkar		AEB	txatala

Ostaijen, Paul van	Spleen pour rire	Joseba Sarrionandia	Hezurrezko xirulak	1991	Elkar			txatala
Tenreiro, Francisco Jose	Zuria maite dudanean	Joseba Sarrionandia	Hezurrezko xirulak	1991	Elkar			txatala
Bandeira, Manuel	Amodioa	Joseba Sarrionandia	Hezurrezko xirulak	1991	Elkar		Brasil	txatala
Drummond de Andrade, Carlos	Bizirik geratua	Joseba Sarrionandia	Hezurrezko xirulak	1991	Elkar			txatala
Williams, Tennessee	Bizitza kondatu	Joseba Sarrionandia	Hezurrezko xirulak	1991	Elkar		AEB	txatala
Berryman, John	Pilotaren poema	Joseba Sarrionandia	Hezurrezko xirulak	1991	Elkar			txatala
Bukowski, Charles	Eman diok inoiz mosua panterari?	Joseba Sarrionandia	Hezurrezko xirulak	1991	Elkar		Alemania	txatala
Blandiana, Ana	Belarra	Joseba Sarrionandia	Hezurrezko xirulak	1991	Elkar			txatala
Kahlau, Heinz	Informea	Joseba	Hezurrezko xirulak	1991	Elkar			txatala

		Sarrionandia						
Marti i Pol, Miquel	Graffiti V	Joseba Sarrionandia	Hezurrezko xirulak	1991	Elkar		Katalunia	txatala
Staff, Leopold	Denbora galtzea	Joseba Sarrionandia	Hezurrezko xirulak	1991	Elkar			txatala
Levertov, Denise	Sekretua	Joseba Sarrionandia	Hezurrezko xirulak	1991	Elkar			txatala
Darwish, Mahmud	Neguko hilargia	Joseba Sarrionandia	Hezurrezko xirulak	1991	Elkar			txatala
Touqan, Fadwa	Aberriaren altzoan	Joseba Sarrionandia	Hezurrezko xirulak	1991	Elkar			txatala
Stesikoro, Himerako	Palinodia	Joseba Sarrionandia	Hezurrezko xirulak	1991	Elkar			txatala
Martin Murua	Amodio esesaguna	Joseba Sarrionandia	Hezurrezko xirulak	1991	Elkar			txatala
Zezipio, Stazio	Amodioa denik eta jainkorik handiena dela	Joseba Sarrionandia	Izkiriaturik aurkitu ditudan ene poemak	1985	Pamiela			txatala
Barataxvili, Nikoloz	Erromantizismo a Georgiara	Xabier Kintana	Egan	1984				aldizkaria

Kuxner, Alexandre	Beldur eta ikara, beldur eta ikara, beldurra...	Itxaro Borda	Maiatz-12	1986				aldizkaria
Kuxner, Alexandre	Parke menditsu, nahasi, buruhausle...	Itxaro Borda	Maiatz-12	1986				aldizkaria
Holan, Vladimir	Mutikoa	Hedoi Etxarte	Ihes ederra	2009	Alberdani a			txatala
Yeats, William Butler	Itsasaldia Bizantziora	Hedoi Etxarte	Ihes ederra	2009	Alberdani a			txatala
Apollinaire, Guillaume	Aldaketa	Hedoi Etxarte	Ihes ederra	2009	Alberdani a			txatala
Motyl, Petr	Airea	Hedoi Etxarte	Ihes ederra	2009	Alberdani a			txatala
Halas, Frantisek	Lehergailua zartatuko denean	Hedoi Etxarte	Ihes ederra	2009	Alberdani a			txatala
Nananan, Kiriko	Hasten direnentzat	Hedoi Etxarte	Ihes ederra	2009	Alberdani a			txatala
Azua, Felix	Maitasun	Hedoi Etxarte	Ihes ederra	2009	Alberdani			txatala

de	teknokrata				a			
Alvarez, Jose Maria	Soldata, prezioa, irabazia	Hedoi Etxarte	Ihes ederra	2009	Alberdani a			txatala
Tsvetaieva, Marina	Ez naiz kexu, ez naiz borrokatzen...	Hedoi Etxarte	Ihes ederra	2009	Alberdani a			txatala
Poe, Edgar Allan	Belea	Harkaitz Cano	Literatura Unibertsala – Batxilergoa	2000	EIZIE-Erein		Ingalaterra	txatala
Baudelaire, Charles	Arrotza	Bernardo Atxaga	Literatura Unibertsala – Batxilergoa	2000	EIZIE-Erein		Frantzia	txatala
Baudelaire, Charles	Andre erraldoia	Bernardo Atxaga	Literatura Unibertsala – Batxilergoa	2000	EIZIE-Erein		Frantzia	txatala
Whitman, Walt	Belar hostoak	Maite Gonzalez	Literatura Unibertsala – Batxilergoa	2000	EIZIE-Erein		AEB	txatala
Prevert, Jacques	Zuretzat ene maitea	Harkaitz Cano	Literatura Unibertsala – Batxilergoa	2000	EIZIE-Erein		Frantzia	txatala
Garcia Lorca, Federico	Egunsentia	Harkaitz Cano	Literatura Unibertsala – Batxilergoa	2000	EIZIE-Erein		Espainia	txatala
Gil de Biedma,	Jaime Gil de Biedmaren	Harkaitz Cano	Literatura Unibertsala – Batxilergoa	2000	EIZIE-Erein			txatala

Jaime	kontra							
Pessoa, Fernando	Baldin eta ni hil ondorengoan...	Joakin Balentzia	Literatura Unibertsala – Batxilergoa	2000	EIZIE-Erein		Portugal	txatala
Pessoa, Fernando	Udaberria etor dadinean...	Joakin Balentzia	Literatura Unibertsala – Batxilergoa	2000	EIZIE-Erein		Portugal	txatala
Pessoa, Fernando	Amodio-gutun guztiak barregarriak dira	Gerardo Markuleta	Literatura Unibertsala – Batxilergoa	2000	EIZIE-Erein		Portugal	txatala
Kavafis, Konstantinos	Ziutatea	Bernardo Atxaga	Literatura Unibertsala – Batxilergoa	2000	EIZIE-Erein		Egipto	txatala
Kavafis, Konstantinos	Ithaka		Literatura Unibertsala – Batxilergoa	2000	EIZIE-Erein		Egipto	txatala
Mandelstam, Osip	Stalin	Harkaitz Cano	Literatura Unibertsala – Batxilergoa	2000	EIZIE-Erein			txatala
Brecht, Bertolt	Jenerala, zure tankea auto bat baino indartsuagoa da	Harkaitz Cano	Literatura Unibertsala – Batxilergoa	2000	EIZIE-Erein		Alemania	txatala
Trakl, Georg	Grodek	Harkaitz Cano	Literatura Unibertsala – Batxilergoa	2000	EIZIE-Erein			txatala

Tzara, Tristan	Kapitaina!	Harkaitz Cano	Literatura Unibertsala – Batxilergoa	2000	EIZIE-Erein			txatala
Sassoon, Siegfried	Gotzainak esan zuen...	Harkaitz Cano	Literatura Unibertsala – Batxilergoa	2000	EIZIE-Erein			txatala
Gonzalez, Angel	Nahikoa dut horrekin	Harkaitz Cano	Literatura Unibertsala – Batxilergoa	2000	EIZIE-Erein			txatala
Celan, Paul	Heriofuga	Koldo Izagirre	Literatura Unibertsala – Batxilergoa	2000	EIZIE-Erein			txatala
Blok, Alexander	Hilargi betea	Joseba Sarrionandia	Hezurrezko xirulak	1991	Elkar			txatala
Amichai, Yehuda	Nekatua nago	Koldo Izagirre	KM kulturunea	2004	Ahalegina			txatala
Alighieri, Dante	La Divina Commedia	Lur erredakzioa	Lur Entziklopedia Tematikoa	1999			Italia	txatala
Villon, François	Behialako emaztekien balada	Lur erredakzioa	Lur Entziklopedia Tematikoa	1999				txatala
Milton, John	Paradisua galdua	Lur erredakzioa	Lur Entziklopedia Tematikoa	1999				txatala
Pope,	Obren aitzin solasa		Lur Entziklopedia	1999				txatala

Alexander			Tematikoa					
Hölderlin, Friedrich	Heidelberg	Lur erredakzioa	Lur Entziklopedia Tematikoa	1999				txatala
Heine, Heinrich	Bidaia koadroak	Lur erredakzioa	Lur Entziklopedia Tematikoa	1999				txatala
Keats, John	Oda greziar anfora bati	Lur erredakzioa	Lur Entziklopedia Tematikoa	1999				txatala
Whitman, Walt	Itxuren zalantza izugarriaz	Lur erredakzioa	Lur Entziklopedia Tematikoa	1999			AEB	txatala
Auden, W.H.	Akilesen ezkutua	Lur erredakzioa	Lur Entziklopedia Tematikoa	1999			Ingalaterra	txatala
Breton, André	Batasun librea	Lur erredakzioa	Lur Entziklopedia Tematikoa	1999				txatala
Machado, Antonio	Erretratua	Lur erredakzioa	Lur Entziklopedia Tematikoa	1999				txatala
Rilke, Rainer Maria	Malte Laurids Brigge-ren koadernoko oharrak	Lur erredakzioa	Lur Entziklopedia Tematikoa	1999			Txekia	txatala
Yeats,	Lau poema	Lur	Lur Entziklopedia	1999				txatala

William Butler		erredakzioa	Tematikoa					
Petrarca, Francesco	Ene sekretua	Lur erredakzioa	Lur Entziklopedia Tematikoa	1999				txatala
Ariosto, Ludovico	Orlando haserre	Lur erredakzioa	Lur Entziklopedia Tematikoa	1999				txatala
Camoes, Luis de	Berdeak dira zelaiak...	Lur erredakzioa	Lur Entziklopedia Tematikoa	1999				txatala
Tagore, Rabindranath	Illargi barria	Santiago Onaindia	Itzulpen Antologia I - EIZIE	1996		The Crescent Moon	India	txatala
Piñan, Berta	Hiria I	Gerardo Markuleta	Hegats-11	1994		Ciuda I		aldizkaria
Piñan, Berta	Ganbara	Gerardo Markuleta	Hegats-11	1994		Desvan		aldizkaria
Piñan, Berta	Cañu, 1990eko abenduaren 31n	Gerardo Markuleta	Hegats-11	1994		Cañu, 31 d'avientu de 1990		aldizkaria
Whitman, Walt	Haur batek...	Maite Gonzalez Esnal	Hegats-1	1989		A child	AEB	aldizkaria

Poe, Edgar Allan	Ulalume	Migel Anjel Unanua	Hegats-1	1989			Ingalaterra	aldizkaria
Pavese, Cesare	Etorriko da heriotza eta zure begiak izango ditu	M.A. Unanua	Hegats-41	2008		Verrá la morte e avrá i tuoi occhi	Italia	aldizkaria
Carver, Raymond	Hiru poema	Kirmen Uribe	Hegats-15/16	1997			AEB	aldizkaria
Bukowski, Charles	Bost poema	Josu Lartategi	Hegats-19/20	1998			Alemania	aldizkaria
Sapho	Testu sorta	Migel Angel Unanua	Hegats-33	2003				aldizkaria
Cajander, Paavo	Gure herria	Xila Philstrom	Hegats-42	2008		Maamme		aldizkaria
Lonnrot, Elias	Kalevala	Mia Rissanen	Hegats-42	2008		Kalevala		aldizkaria
anonimoa	Mariren kantua	Mia Rissan	Hegats-42	2008		Marilaulu		aldizkaria
Sodergran, Edith	Egunsentia	Teodoro Sorrondegi	Hegats-42	2008		Gryningen		aldizkaria
Leino, Eino	Nocturne	Teodoro Sorrondegi	Hegats-42	2008		Nocturne		aldizkaria

Pey, Serge	Agur Artzamendi jaunari	Luzien Etchezaharreta	Maiatz-43	2006				aldizkaria
Aristimunho, Fabio	Triptikoa	Estebe Ormazabal	Maiatz-43	2006		Triptico		aldizkaria
Akhmatova, Anna	Lehen abisua		Maiatz-45	2007				aldizkaria
Sala-Valldaura, Josep Maria	Era landuan	Amaia Iturbide	Egan-1/2	2009		Cultivadament		aldizkaria
Sala-Valldaura, Josep Maria	Kode deontologikoa	Amaia Iturbide	Egan-1/2	2009		Codi deontologic		aldizkaria
Sala-Valldaura, Josep Maria	Lore gorrien odoljariora	Amaia Iturbide	Egan-1/2	2009		L'hemorragia de les flors vermelles		aldizkaria
Sala-Valldaura, Josep Maria	Locus amoenus, locus horridus	Amaia Iturbide	Egan-1/2	2009		Locus amoenus, locus horridus		aldizkaria
Sala-Valldaura,	Azken albistek	Amaia Iturbide	Egan-1/2	2009		Darrerres noticies		aldizkaria

Josep Maria							
Sala-Valldaura, Josep Maria	Hileta lanbide	Amaia Iturbide	Egan-1/2	2009		Ofici de difunts	aldizkaria
Sala-Valldaura, Josep Maria	Muga	Amaia Iturbide	Egan-1/2	2009		Extrem	aldizkaria
Miller, Alice Duer	Itsas-malda zuriak	Maritxu Urreta	Itzulpen Antologia II - EIZIE	1997		The White Cliffs	txatala
Fernan-Vello, Miguel Anxo	Bidaia	Juan Luis Zabala	Hegats-11	1994		A viaxe	aldizkaria
Szyborska, Wislawa	Hiru poema	Hedoi Etxarte - Kalina Bartnicka	Zuzeu	2011			web
Decor, Miquel	Iragan urtean erre mendiaren kaskoan...	Itxaro Borda	Hegats-11	1994			aldizkaria
Decor, Miquel	Aska nazazu Jauna...	Itxaro Borda	Hegats-11	1994			aldizkaria
Roqueta, Ives	Betidanik...	Itxaro Borda	Hegats-11	1994			aldizkaria

Roch, Alan	Occitaniako erregea...	Itxaro Borda	Hegats-11	1994				aldizkaria
Roch, Alan	Deusentzat olerkia...	Itxaro Borda	Hegats-11	1994				aldizkaria
Larzac, Joan	Egutegia	Itxaro Borda	Hegats-11	1994		Calendier		aldizkaria
Garcia, Antón	Biografia	Gerardo Markuleta	Hegats-11	1994		Biografia		aldizkaria
Delpastre, Marcéla	Poeta	Itxaro Borda	Hegats-11	1994		Lo poeta		aldizkaria
Garcia, Antón	Gauzak oro bi ditun	Gerardo Markuleta	Hegats-11	1994		Toles cosas son dos		aldizkaria
Garcia, Antón	1976ko urtarrilaren 22	Gerardo Markuleta	Hegats-11	1994		22 de xinero de 1976		aldizkaria
Garcia, Antón	Belaunaldia	Gerardo Markuleta	Hegats-11	1994		Xeneracion		aldizkaria
Martin, Xuan	Simonen aurreko defentsa	Gerardo Markuleta	Hegats-11	1994		Defensa ente Simon		aldizkaria
Martin, Xuan	Morroí gaztetxo bat...	Gerardo Markuleta	Hegats-11	1994		Un rapacín esclavu...		aldizkaria

Martin, Xuan	Esnatze gogorra izan zen...	Gerardo Markuleta	Hegats-11	1994		Duru recobrar foi...	aldizkaria
Marin Estrada, Pablo Anton	Nire izenaren gaineko galderak	Gerardo Markuleta	Hegats-11	1994		Variaciones sobre el mio nome	aldizkaria
Marin Estrada, Pablo Anton	San Mefisto	Gerardo Markuleta	Hegats-11	1994		San Mefisto	aldizkaria
Marin Estrada, Pablo Anton	1983	Gerardo Markuleta	Hegats-11	1994		1983	aldizkaria
Marin Estrada, Pablo Anton	Hiru kume jostaketan ikusirik	Gerardo Markuleta	Hegats-11	1994		Viendo enredar a tres cachorros	aldizkaria
Marin Estrada, Pablo Anton	Traizio larria	Gerardo Markuleta	Hegats-11	1994		Alta traicion	aldizkaria
Holub, Miroslav	Poemak	Maite Gonzalez Esnal	Hegats-5	1991			aldizkaria
Valery, Paul	Itsas hilerria	Miel Anjel	Hegats-3	1990		Le cimetièrre marin	aldizkaria

		Unanua					
Fedin, Konstantin	Neba-arreba	Karlos Santisteban	Hegats-3	1990		Le cimetière marin	aldizkaria
Benet, Stephen Vincent	Super Flumina Babilonis	Joseba Sarrionandia	Hegats-1	1989			aldizkaria
Szyborska, Wisława	Ahizparen laudorioa eta beste zenbait poema	Rikardo Arregi - Kirmen Uribe - Magdalena Wegzryn	Hegats-17/18	1997			aldizkaria
Alonso i Català, Manel	Zenbait poema	Andolin Eguzkitza	Hegats-29	2001		Katalunia	aldizkaria
March, Ausias	Zazpi poema	Ibon Sarasola	Hegats-30	2002			aldizkaria
Martinson, Harry	Hainbat poema	Gerardo Markuleta	Hegats-35	2004			aldizkaria
	Triptikoa Luciana Rosa- rentzat	Estebe Ormazabal	Maiatz-43	2006		Ingalaterra	aldizkaria
Okoundji, Gabriel	Erroma eskala	Luzien	Maiatz-46	2007			aldizkaria

Mwene	bat baizik ez da	Etkezaharreta						
Voinova, Irina	Erranak izan aitzin	Ivanina Asenoca	Maiatz-47	2008				aldizkaria
Voinova, Irina	Boia salamandrentzat	Ivanina Asenoca	Maiatz-47	2008				aldizkaria
Voinova, Irina	Hastapena eta bukaera	Ivanina Asenoca	Maiatz-47	2008				aldizkaria
Voinova, Irina	Esentzia guzien sargelan	Ivanina Asenoca	Maiatz-47	2008				aldizkaria
Voinova, Irina	Oroit gaitzen poetaz	Ivanina Asenoca	Maiatz-47	2008				aldizkaria
Dehnel, Jacek	Gay poesia: Jacek Dehnel	Rikardo Arregi Diez de Heredia	Volgako Batelariak	2007				web
Ó Searcaigh, Cathal	Gay poesia: Cathal Ó Searcaigh	Rikardo Arregi Diez de Heredia	Volgako Batelariak	2006				web
Verdins, Karlis	Gay poesia: Karlis Verdins	Rikardo Arregi Diez de Heredia	Volgako Batelariak	2006				web

Mozetic, Brane	Gay poesia: Brane Mozetic	Rikardo Arregi Diez de Heredia	Volgako Batelariak	2006				web
Cooper, Dennis	Bi mutil	Rikardo Arregi Diez de Heredia	Volgako Batelariak	2005				web
Graça Moura, Vasco	Gaiaren edertasun goibela		Hegats-34	2003				aldizkaria
Bello, Xuan	Poetica	Gerardo Markuleta	Hegats-11	1994		Arte poetica		aldizkaria
Bello, Xuan	Paniceiros	Gerardo Markuleta	Hegats-11	1994		Paniceiros		aldizkaria
Bello, Xuan	J.E. Pachecoren bertso batzuk gogoan	Gerardo Markuleta	Hegats-11	1994		Remembranza d'unos versos de J.E. Pacheco		aldizkaria
Perez Montaner, Jaume	Niobideren oroitzapena	Andolin Eguzkitza	Hegats-31	2002				aldizkaria
Schiller, Friedrich von	Musa alemana	Joxe Azurmendi	Euskera, euskaldunon hizkuntza	1990	Eusko Jaurlaritza	Die deutsche Muse	Alemania	txatala

Mendoza Pinto, Roberto	Sagarrondoaren tentaldia	Iñaki Azkune	Senez-37	2009		La tentación del manzano		aldizkaria
Mendoza Pinto, Roberto	Habanera	Iñaki Azkune	Senez-37	2009		Habanera		aldizkaria
Rifbjerg, Klaus	Prosazko poemak	Juan Mari Mendizabal	Senez-37	2009				aldizkaria
Lowry, Malcolm	19 poema	Karlos del Olmo	Senez-35	2008			Ingalaterra	aldizkaria
Baxo, Matsuo	Haikuak	Ibon Uribarri	Senez-32	2007				aldizkaria
Xiki, Masaoka	Haikuak	Ibon Uribarri	Senez-32	2007				aldizkaria
Issa, Kobayaxi	Haikuak	Ibon Uribarri	Senez-32	2007				aldizkaria
Buson, Yosa	Haikuak	Ibon Uribarri	Senez-32	2007				aldizkaria
Andrés i Estellés, Vicent	Poemak	Gerardo Markuleta	Senez-30	2006				aldizkaria
Aragon, Louis	Gela gogora	Xabier	Senez-27	2004		Je revois la chambre une		aldizkaria

	datorkit gela bat berdin da zein	Galarreta				chambre n'importe quelle		
Brecht, Bertolt	Ene laztana	Xabier Montoia	Senez-27	2004		meine Einzige	Alemania	aldizkaria
Fu, Du	Ilargi betea	Rafa Egiguren	Senez-27	2004				aldizkaria
Griffin, Susan	Hiru poema emakumeentzat	Karlos del Olmo	Senez-27	2004		Three poems for women		aldizkaria
Labordeta, Jose Antonio	Lehen oroitzapena	Felipe Juaristi	Senez-27	2004		Primer recuerdo		aldizkaria
Larkin, Philip	Neguko jauregia	Juanjo Olasagarre	Senez-27	2004		The Winter Palace		aldizkaria
Stephens, Nathalie	Gorputza txikia da eta ezaguna	Anton Garikano	Senez-27	2004		The body is small and familiar		aldizkaria
Torga, Miguel	Regresso	Fernando Gomez	Senez-27	2004		Regresso	Portugal	aldizkaria
Brassens, Georges	Brassens-en kantuak	Anje Duhalde; Josu Landa; Xabier Lete	armiarma.eus	2011				web
Dylan, Bob	7 kantu	Juan Gartzia	Senez-21	2001				aldizkaria

Vesovic, Marko	Lau poema		Maiatz-33	2000				aldizkaria
Amichai, Yehuda	Zenbait poema	Gerardo Markuleta / Jon Aiastui	Senez-16	1995				aldizkaria
Quevedo, Francisco de	Begiko ahots...	Pello Zabaleta	Senez-13	1992		La voz del ojo...		aldizkaria
Craveirinha, Jose	Ni naiz ikatza	Pello Zabaleta	Senez-13	1992		Eu sou carvao!		aldizkaria
Celaya, Gabriel	Kaioa	Pello Zabaleta	Senez-13	1992		Gaviota	Euskal Herria	aldizkaria
Guillen, Nicolas	Bost poema	Mikel Agirre	Maiatz-37	2003				aldizkaria
Piñan, Berta	1990eko uztailak 10	Gerardo Markuleta	Hegats-11	1994		10 xulio, 1990		aldizkaria
Samic, Jasna	Herioaren mezularia agertu baino lehen		Hegats-11	1994		Prije no sto vjesnik smrti pojavi se		aldizkaria
Mistral, Gabriela	Hiru poema	Ibaiertz	Egan	1992				aldizkaria
Vallejo, Cesar	Hiru poema	Ibaiertz	Egan	1992				aldizkaria

Huidobro, Vicente	Depart	Ibaiertz	Egan	1992		Depart		aldizkaria
Tabidze, Galaktion	Hainbat poema	Xabier Kintana	Egan-1	1993				aldizkaria
Neruda, Pablo	XX. poema	Gillermo Etxeberria	Egan-1	1993			Txile	aldizkaria
Neruda, Pablo	Aldiari oda	Gillermo Etxeberria	Egan-1	1993			Txile	aldizkaria
Paz, Octavio	Hemen		Egan-1	1993			Mexiko	aldizkaria
Paz, Octavio	Herria		Egan-1	1993			Mexiko	aldizkaria
Carranza, Eduardo	Bi poema		Egan-1	1993				aldizkaria
Bousoño, Carlos	Errealitatearen eraso liburutik poemak	Luis Mari Mujika	Egan-2	1993				aldizkaria
Guillen, Jorge	El son entero poemak	Luis Mari Mujika	Egan-1	1994				aldizkaria
Manent, Marià	Basa akaziak	Tere Irastortza	Egan-2	1994		Les acacies salvatges		aldizkaria

Cernuda, Luis	Bost poema	Ibaiertz	Egan-1	1995				aldizkaria
Aragon, Louis	Zer naiz ni zu gabe?	Andoni Lekuona	Eizie	2002	Itzulpen antologia III	Que serais-je sans toi?		txatala
Moustaki, Georges	Ohekide zaidan dama	Andoni Lekuona	Eizie	2002	Itzulpen antologia III	Sarah		txatala
Brel, Jacques	Ez nazazu utzi	Andoni Lekuona	Eizie	2002	Itzulpen antologia III	Ne me quitte pas		txatala
Brel, Jacques	Amsterdam portuan	Andoni Lekuona	Eizie	2002	Itzulpen antologia III	Dans le port d'Amsterdam		txatala
Sylvestre, Anne	Senarra joan zen	Andoni Lekuona	Eizie	2002	Itzulpen antologia III	Mon mari est parti		txatala
Whitman, Walt	Bazen egunero ateratzen zen ume bat		Hotsizki-1	1985		There was a child went forth	AEB	aldizkaria
Zukofsky, Louis	Zazpi poema	Anton Garikano	armiarma.eus	2004				web

Holan, Vladimir	Urte batzu geroago amarekin	Joseba Sarrionandia	Izkiriaturik aurkitu ditudan ene poemak	1985	Pamiela			txatala
Holan, Vladimir	VIII. Enkontrua	Joseba Sarrionandia	Izkiriaturik aurkitu ditudan ene poemak	1985	Pamiela			txatala
Holan, Vladimir	Harriaren otoitza	Joseba Sarrionandia	Izkiriaturik aurkitu ditudan ene poemak	1985	Pamiela			txatala
Holan, Vladimir	Galdetu egin dizu	Joseba Sarrionandia	Izkiriaturik aurkitu ditudan ene poemak	1985	Pamiela			txatala
Holan, Vladimir	Gordailua	Joseba Sarrionandia	Izkiriaturik aurkitu ditudan ene poemak	1985	Pamiela			txatala
anonimoa	Sumeriar taula zaharrak	Joseba Sarrionandia	Hezurrezko xirulak	1991	Elkar			txatala
anonimoa	Antigualeko egiptoar izkribuak	Joseba Sarrionandia	Hezurrezko xirulak	1991	Elkar			txatala
anonimoa	Igelaren himnoa - Veda	Joseba Sarrionandia	Hezurrezko xirulak	1991	Elkar			txatala
Agatias Eskolastikoa	Amodioa Bizanzion	Joseba Sarrionandia	Hezurrezko xirulak	1991	Elkar			txatala

Paulo Silentiarioa	Haien amodioa eta gurea	Joseba Sarrionandia	Hezurrezko xirulak	1991	Elkar			txatala
Paulo Silentiarioa	Atseginari buruz	Joseba Sarrionandia	Hezurrezko xirulak	1991	Elkar			txatala
Paulo Silentiarioa	Azken estalkiak	Joseba Sarrionandia	Hezurrezko xirulak	1991	Elkar			txatala
Paulo Silentiarioa	Eder aldakorraren deklarazioa	Joseba Sarrionandia	Hezurrezko xirulak	1991	Elkar			txatala
Paulo Silentiarioa	Malkoak	Joseba Sarrionandia	Hezurrezko xirulak	1991	Elkar			txatala
anonimoa	Nahuatl testuak	Joseba Sarrionandia	Hezurrezko xirulak	1991	Elkar			txatala
Donne, John	Inor ez da irla	Joseba Sarrionandia	Hezurrezko xirulak	1991	Elkar	No Man Is An Island		txatala
Donne, John	Zer egin dugu	Joseba Sarrionandia	Hezurrezko xirulak	1991	Elkar	Good Morrow		txatala
Donne, John	Amoranteari eresia oheratzean	Joseba Sarrionandia	Hezurrezko xirulak	1991	Elkar	To His Mistress Going To Bed		txatala

anonimoa	Ketxuar kantikak	Joseba Sarrionandia	Hezurrezko xirulak	1991	Elkar			txatala
anonimoa	Ezezagun gonbidatuaren kanta	Joseba Sarrionandia	Hezurrezko xirulak	1991	Elkar	Akala Shairi		txatala
anonimoa	Hausa kantuak	Joseba Sarrionandia	Hezurrezko xirulak	1991	Elkar			txatala
anonimoa	Tuareg kantikak	Joseba Sarrionandia	Hezurrezko xirulak	1991	Elkar			txatala
anonimoa	Kabiliar kantikak	Joseba Sarrionandia	Hezurrezko xirulak	1991	Elkar			txatala
Lonrot, Elias	Odolari erreguak - Kalevala	Joseba Sarrionandia	Hezurrezko xirulak	1991	Elkar	Kalevala		txatala
Puxkin, Alexandr	Goiz argiarekin	Joseba Sarrionandia	Hezurrezko xirulak	1991	Elkar			txatala
Petofi, Sandor	Zakurren kantua	Joseba Sarrionandia	Hezurrezko xirulak	1991	Elkar	A kutyak dala		txatala
Petofi, Sandor	Otsoen kantua	Joseba Sarrionandia	Hezurrezko xirulak	1991	Elkar	A farkasok dala		txatala
Lermontov,	Hodeiak	Joseba	Hezurrezko xirulak	1991	Elkar			txatala

Mikhail		Sarrionandia						
Blok, Alexander	Ziudadean korrika	Joseba Sarrionandia	Hezurrezko xirulak	1991	Elkar			txatala
Vallejo, Cesar	Harri beltza harri zuriaren gainean	Joseba Sarrionandia	Hezurrezko xirulak	1991	Elkar	Piedra negra sobre piedra blanca		txatala
Ostaijen, Paul van	Azken poema	Joseba Sarrionandia	Hezurrezko xirulak	1991	Elkar			txatala
Ostaijen, Paul van	Pneumotorax	Joseba Sarrionandia	Hezurrezko xirulak	1991	Elkar			txatala
Drummond de Andrade, Carlos	Sendimentala	Joseba Sarrionandia	Hezurrezko xirulak	1991	Elkar			txatala
Drummond de Andrade, Carlos	Egunsentia	Joseba Sarrionandia	Hezurrezko xirulak	1991	Elkar			txatala
anonimoa	Azkenengo kiliwak	Joseba Sarrionandia	Hezurrezko xirulak	1991	Elkar			txatala
Kahlau, Heinz	Ene maisuetarik bat	Joseba Sarrionandia	Hezurrezko xirulak	1991	Elkar			txatala

Assaqilah, Hayil	Arrotza	Joseba Sarrionandia	Hezurrezko xirulak	1991	Elkar			txatala
Al Qassim, Samih	Arbaso zaharren odola	Joseba Sarrionandia	Hezurrezko xirulak	1991	Elkar			txatala
Jabran, Salim	Lehen gaua	Joseba Sarrionandia	Hezurrezko xirulak	1991	Elkar			txatala
Ziad, Tawfiq	Hementxe geratuko gara	Joseba Sarrionandia	Hezurrezko xirulak	1991	Elkar			txatala
anonimoa	Fiordoa udaberrian	Joseba Sarrionandia	Izkiriaturik aurkitu ditudan ene poemak	1985	Pamiela			txatala
anonimoa	Ene maitea zilarra bezain ederra zen	Joseba Sarrionandia	Izkiriaturik aurkitu ditudan ene poemak	1985	Pamiela			txatala
anonimoa	Zuk zauritu zenuen gazela	Joseba Sarrionandia	Izkiriaturik aurkitu ditudan ene poemak	1985	Pamiela			txatala
anonimoa	Maitaleari gutuna	Joseba Sarrionandia	Izkiriaturik aurkitu ditudan ene poemak	1985	Pamiela			txatala
anonimoa	Ahate bat zela pentsatu nuen	Joseba Sarrionandia	Izkiriaturik aurkitu ditudan ene poemak	1985	Pamiela			txatala
anonimoa	Lotura - Veda	Joseba	Izkiriaturik aurkitu	1985	Pamiela			txatala

		Sarrionandia	ditudan ene poemak					
	Epigrama helenikoak	Joseba Sarrionandia	Izkiriaturik aurkitu ditudan ene poemak	1985	Pamiela		Ingalaterra	txatala
Zezipio, Stazio	Bizi hadi	Joseba Sarrionandia	Izkiriaturik aurkitu ditudan ene poemak	1985	Pamiela			txatala
Katulo, Gaio Valerio	Gonbida nazazula	Joseba Sarrionandia	Izkiriaturik aurkitu ditudan ene poemak	1985	Pamiela			txatala
Katulo, Gaio Valerio	Lekukoak	Joseba Sarrionandia	Izkiriaturik aurkitu ditudan ene poemak	1985	Pamiela			txatala
Katulo, Gaio Valerio	Amodioa	Joseba Sarrionandia	Izkiriaturik aurkitu ditudan ene poemak	1985	Pamiela			txatala
Martzial, M. Valerio	Nevolo	Joseba Sarrionandia	Izkiriaturik aurkitu ditudan ene poemak	1985	Pamiela			txatala
Martzial, M. Valerio	Caeciliano	Joseba Sarrionandia	Izkiriaturik aurkitu ditudan ene poemak	1985	Pamiela			txatala
Martzial, M. Valerio	Marulla	Joseba Sarrionandia	Izkiriaturik aurkitu ditudan ene poemak	1985	Pamiela			txatala
Martzial, M. Valerio	Tais eta Laecania	Joseba Sarrionandia	Izkiriaturik aurkitu ditudan ene poemak	1985	Pamiela			txatala

Martzial, M. Valerio	Elia	Joseba Sarrionandia	Izkiriaturik aurkitu ditudan ene poemak	1985	Pamiela			txatala
anonimoa	Irlandar anonimo zaharrak	Joseba Sarrionandia	Izkiriaturik aurkitu ditudan ene poemak	1985	Pamiela			txatala
Fu, Du	Euriaren ondoren	Joseba Sarrionandia	Izkiriaturik aurkitu ditudan ene poemak	1985	Pamiela			txatala
Fu, Du	Agureentzako kantua	Joseba Sarrionandia	Izkiriaturik aurkitu ditudan ene poemak	1985	Pamiela			txatala
Fu, Du	Paisaia	Joseba Sarrionandia	Izkiriaturik aurkitu ditudan ene poemak	1985	Pamiela			txatala
Fu, Du	Gaisorik	Joseba Sarrionandia	Izkiriaturik aurkitu ditudan ene poemak	1985	Pamiela			txatala
Fu, Du	Ekaitzean	Joseba Sarrionandia	Izkiriaturik aurkitu ditudan ene poemak	1985	Pamiela			txatala
anonimoa	Khardja anonimoak	Joseba Sarrionandia	Izkiriaturik aurkitu ditudan ene poemak	1985	Pamiela			txatala
anonimoa	Anonimo txinoak	Joseba Sarrionandia	Izkiriaturik aurkitu ditudan ene poemak	1985	Pamiela			txatala
Khayyam,	Ni hilgo naizen	Joseba	Izkiriaturik aurkitu	1985	Pamiela			txatala

Omar	egunean	Sarrionandia	ditudan ene poemak					
Khayyam, Omar	Gure zihurtasuna bakarra	Joseba Sarrionandia	Izkiriaturik aurkitu ditudan ene poemak	1985	Pamiela			txatala
Khayyam, Omar	Inork ere ezin dezake entelega	Joseba Sarrionandia	Izkiriaturik aurkitu ditudan ene poemak	1985	Pamiela			txatala
Khayyam, Omar	Errusinolak bere kantuaz	Joseba Sarrionandia	Izkiriaturik aurkitu ditudan ene poemak	1985	Pamiela			txatala
Khayyam, Omar	Zer ote da benetan enea?	Joseba Sarrionandia	Izkiriaturik aurkitu ditudan ene poemak	1985	Pamiela			txatala
Khayyam, Omar	Eriden ezazu anderegai zoragarri bat	Joseba Sarrionandia	Izkiriaturik aurkitu ditudan ene poemak	1985	Pamiela			txatala
anonimoa	Jermaniar anonimoak	Joseba Sarrionandia	Izkiriaturik aurkitu ditudan ene poemak	1985	Pamiela			txatala
anonimoa	Haikuak	Joseba Sarrionandia	Izkiriaturik aurkitu ditudan ene poemak	1985	Pamiela			txatala
anonimoa	Indiarren poemak	Joseba Sarrionandia	Izkiriaturik aurkitu ditudan ene poemak	1985	Pamiela			txatala
Rilke, Rainer	Ordu nabarmena	Joseba	Izkiriaturik aurkitu	1985	Pamiela		Txekia	txatala

Maria		Sarrionandia	ditudan ene poemak					
Pessoa, Fernando	Inscription V	Joseba Sarrionandia	Izkiriaturik aurkitu ditudan ene poemak	1985	Pamiela		Portugal	txatala
Pessoa, Fernando	Inscription IX	Joseba Sarrionandia	Izkiriaturik aurkitu ditudan ene poemak	1985	Pamiela		Portugal	txatala
Pessoa, Fernando	Inscription X	Joseba Sarrionandia	Izkiriaturik aurkitu ditudan ene poemak	1985	Pamiela		Portugal	txatala
Pessoa, Fernando	Inscription XI	Joseba Sarrionandia	Izkiriaturik aurkitu ditudan ene poemak	1985	Pamiela		Portugal	txatala
Apollinaire, Guillaume	Kasernako kamarera	Joseba Sarrionandia	Izkiriaturik aurkitu ditudan ene poemak	1985	Pamiela			txatala
Apollinaire, Guillaume	Zenbat espero izan zaitudan	Joseba Sarrionandia	Izkiriaturik aurkitu ditudan ene poemak	1985	Pamiela			txatala
Apollinaire, Guillaume	Sagarrondoaren alboko trintxeran	Joseba Sarrionandia	Izkiriaturik aurkitu ditudan ene poemak	1985	Pamiela			txatala
Kavafis, Konstantinos	Yussef Huseyn Selim	Joseba Sarrionandia	Izkiriaturik aurkitu ditudan ene poemak	1985	Pamiela		Egipto	txatala
Kavafis, Konstantinos	Ziudadea	Joseba Sarrionandia	Izkiriaturik aurkitu ditudan ene poemak	1985	Pamiela		Egipto	txatala

Kavafis, Konstantinos	Geratzen den irudia	Joseba Sarrionandia	Izkiriaturik aurkitu ditudan ene poemak	1985	Pamiela		Egipto	txatala
Kavafis, Konstantinos	Thermopilak	Joseba Sarrionandia	Izkiriaturik aurkitu ditudan ene poemak	1985	Pamiela		Egipto	txatala
Kavafis, Konstantinos	Promesa	Joseba Sarrionandia	Izkiriaturik aurkitu ditudan ene poemak	1985	Pamiela		Egipto	txatala
Blaga, Lucian	Sorlekuaren kantua	Joseba Sarrionandia	Izkiriaturik aurkitu ditudan ene poemak	1985	Pamiela	Cintecul obirsiei		txatala
Blaga, Lucian	Estalaktita	Joseba Sarrionandia	Izkiriaturik aurkitu ditudan ene poemak	1985	Pamiela	Stalactita		txatala
Yeats, William Butler	Politika	Joseba Sarrionandia	Izkiriaturik aurkitu ditudan ene poemak	1985	Pamiela	Politics		txatala
Yeats, William Butler	Irlandar abiadoreak bere heriotza igarri du	Joseba Sarrionandia	Izkiriaturik aurkitu ditudan ene poemak	1985	Pamiela	An Irish Airman Foresees His Death		txatala
Yeats, William Butler	Galdutakoa	Joseba Sarrionandia	Izkiriaturik aurkitu ditudan ene poemak	1985	Pamiela	What Was Lost		txatala

Yeats, William Butler	Heriotz amets bat	Joseba Sarrionandia	Izkiriaturik aurkitu ditudan ene poemak	1985	Pamiela	A Dream Of Death		txatala
Yeats, William Butler	Swift zenaren epitafioa	Joseba Sarrionandia	Izkiriaturik aurkitu ditudan ene poemak	1985	Pamiela	Swift's Epitaph		txatala
Pavese, Cesare	Lan egitea nekagarria da	Joseba Sarrionandia	Izkiriaturik aurkitu ditudan ene poemak	1985	Pamiela		Italia	txatala
Pavese, Cesare	Goizak garden iragaiten dira	Joseba Sarrionandia	Izkiriaturik aurkitu ditudan ene poemak	1985	Pamiela		Italia	txatala
Pavese, Cesare	Lo pasatzen duzun gaua	Joseba Sarrionandia	Izkiriaturik aurkitu ditudan ene poemak	1985	Pamiela		Italia	txatala
Pavese, Cesare	Belaunaldi bat	Joseba Sarrionandia	Izkiriaturik aurkitu ditudan ene poemak	1985	Pamiela		Italia	txatala
Pavese, Cesare	Zuk ez dituzu ezagutzen	Joseba Sarrionandia	Izkiriaturik aurkitu ditudan ene poemak	1985	Pamiela		Italia	txatala
Pavese, Cesare	Gaueko atseginak	Joseba Sarrionandia	Izkiriaturik aurkitu ditudan ene poemak	1985	Pamiela		Italia	txatala
Billard, Christine	Isiltasun hondarrak	Joseba Sarrionandia	Izkiriaturik aurkitu ditudan ene poemak	1985	Pamiela			txatala

Andrade, Eugenio de	Gerizondo loratuei	Joseba Sarrionandia	Izkiriaturik aurkitu ditudan ene poemak	1985	Pamiela		Portugal	txatala
Andrade, Eugenio de	Gauekoa Lisboan	Joseba Sarrionandia	Izkiriaturik aurkitu ditudan ene poemak	1985	Pamiela		Portugal	txatala
anonimoa	Herioa dut egun aitzinean...	Luigi Anselmi	Bertzerenak	2006	Pamiela			txatala
Fu, Du	Bi adiskide	Luigi Anselmi	Bertzerenak	2006	Pamiela			txatala
Bai, Li	Bi adiskide	Luigi Anselmi	Bertzerenak	2006	Pamiela			txatala
Pound, Ezra	Kausa	Eduardo Gil Bera	Mazantini-2, 2	1992		Causa	AEB	aldizkaria
Davies, W.H.	De Sobrietate	Eduardo Gil Bera	Mazantini-2, 2	1992		De Sobrietate		aldizkaria
Apollinaire, Guillaume	Ardantzila	Koldo Izagirre	armiarma.eus	2013		Vendémiaire		web
Perec, Georges	ezmunduak	Asier Sarasola	Hitzen Uberan	2011		l'inhabitable		web
Begikhani, Nazand	Lau poema	Urtzi Urrutikoetxea	Hegats-46	2010				aldizkaria
Husseyini,	Evar eta Bazyar	Urtzi	Hegats-46	2010				aldizkaria

Ehmed		Urrutikoetxea						
Bekas, Sherko	Bereizketa	Urtzi Urrutikoetxea	Hegats-46	2010				aldizkaria
Cigerxwin, Seyde	Nor naiz ni?	Urtzi Urrutikoetxea	Hegats-46	2010				aldizkaria
Madzirov, Nikola	Hamar poema	Harkaitz Cano	Hitzen Uberan	2011				web
Dildar	Kurdistango ereserkia	Urtzi Urrutikoetxea	Hegats-46	2010		Ey Raqib		aldizkaria
Peshew, Abdullah	Soldadu ezezaguna	Urtzi Urrutikoetxea	Hegats-46	2010				aldizkaria
Qaji, Seyide	Bi poema	Urtzi Urrutikoetxea	Hegats-46	2010				aldizkaria
Bozarlan, Mehmed Emin	Gure poesia malkoz idazten da	Urtzi Urrutikoetxea	Hegats-46	2010				aldizkaria
Barnas, Rojen	Mila eta bat	Urtzi Urrutikoetxea	Hegats-46	2010				aldizkaria
Wesendonck, Mathilde	Wesendoncken abestiak	Hedoi Etxarte	Zuzeu	2011		Wesendonck Lieder		web

Denez, Per	Negro song		Maiatz-13	1987				aldizkaria
Cohen, Leonard	Hallelujah	Irati Jimenez	Nabarra-121	2011		Hallelujah		aldizkaria
Cohen, Leonard	Abestien Dorrea	Irati Jimenez	Nabarra-121	2011		Tower of Song		aldizkaria
Müller, Heiner	Lau poema	Oier Guillan	Hitzen Uberan	2011				web
Tranströmer, Tomas	Zeru amaitu gabea eta beste poema batzuk	Kirmen Uribe	armiarma.eus	2011				web
Szyborska, Wislawa	Bi poema	Harkaitz Cano	Egan	2001				aldizkaria
Dalton, Roque	14 poema	Hedoi Etxarte	Zuzeu	2012 otsaila-martxo				web
Pereiro, Lois	21 poema	Iñigo Aranbarri	armiarma.eus	2012			Galizia	web
Heaney, Seamus	San Kevin eta xoxoa	Patxi Ezkiaga	Erlea, 2	2010				aldizkaria
Heaney, Seamus	Glanmoreko xoxoa	Patxi Ezkiaga	Erlea, 2	2010				aldizkaria

Mahon, Derek	Ecclesiastes	Koro Navarro	Erlea, 2	2010		Ecclesiastes		aldizkaria
Verlaine, Paul	Paul Verlaineren bi poema uzkizale	Hedoi Etxarte	Zuzeu	2012				web
Verga, Giovanni	Paul Verlaineren bi poema uzkizale	Hedoi Etxarte	Zuzeu	2012				web
Bachmann, Ingeborg	Zazpi poema	Iñigo Aranbarri	armiarma.eus	2012				web
Vallejo, Cesar	Cesar Vallejoren heriotzaren 75. urteurrenean (poema bilduma)	zenbait	armiarma.eus	2013				web
Castaño, Yolanda	Yolanda Castañoren lau poema	Xabier Mendiguren	Hitzen Uberan	2012				web
Medel, Elena	Elena Medelen lau poema	Leire Bilbao	Ea-ko Poesia Egunak	2011				web
Radnoti, Miklos	Bost poema	Iñigo Aranbarri	armiarma.eus	2013				web

Espriu, Salvador	Euskal Herria	Aritz Galarraga	armiarma.eus	2013		Pais Basc		web
Bekas, Sherko	Ekaitzaldia	Urtzi Urrutikoetxea	Hegats-46	2010				aldizkaria
Bekas, Sherko	Haziak	Urtzi Urrutikoetxea	Hegats-46	2010				aldizkaria
Bekas, Sherko	Zenbatzen	Urtzi Urrutikoetxea	armiarma.eus	2013				web
Bekas, Sherko	Eufrates	Urtzi Urrutikoetxea	armiarma.eus	2013				web
Bekas, Sherko	Halabja	Urtzi Urrutikoetxea	armiarma.eus	2013				web
Bekas, Sherko	Cansiz, Fidan Dogan eta Leyla Soylemez-entzat	Urtzi Urrutikoetxea	armiarma.eus	2013				web
Bekas, Sherko	Egunerokoa	Urtzi Urrutikoetxea	armiarma.eus	2013				web
Bekas, Sherko	Gutariko bat baino ez	Urtzi Urrutikoetxea	armiarma.eus	2013				web
Pereira,	Hamabi poema	Jose Luis	armiarma.eus	2013				web

Gustavo		Otamendi						
Apollinaire, Guillaume	Inguru	Koldo Izagirre	armiarma.eus	2013		Zone		web
Eluard, Paul	Zortzi poema	Ekaitz Sirvent	Ataramiñe 13	2013				aldizkaria
Meehan, Paula	Bost poema	Garazi Arrula	Elearazi	2013				web
Gelman, Juan	9 poema	Kevin Heredia	Berria	2007				aldizkaria
Darwish, Mahmud	Lurra murrizten ari zaigu	Koldo Izagirre	KM kulturunea	2004	Ahalegina			txatala
Jamis, Fayad	Pikotxa ukaldiz	Koldo Izagirre	KM kulturunea	2004	Ahalegina			txatala
Haulot, Arthur	Koadroa	Koldo Izagirre	KM kulturunea	2004	Ahalegina			txatala
Szyborska, Wislawa	Zorion handia	Koldo Izagirre	KM kulturunea	2004	Ahalegina			txatala
Ritsos, Yannis	Gure herria	Koldo Izagirre	KM kulturunea	2004	Ahalegina			txatala
Teitelboim, Dora	Zaldi urdin	Koldo Izagirre	KM kulturunea	2004	Ahalegina			txatala

Vladislav, Jan	Gure biziko egun bat	Koldo Izagirre	KM kulturunea	2004	Ahalegina			txatala
Gelman, Juan	Izan, hala da	Asier Sarasola	Hitzen uberan	2014				web
Yeats, William Butler	Pizkunde, 1916	Koldo Izagirre	armiarma.eus	2014		Easter, 1916		web
Pacheco, Jose Emilio	Traizio gorena	Mikel Elorza	armiarma.eus	2014		Alta traición		web
O'Dell, Scott	Traizio gorena	Mikel Elorza	armiarma.eus	2014		Alta traición		web
Unamuno, Miguel	Zazpi soneto	Luis Mari Mujika	Egan, 3-4	2013			Euskal Herria	aldizkaria
Cernuda, Luis	Cernudaren bost poema	Luis Mari Mujika	Egan, 3-4	2013				aldizkaria
Liddell, Angélica	Poemak	Oier Guillan	Hitzen uberan	2011				web
Panero, Leopoldo Maria	Lau poema		armiarma.eus	2014				web
Panero, Leopoldo	Missisipiko croupierraren	Asier Sarasola	uberan.org	2014		La canción de croupier del Mississippi		web

Maria	kanta							
Pato, Chus	Bost poema	Danele Sarriugarte	Elearazi	2014				web
Ajo	Mikropoemak	Danele Sarriugarte	Elearazi	2013				web
		Beñat Sarasola	Separata	2013		5 poema	Inglaterra	web
Sarachu, Julia	5 poema	Beñat Sarasola	Separata	2013				web
Mistral, Frederi	Gure herriari	Koldo Izagirre	armiarma.eus	2014		Au pople nostre		web
Darwish, Mahmud	Pasaportea	Sabaietan Ke	Itu aldizkaria, 4	2014				aldizkaria
Baraka, Amiri	6 poema euskaraz	Jon Trollope	Itu aldizkaria, 4	2014				aldizkaria
Otero, Blas de	Gabriel Arestiren heriotzean	Miel Anjel Elustondo	31eskutik.com	2014				web
Arzuaga, Javier	Ametz	Miel A. Elustondo	31eskutik.com	2014				web

Baraka, Amiri	Zergatik gara gu amerikarrak	Galder Ruiz	Elearazi	2014		Why is We americans	web
Iglesias Pazos, Arsenio	Zazpi poema	Iñigo Astiz	armiarma.eus	2014			web
Owen, Wilfred	Gerlako poemak	Gotzon Barandiaran	armiarma.eus	2014			web
Parra, Nicanor	Hamar poema	Josu Landa	armiarma.eus	2014			web
Foppa, Alaide	Hamabi poema	Josu Landa	armiarma.eus	2014			web
Strand, Mark	Aitaren eresia	Kirmen Uribe	armiarma.eus	2014		Elegy For My Father	web
Vinyoli, Joan	Hamar poema	Aritz Galarraga	armiarma.eus	2014			web
Strand, Mark	Hainbat poema	Paulo Kortazar / Karlos del Olmo	EIZIE	2013	Senez, 44		aldizkaria
Salome, Lou	Bizitzari otoitza	Garazi Arrula	Elearazi	2015		Gebet an das Leben	web
Textor, Katharina Elisabeth	Urte oso baterako errezeta	Ainhoa Eguren	berbaratza.wordpress.com	2015			web

Djebar, Assia	Bost poema	Josu Landa	armiarma.eus	2015				web
Parra, Nicanor	Hamaika poema	Garazi Arrula	Elearazi	2015				web
Neruda, Pablo	Zenbait poema	Xabier Boveda	Idatz & Mintz, 57	2015			Txile	aldizkaria
Aguilera, Julio Fausto	Bertsoaren gatazka	Aitor Arana	Hotsizki - 2	1985				aldizkaria
Alvarez Caccamo, Xose Maria	Berriro sartu naiz etxean. Zu joana zara	Koldo Izagirre	Arbola - 6	1987				aldizkaria
Anakreonte	Berberak enara bati	Jon Gotzon Etxebarria	Bertso papera - 36	1988			Grezia	aldizkaria
Anakreonte	Berberak oturuntza- buruari	Jon Gotzon Etxebarria	Bertso papera - 36	1988			Grezia	aldizkaria
Anakreonte	Beste bat neska bati	Jon Gotzon Etxebarria	Bertso papera - 36	1988			Grezia	aldizkaria
Basterra, Ramon	Artogi	Sabin Muniategi	Zer - 75	1984				aldizkaria
Benitez Reyes, Felipe	Ezezaguna	Jon Iriberry	Arrasate Press - 49	1990				aldizkaria

Brecht, Bertolt	Gaberako aterbea	Mikel Laboa	Habe - 164	1989			Alemania	aldizkaria
Brecht, Bertolt	Jeneral jauna, zure tankea sendoa da	Aitor Arana	Hotsizki - 1	1985			Alemania	aldizkaria
Brecht, Bertolt	Langille baten galderak liburu baten aurrean	Mikel Laboa	Sustraira - 41	1983			Alemania	aldizkaria
Brecht, Bertolt	Liluraren kontra	Mikel Laboa	Habe - 36	1984			Alemania	aldizkaria
Brines, Francisco	Laburpen zoragarria	Jon Iriberry	Arrasate Press - 56	1990				aldizkaria
Browne, Jackson	Neure buruari etxe bat	Aitor Arana	Hotsizki - 1	1985				aldizkaria
Castillo, Otto Rene	Balantzearen aurrean, bihar		Hots - 18	1984				aldizkaria
Cortazar, Julio	Bidaiarentzako albistea	Bego	Aizu - 25	1984			Argentina	aldizkaria
Dario, Ruben	Negua	Anjel Bidaguren	Zer - 70	1983				aldizkaria

Dorfman, Ariel	Bi gehi bi	Aitor Arana	Hotsizki - 4	1985			Espainia	aldizkaria
Doron, Aviva	Nola ebiltan da odei artean	JEL	Príncipe de Viana - 153	1983				aldizkaria
Eliot, T.S.	Hilen ehorzketa	Joseba Sarrionandia	Egin - 2931	1986			AEB	aldizkaria
Esopo	Otsoak artzainak	J.G. Etxebarria	Excerpta - 17	1987				aldizkaria
Fried, Erich	Ezerez barririk ez danik	I. Martiartu	Zer - 130	1989				aldizkaria
Fuertes, Gloria	Aurrerantzean, ez: badakit		Aranzazu	1982				aldizkaria
Garcia Lorca, Federico	Udako madrigala	Anjel Bidaguren	Zer - 136	1989			Espainia	aldizkaria
Gonzalez, Gabriela	Harrizko gau luzeak...		Balance cultural - 3	1985				aldizkaria
Gonzalez, Otto-Raul	Herriaren gogortasuna		Hots - 18	1984				aldizkaria
Graves, Robert	Aurpegi hirukoa	Jose M&#170	Zurgai - Ek.	1990				aldizkaria

Graves, Robert	Azken poema bat	Jose M&#170	Zurgai - Ek.	1990				aldizkaria
Heine, Heinrich	(Arratoie)	Kaekus	Egin - 2561	1985				aldizkaria
Hernandez, Jose	Joana (Amaiera)	Ion Egidazu	Lanbroa - 8	1987				aldizkaria
Hernandez, Jose	Txurruka lez aapaldiak	Txomin Jakakortajarena	Euskerazaintza - 4	1988				aldizkaria
Hernandez, Miguel	Izerdiak	Anjel Bidaguren	Zer - 145	1990				aldizkaria
Hernandez, Miguel	Zure sabel ertzak	Anjel Bidaguren	Zer - 85	1985				aldizkaria
Hesse, Hermann	Aldakortasun	Sabin Muniategi	Zer - 93	1986			Alemania	aldizkaria
Hesse, Hermann	Maitatzearen bigirada	Aitor Arana	Hotsizki - 2	1985			Alemania	aldizkaria
Hesse, Hermann	Zirkuko artistek badute	Aitor Arana	Hotsizki - 2	1985			Alemania	aldizkaria
Hierro, Jose	Arrazoia	Jokin Otaegi	Ihintza - 13	1988				aldizkaria

Hierro, Jose	Barrutikoa	Jokin Otaegi	Ihintza - 20	1990				aldizkaria
Hierro, Jose	Bozkario	Jokin Otaegi	Ihintza - 18	1990				aldizkaria
Hierro, Jose	Igarokor	Jokin Otaegi	Ihintza - 18	1990				aldizkaria
Hierro, Jose	Kartzelatuak lo har dezan haur kanta	Jokin Otaegi	Ihintza - 14	1988				aldizkaria
Hierro, Jose	Lainopeko goiz sentia	Jokin Otaegi	Ihintza - 20	1990				aldizkaria
Hierro, Jose	Txori elbarria legez	Jokin Otaegi	Ihintza - 19	1990				aldizkaria
Hierro, Jose	Udazken haize	Jokin Otaegi	Ihintza - 18	1990				aldizkaria
Horazio, Kinto Flako	Agripa-ri	Jon Gotzon Etxebarria	Excerpta - 5. gehigarria	1986				aldizkaria
Horazio, Kinto Flako	Ene ontzi ori! Berriz itxasorantz	Iokin Zaitegi	Excerpta - 5. gehigarria	1986				aldizkaria
Horazio, Kinto Flako	Errepublikari	Jon Gotzon Etxebarria	Excerpta - 5. gehigarria	1986				aldizkaria
Horazio,	Horati eta Lidia'ren	Jon Gotzon	Excerpta - 5. gehigarria	1986				aldizkaria

Kinto Flako	elkarrizketa	Etxebarria						
Horazio, Kinto Flako	Lirari	Jon Gotzon Etxebarria	Excerpta - 5. gehigarria	1986				aldizkaria
Horazio, Kinto Flako	Mebio-ren aurka	Jon Gotzon Etxebarria	Excerpta - 5. gehigarria	1986				aldizkaria
Horazio, Kinto Flako	Mebio-ren aurka	Jon Gotzon Etxebarria	Bertso papera - 44	1988				aldizkaria
Horazio, Kinto Flako	Melpomen-i	Jon Gotzon Etxebarria	Excerpta - 5. gehigarria	1986				aldizkaria
Horazio, Kinto Flako	Melpomen-i	Jon Gotzon Etxebarria	Bertso papera - 44	1988				aldizkaria
Horazio, Kinto Flako	Taliarko'ri	Jon Gotzon Etxebarria	Excerpta - 5. gehigarria	1986				aldizkaria
Horazio, Kinto Flako	Taliarko-ri	Jon Gotzon Etxebarria	Bertso papera - 44	1988				aldizkaria
Juvenus	Birjinak orduan: Hona, diozunez, Jaunaren	J.G. Etxebarria	Excerpta - 8	1987				aldizkaria
Katulo, Gaio Valerio	Agur, sur txiki, oin polit, begi	J.G. Etxebarria	Excerpta - 12	1987				aldizkaria

Katulo, Gaio Valerio	Bizi gaitzen, ene Lesbia	Jon Gotzon Etxebarria	Excerpta - 2	1986				aldizkaria
Katulo, Gaio Valerio	Ene Iubentiar loretxoa, ez	J.G. Etxebarria	Excerpta - 17	1987				aldizkaria
Katulo, Gaio Valerio	Erromulo-ren iloba-artean	Jon Gotzon Etxebarria	Excerpta - 5	1986				aldizkaria
Katulo, Gaio Valerio	Eskuka ibiliko neska Ameana	J.G. Etxebarria	Excerpta - 8	1987				aldizkaria
Katulo, Gaio Valerio	Ez omen beste inor	Jon Gotzon Etxebarria	Excerpta - 4	1986				aldizkaria
Katulo, Gaio Valerio	Falerno zaharra dakarzun morroia	J.G. Etxebarria	Excerpta - 8	1987				aldizkaria
Katulo, Gaio Valerio	Furi eta Aureli, Katulo-ren lagun	J.G. Etxebarria	Excerpta - 19	1987				aldizkaria
Katulo, Gaio Valerio	Gaixo Katulo, lelokeriak	J.G. Etxebarria	Excerpta - 7	1987				aldizkaria
Katulo, Gaio Valerio	Gorroto eta maite	Jon Gotzon Etxebarria	Excerpta - 5	1986				aldizkaria
Katulo, Gaio	Gorroto eta	Jon Gotzon	Zutik - 441	1987				aldizkaria

Valerio	maite	Etxebarria					
Katulo, Gaio Valerio	Iubenti, zure begi gozoak	Jon Gotzon Etxebarria	Excerpta - 5	1986			aldizkaria
Katulo, Gaio Valerio	Kornifizio, gaizki, zinez gaizki dabil	J.G. Etxebarria	Excerpta - 8	1987			aldizkaria
Katulo, Gaio Valerio	Lesbia beti nigatik gaizki	Jon Gotzon Etxebarria	Excerpta - 5	1986			aldizkaria
Katulo, Gaio Valerio	Lesbia, zenbat musu emanda	Jon Gotzon Etxebarria	Excerpta - 3	1986			aldizkaria
Katulo, Gaio Valerio	Negar egizue, maitale ederrak	Jon Gotzon Etxebarria	Excerpta - 1	1986			aldizkaria
Katulo, Gaio Valerio	Oton-en burua txikia da guztiz	J.G. Etxebarria	Excerpta - 12	1987			aldizkaria
Lermontov, Mikhail	Daitekeena da bihar hiltzea	Aitor Arana	Hotsizki - 2	1985			aldizkaria
Llach, Lluís	Esola	Xabier Lete	Habe - 11	1982			aldizkaria
Llach, Lluís	Ez dakit ere nola askatasun		Egin - 2731	1986			aldizkaria
Machado,	Ontza ("La	Julene Azpeitia	Euskerazaintza - 6	1989			aldizkaria

Antonio	lechuza")							
Marel, Jorge	Itsasoak maitatuko zaitunean	Sabin Muniategi	Zer - 86	1985				aldizkaria
Mazo, Eduardo	Olerkariaren gainean	Aitor Arana	Hotsizki - 1	1985				aldizkaria
McCartney, Paul	Gauza bat esango dizut		Goiz-argi - 507	1980				aldizkaria
Moraes, Vinicius de	Andere errezeta	Javier Oronoz	Arbola - 3	1986				aldizkaria
Neruda, Pablo	Niretzat, negu	Aitor Arana	Hotsizki - 1	1985			Txile	aldizkaria
Otero, Blas de	Asieran	Sabin Muniategi	Zer - 68	1983				aldizkaria
Otero, Blas de	15 poema	Koldo Izagirre	armiarma.eus	2016				web
Panero, Juan Luis	Eta bapatean gaua		Arrasate Press - 53.zk.	1990				aldizkaria
Meeropol, Abel	The Strange Fruit	Joserra Utrex	Susa-18	1986		Strange Fruit		aldizkaria
Peguy,	Estalpe hartan	Jokin Otaegi	Ihintza - 20	1990				aldizkaria

Charles								
Peman, Jose Maria	Bertso txatalak	Argintxona	Zer - 82	1985				aldizkaria
Pound, Ezra	Agurtze bat Shoku-tik hur	J. Kaltzakorta	Bertso papera - 34	1988			AEB	aldizkaria
Pound, Ezra	Mugako zaindariaren deitorea	J. Kaltzakorta	Bertso papera - 34	1988			AEB	aldizkaria
Pound, Ezra	Shu-ko arkularien kantua	J. Kaltzakorta	Bertso papera - 34	1988			AEB	aldizkaria
Reich, Wilhelm	Ezin duzu imajinatu	Aitor Arana	Hotsizki - 2	1985				aldizkaria
Reich, Wilhelm	Hitlertarrak zintzilikatu zenituen	Aitor Arana	Hotsizki - 2	1985				aldizkaria
Rivas, Manuel	Errainu arrastoa	Koldo Izagirre	Arbola - 6	1987				aldizkaria
Sabato, Ernesto	Eta aztertuz	Aitor Arana	Hotsizki - 2	1985			Argentina	aldizkaria

Sabato, Ernesto	Norbaitek esan zuen	Aitor Arana	Hotsizki - 2	1985			Argentina	aldizkaria
Sabina, Joaquin	Ez dezala gure besarkadak	G.M.	Arrasate Press - 42	1989				aldizkaria
Samaniego, Felix Maria	Artzaitxoak ta ardiak	Jesus Egea Otxoa de Anguiozar	Lankide - 233	1980			Euskal Herria	aldizkaria
Samaniego, Felix Maria	Otxoa eta artzanoa	Agustin Iturriaga	Senez - 2-3	1986			Euskal Herria	aldizkaria
Samaniego, Felix Maria	Zorrotoa	Josu Egea	Goiz-argi - 485	1980			Euskal Herria	aldizkaria
Sanchez, Cesareo	Heriotzearen itsasertza	Koldo Izagirre	Arbola - 5	1987				aldizkaria
Sapho	Hain lidaisitar andreen artean nabarmentzen da	Jon Gotzon Etxebarria	Zutik - 441	1987				aldizkaria
Seeger, Pete	Esaidak lorak non dagozan	I. Martiartu	Zer - 127	1989				aldizkaria
Seoane, Xavier	Menturaz habitatzen baduzu elikatzen	Koldo Izagirre	Arbola - 7	1987				aldizkaria

	duen lurrean							
Solle, Dorothee	Ez dugu...	Aitor Arana	Hotsizki - 4	1985				aldizkaria
Steinbeck, John	Leihorrean herrixka xume bat	J.P. Lahiregoyen	Herria - 1826	1985			AEB	aldizkaria
Tagore, Rabindranath	Gari-alea	Anes	Zer - 119	1988			India	aldizkaria
Takahashi, Shinkichi	Ez ditut zure hitzak	Aitor Arana	Hotsizki - 1	1985				aldizkaria
Teresa Avilakoa	Il-ezinez	Santi Onaindia	Karmel - 2/4	1982				aldizkaria
Teresa Avilakoa	Jesus Aurrarekin	L.	Karmel - 4	1981				aldizkaria
Tibulo, Albio	Onezko hitzak esan: Jaiotza da altaran	Jon Gotzon Etxebarria	Excerpta - 1	1986				aldizkaria
Tzeu, Lao	Munduan ez da ura	Aitor Arana	Hotsizki - 1	1985				aldizkaria
Unamuno,	Ateoaren otoitza	Anjel	Zer - 126	1989			Euskal	aldizkaria

Miguel		Bidaguren					Herria	
Unamuno, Miguel	Bizkaia nire lurreko mendiak	Sabin Muniategi	Zer - 75	1984			Euskal Herria	aldizkaria
Unamuno, Miguel	Erio	Anjel Bidaguren	Zer - 120	1988			Euskal Herria	aldizkaria
Unamuno, Miguel	Erioaren bizitza	Anjel Bidaguren	Zer - 121	1988			Euskal Herria	aldizkaria
Unamuno, Miguel	Euria dala Bilbotik urteeran 1910'ko irailaren 20'an	Anjel Bidaguren	Zer - 120	1988			Euskal Herria	aldizkaria
Unamuno, Miguel	Gure ixillekoa	Anjel Bidaguren	Zer - 120	1988			Euskal Herria	aldizkaria
Unamuno, Miguel	Lezea	Anjel Bidaguren	Zer - 126	1989			Euskal Herria	aldizkaria
Unamuno, Miguel	Neure 70 urte betetzerakoan	Anjel Bidaguren	Zer - 120	1988			Euskal Herria	aldizkaria
Unamuno, Miguel	Non eskutu zara, Janko?		Aranzazu	1982			Euskal Herria	aldizkaria
Yeats,	Idazten dut errimatuz		Egin - 2755	1986				aldizkaria

William Butler								
Piqueras, Juan Vicente	Itzultzaileak	Fernando Rey	3leskutik.com	2015				web
Baudelaire, Charles	Zortzi poema	Xabier Boveda	Idatz & Mintz, 56	2014	Labayru		Frantzia	aldizkaria
Storni, Alfonsina	Bi poema	Maddalen Subijana	berbaratza.wordpress.com	2015				web
Porbjarnarson, Jonas	Erupzioak	Antonio Casado da Rocha	argia.eus	2015		Umbrot		web
Valencia, Sayak	Testuaren ifrentzua	Danele Sarriugarte	uberan.org	2015				web
Laxmi Prasad Devkota	Goizeko otoitza	Koldo Izagirre	armiarma.eus	2015				web
Laxmi Prasad Devkota	Oinezko zamaketaria	Koldo Izagirre	armiarma.eus	2015				web
Giri, Banira	Katmandu	Koldo Izagirre	armiarma.eus	2015				web
Giri, Banira	Harreman ilizitoak	Koldo Izagirre	armiarma.eus	2015				web

Min Bahadur Bista	Nola uste duen irau nazio batek?	Koldo Izagirre	armiarma.eus	2015				web
Shyamal	Koloreak	Koldo Izagirre	armiarma.eus	2015				web
Shailendra Sakar	Hiria	Koldo Izagirre	armiarma.eus	2015				web
Kshetra Pratap Adhikari	Jainkoak daki zer bihurtuko ote den orain Bahadur	Koldo Izagirre	armiarma.eus	2015				web
Hem Hamal	Herria eta hiria	Koldo Izagirre	armiarma.eus	2015				web
Ashesh Malla	Dhankutta	Koldo Izagirre	armiarma.eus	2015				web
Bimal Nibha	Zoriontsua zara, adiskide?	Koldo Izagirre	armiarma.eus	2015				web
Jeevan Acharya	Prezioa	Koldo Izagirre	armiarma.eus	2015				web
Krishna Bhushan Bal	Chaitako haizea	Koldo Izagirre	armiarma.eus	2015				web
Desnos, Robert	Tristanen Piztiategia	Koldo Izagirre	armiarma.eus	2015		La Ménagerie de Tristan		web

Desnos, Robert	Hiazintaren Parterrea	Koldo Izagirre	armiarma.eus	2015		Le Parterre d'Hyacinthe	web
Desnos, Robert	Danielen Geometria	Koldo Izagirre	armiarma.eus	2015		La Géométrie de daniel	web
Yeats, William Butler	Zazpi poema	Koldo Izagirre	armiarma.eus	2015			web
Rabearivelo, Jean-Joseph	Bost poema	Koldo Izagirre	armiarma.eus	2015			web
Barrett, Elizabeth	Nik zu nola maite?	Koldo Izagirre	armiarma.eus	2015		How do I love thee?	web
Peret, Benjamin	Lau poema	Koldo Izagirre	armiarma.eus	2015			web
Perta, Cosmin	Sei poema	Leire Bilbao	armiarma.eus	2015			web
Pang, Alvin	Sei poema	Leire Bilbao	armiarma.eus	2015			web
Aleixandre, Marilar	Zazpi poema	Leire Bilbao	armiarma.eus	2015		Galizia	web
Rudcenkova, Katerina	Sei poema	Leire Bilbao	armiarma.eus	2015			web

Gripenberg, Catharina	Bost poema	Leire Bilbao	armiarma.eus	2015				web
Verdins, Karlis	Bederatzi poema	Leire Bilbao	armiarma.eus	2015				web
Storni, Alfonsina	Bederatzi poema	Xabier Boveda	Idatz & Mintz - 58	2015				aldizkaria
Amichai, Yehuda	Gerlan hildakoen eresia	Koldo Izagirre	armiarma.eus	2015				web
Thenon, Susana	Bederatzi poema	Iñigo Aranbarri	armiarma.eus	2015				web
Andrade, Mario de	Aurkikuntza	Koldo Izagirre	armiarma.eus	2015		Descobrimiento		web
Jesenin, Sergei	Zazpi poema	Roberto Serrano / Juan Ramon Makuso	Senez-41	2011				aldizkaria
Andrade, Mario de	Burgesaren laudamena	Koldo Izagirre	armiarma.eus	2015		Ode ao burguês		web
Millay, Edna St. Vincent	Harpa ehulearen balada	Koldo Izagirre	armiarma.eus	2015		The Ballad of the Harp Weaver		web

Grass, Gunter	Hamar poema	Ane Garcia / Paul Beitia	Lekore, 0. zkia	2015			Alemania	aldizkaria
Machado, Gilka	Hiru poema	Koldo Izagirre	armiarma.eus	2015				web
Dadie, Bernard	Zortzi poema	Josu Landa / Mikel Elorza	armiarma.eus	2016				web
Verlaine, Paul	Negarra ari du ene bihotzean	Koldo Izagirre	Poesia Kaierak - Susa	2001		Il pleut dans mon coeur		txatata
Akhmatova, Anna	Requiem	Josu Landa	armiarma.eus	2016				web
Otero, Blas de	Blas de Oteroren poemak	Gabriel Aresti	armiarma.eus	2016				txatata